Colecţia Ego

De acelaşi autor :

Planetarium, Editura Albatros, Bucureşti, 1987
Imperiul oglinzilor strâmbe, Editura Societăţii „Adevărul”, 1993
Copiii fiarei, ediţia I, Editura Du Style, Bucureşti, 1997 ; ediţia a II-a, Editura Polirom, Iaşi, 1998
Vremea Mânzului Sec, ediţia I, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1991 ; ediţia a II-a, Editura Polirom, Iaşi, 1998
Timp mort (scrieri), Editura Polirom, Iaşi, 1998
Omohom. Ficţiuni speculative, Editura Polirom, Iaşi, 2000
România abţibild (scrieri), Editura Polirom, Iaşi, 2000

http : //www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Copou nr. 4, P.O. BOX 266, 6600
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale :

POPESCU, CRISTIAN TUDOR
Un cadavru umplut cu ziare (scrieri) /
Cristian Tudor Popescu – Iaşi : Polirom, 2001
168 p. ; 18 cm – (Ego).

ISBN : 973-683-701-7

821.135.1-92

Printed in ROMANIA

Cristian Tudor Popescu

Un cadavru umplut cu ziare

scrieri

POLIROM
2001

Înviat din cărţi

„Citeam la răstimpuri Black-House *al lui Dickens, în franţuzeşte, mă duceam priapizat la curvele din Rosetti, iar seara, cu amicul Argetoianu la cele din Regală (mai scumpe cu 3 lei decât primele, luau o piesă). Cu asemenea activităţi luai repede primul meu şancru. A fost îngrozitor. Tot prepuţul mi-a fost crenelat, urmele le port încă. Mă tratam empiric cu apă fiartă şi xeroform, după indicaţiile lui Argetoianu (doctor în materie) ; dar degeaba !* ”

Orice mare scriitor trebuie să se fi gândit cândva ce anume din opera lui va fi identificat în asemenea măsură cu el însuşi, omul, încât să-l readucă **viu** în mintea cititorului la fiecare lectură sau rostire. Ca o formulă magică. Dintr-un gigant ca Ion Barbu, de pildă, primele versuri care îmi vin în minte sunt : *„Ar trebui un cântec încăpător precum/ Foşnirea mătăsoasă a mărilor cu sare*”. Dar ele nu mi-l aduc în faţa ochilor pe marele poet, nu îl înviază ; par emisia spontană a spaţiului, a naturii, a mării înseşi. *„În grupurile apei/ Un joc secund, mai pur*” nici atât – versurile acestea îmi dau impresia a nu fi fost scrise niciodată de o mână omenească, cu creionul sau stiloul pe hârtie ; parcă sunt de secole desenate în cristal lichid. Opera stă ca o placă de mormânt peste făptura de carne şi oase, de limfă şi nervi a lui Ion Barbu. În schimb, fragmentul cu care am început, descoperit de domnul Sorin Popescu printre filele cu însemnări puse de matematicianul Dan Barbilian în

numere vechi din *Gazeta Matematică*, naşte în mine imaginea vie, într-o intensă pulsaţie luminoasă, a omului Ion Barbu. Şi nu a unui Ion Barbu tânăr, vivace, debordând de energie sexuală, ci a bătrânului cu mustaţă albă, bogată, purtând fularul petrecut cu îngrijire în jurul cravatei, aţintind parcă într-o ninsoare fără sfârşit ochii săi mari, împăienjeniţi de o melancolie crudă, izvorând dintre nenumărate riduri şi pungi – un *Tyrannosaurus Rex* al poeziei privindu-şi dispariţia ca specie.

După ce am citit scrisorile lui Eminescu către Veronica Micle s-a întâmplat chiar mai mult : nu mai pot citi *Luceafărul* cu aceiaşi ochi. Până acum, rătăceam prin poezia eminesciană ca printr-un imens palat părăsit, singur, bătând la uşi şi ştiind că n-o să-mi răspundă nimeni, ţipând din când în când doar ca să aud ceva, ecoul propriului meu glas. „*Nu risipi partea cea mai bună a vieţii şi a inimei d-tale pentru un om care nu e vrednic să-ţi ridice praful urmelor şi crede-mă o dată în viaţă când îţi spun marele adevăr, că cel ce nu e în stare a se iubi pe sine, nu e-n stare a iubi pe nimenea. Va fi poate ca orice organism o jertfă a instinctelor sale fiziologice împreunate cu o idee fixă. Dar când un asemenea om ca mine va cerceta cenuşa din inima lui, va vedea că nu există încă nici o scântee, că totul e uscat şi mort, că n-are la ce trăi, că târâie în zadar o existenţă care nu-i place nici lui, nici altora. Nu cred nimic, nu sper nimic şi mi-e moraliceşte frig ca unui bătrân de 80 de ani*” – îi scrie Eminescu amantei sale, Veronica Micle. Fragmentul acesta, de literatură care nu e literatură, mi-l aduce pe Eminescu alături de câte ori îi citesc acum poezia. Nesfârşita tristeţe a acestor câteva rânduri umple de freamăt sălile palatului, aud cântări şi văd lumini de baluri, Eminescu însuşi îmi deschide toate uşile, mă duce pe coridoare şi în

încăperi neştiute. Nu-l văd, dar îl simt. Vocea *lui* răsună *în umbra falnicelor bolţi*: „Cobori în jos Luceafăr blând…”.

Nu ştiu de ce, acel „*Niciodată toamna nu fu mai frumoasă/ Sufletului nostru bucuros de moarte*” mă atinge mai adânc după ce mi-am fixat în memorie imaginea lui Arghezi, în anii ’50, în poarta Mărţişorului, numărând cu degetul muiat în gură multele sute trimise în plic de la *Scînteia*, sub ochii şoferului care aştepta bunul sfârşit al operaţiunii.

Nu credeam că mi se poate strânge inima mai mult decât s-a strâns în vreme ce citeam paginile lui Sábato despre sfârşitul lui Che Guevara. Imaginea mâinilor lui tăiate şi bătute în cuie pe uşa sălii de clasă unde fusese executat mi-a adus lacrimi în ochi câţiva ani mai târziu, când cumnata lui Petre Roman, Rodica Georgescu, îmi povestea cum l-a întâlnit pe Guevara la Alger: „*Era un bărbat scund şi timid, cu ochii albaştri şi mâinile umede*…”. Doamna Georgescu n-o să înţeleagă niciodată de ce plângeam.

Lunea curată

„Draga mea mamă, pentru că eşti bună şi blândă şi ai grijă de mine, şi pentru că te iubesc foarte mult, îţi dăruiesc de ziua ta un vibrator extra, cu păr, cu vene şi cu cap gonflabil, şi îţi doresc multă fericire ! ” Foarte curând aşa va arăta scrisoarea de ziua mamei concepută de un adolescent român din mileniul III. Spre asta duc secreţiile colorate vărsate peste populaţia acestei ţări de ecranele televizoarelor şi de paginile ziarelor.

Ieri, câteva cotidiene de mare tiraj au publicat pe prima pagină fotografii color de la „primul show porno din România”, desfăşurat la Sexy-Club din Bucureşti : felaţie, cunilincţie, sex în toate poziţiile, contacte fierbinţi între două lesbiene, vibratoare introduse în felurite orificii, transsexualul Vanessa. Totul pe scenă, la vedere, *live*. Un singur cotidian dintre acestea, *Jurnalul Naţional*, nu a făcut din asta o tentativă murdară de creştere a tirajului, prezentând fotografii „decente” şi tratând gazetăreşte cazul ; se reaminteşte astfel implicarea în mai multe dosare penale, muşamalizate, a patronului localului, Costel Constantin, celebra afacere a videocasetelor porno cu personalităţi, deţinerea de arme de foc cu permis eliberat împotriva legii de MI, lovirea unui client etc. Sunt reproduse art. 201 Cod penal, referitor la pedepsele pentru perversiuni sexuale săvârşite în public, precum şi art. 321 Cod penal, care prevede până la doi ani închisoare pentru manifestări prin care se aduce atingere bunelor moravuri. La polul

opus se situează *Evenimentul Zilei*, care promovează pur şi simplu „manifestarea” de la Sexy-Club, fără nici cea mai mică rezervă, prezentând publicului cititor fotografii limpezi în care se încolăcesc craci, ţâţe, fese, vulve, limbi, penisuri de plastic în acţiune, sub titlul „Patronul de la Sexy-Club bagă mare”. Aşa înţelege directorul *Evenimentului Zilei*, în lipsă de alte mijloace, să forţeze creşterea tirajului.

Faptul că într-un anume local deocheat a avut loc un „spectacol” care încalcă flagrant Codul penal e o problemă pe care trebuie s-o soluţioneze neîntârziat poliţia şi procuratura. Totuşi, exhibiţiile dezgustătoare, pe viu, s-au petrecut într-un spaţiu restrâns, unde numai onaniştii şi voyeuriştii cu parale, care şi-au permis să dea 50.000 de lei la intrare şi 300.000 lei pe 50 de grame de whisky, au avut acces. Oamenii normali nu au fost siliţi să vadă aşa ceva. *Evenimentul Zilei*, în schimb, a multiplicat jegul sexual în circa o sută de mii de exemplare. Ziarul a fost expus pe toate tarabele, fireşte, cu jumătatea de sus a primei pagini la vedere, izbind astfel privirile copiilor, adolescenţilor, bătrânilor bolnavi, femeilor năucite de muncă. El n-a fost aşezat de tarabagiu în zona revistelor porno în folie de plastic, unde îi e locul, ci laolaltă cu celelalte cotidiene – la gândul că *Adevărul* s-a atins ieri pe tarabă de *Evenimentul Zilei* mă înfior de scârbă. Mă înfior şi la gândul că directorul *Evenimentului Zilei* şi sus-semnatul se cheamă că avem aceeaşi meserie : ziarist. Faptul că, şi pentru că acolo figura cu onoare directorul *Evenimentului Zilei*, mi-am dat demisia în vara anului trecut din Clubul Român de Presă, a cărui reacţie deontologică faţă de ce s-a întâmplat o aştept cu interes, nu rezolvă mare lucru. Prin ce-a apărut ieri în „pupezele” slinoase ale presei româneşti a fost lovită grav ideea de presă. „Cotidian

de informaţie”, aşa scrie pe frontispiciul *Evenimentului Zilei*. Cu privire la ce informa numărul de ieri : cu privire la poziţii ale limbii în timpul cunilincţiei, la unghiurile de introducere a penisului de plastic ?

Nu e destul deci că agresiunile sexuale se înmulţesc în mod înspăimântător pe tot teritoriul ţării, că nu e zi de la Dumnezeu să nu auzim şi să nu citim despre copii violaţi şi ucişi, despre bătrâne violate şi ucise, despre groaznice violuri interfamiliale „ca la televizor”. Nu e destul că inversiunile şi perversiunile ţâşnesc pe ecrane din băloasele orificii digestive superioare ale indivizilor gen „Vacanţa mare”, nu e destul că de Ziua Femeii s-a umplut Bucureştiul cu afişele spectacolului, de la Sala Palatului, „8 Martie – extaz”, în care o femeie animal sexual îşi pipăie vulva privind lacom spre public – de asta s-a terminat cu congresele lui Ceauşescu în zisa Sală, ca să punem de 8 Martie femeia-animală ? Trebuia ca şi presa cotidiană, ţinută a se ocupa de informaţie, opinie, anchetă în slujba cetăţeanului, să ajungă pârâul de zoaie din spatele bordelului…

Aceste obscenităţi foto nu sunt un accident. Ele fac parte dintr-o campanie de manipulare de mari proporţii în care *Evenimentul Zilei* e doar o piesă, iar sexul doar o modalitate de lucru. Nu întâmplător, pe aceeaşi pagină întâi a *Evenimentului Zilei* sunt reproduse, sub titrajul uriaş „Fir scurt Iliescu-Kremlin” şi poza „edificatoare” la telefon a lui Iliescu, afirmaţii aiuritoare din săptămânalul *Zavtra*, un fel de *Atac la persoană* moscovit : ultranaţionalist, antisemit, antioccidental, antiamerican. Pe scurt, un gunoi. Ceea ce nu împiedică *Evenimentul Zilei* să deghizeze parşiv în informaţii respectivele ziceri. În finalul articolului din *Evenimentul Zilei* se cere nici mai mult, nici mai puţin decât „o anchetă serioasă” care să lămurească „acuzaţiile”

din respectivul deşeu de presă. Ce-ar fi dacă s-ar cere atunci şi anchetarea serioasă a afirmaţiei apărute în românescul nostru *Atac la persoană*, cum că directorul *Evenimentului Zilei* este evreu, anchetare care să meargă dincolo de şliţ, eventual ?

Cele două „teme" din pagina întâi a *Evenimentului Zilei* arată direcţiile de manipulare : pe de o parte gogoşi politice de băgat pe gâtul electoratului, pe de alta „divertismentul" porcos, depăşind orice limită, care vizează îndobitocirea cetăţeanului, aducerea lui la stadiul de animal cu reflexe primare : sex, foame, frică. La rădăcina cuvântului „divertisment" stă diversiunea. În ultimă instanţă, divertisment înseamnă uitare. Proiectul din ţestele acestor manipulanţi de presă îi închipuie pe români transformaţi într-o colonie de şobolani sau de gândaci, trăind în gunoaie, hrănindu-se cu gunoaie, dar regulându-se în neştire, de dimineaţă până seara, cu ochii proptiţi în gol şi scuturaţi de convulsii.

Oameni care încă mai sunt oameni îmi amintesc că ieri a fost prima zi din sfântul post al Paştelui. O zi în care, ca şi în toate celelalte până la patimile Mântuitorului, creştinul îşi curăţă trupul şi sufletul de murdăria lumii, ferindu-se de atingerile joase ale cărnii. Ziua de 13 martie 2000, înscrisă pe frontispiciul tuturor ziarelor de ieri, e numită, în tradiţia populară a românilor creştini, câţi or mai fi rămas, Lunea curată…

Nimic despre *Zavtra*

Un patron din presă îmi spunea anul trecut, la despărţire, că anul acesta va fi unul „porcesc”. Fiecare zi nu face decât să confirme acest termen, ba mai mult, e vorba de porci sălbatici. Nu-ţi rămâne decât să te întrebi cum va mirosi peisajul public reflectat în mass-media româneşti în preajma alegerilor, de vreme ce acum mocirla chifteşte până la pervaz…

De la începutul acestui an, diversiunile şi înscenările se ţin lanţ. Ceea ce uluieşte la toate aceste vodeviluri nămoloase este dispreţul absolut pentru populaţia căreia îi sunt adresate, privită ca o colonie de maimuţe. Saltimbancii de serviciu, fie politicieni, fie ziarişti nu par preocupaţi să fie credibili : îşi debitează enormităţile cu ochii ţintă parcă spre un observator nevăzut, de la care aşteaptă o notă pentru sârguinţă. Regulile gazetăriei şi dialogului public, logica, morala, bunul-simţ sunt călcate în picioare cu o hotărâre care emană nostalgie după buna şi sănătoasa lichidare fizică a opozantului, consacrată de Stalin. Talk show-urile în care anumitor invitaţi pur şi simplu li se închide gura de către „moderator”, fie prin zbieret direct, fie prin declanşarea la comandă a aplaudacilor plătiţi sau a zdrăngănelilor unui taraf de intervenţie. Telejurnale cu ştiri bine cernute, trase de păr până la scalpare, cu comentatori „verificaţi” care-şi debitează „răspunsurile” la întrebări dinainte stabilite, puse de prezentatoare mai sfioase ca nişte zambile. Ziare bălţate care dau

titluri în demenţă, fără nici o susţinere în textele din propriile lor pagini de interior, care răstălmăcesc propoziţii simple, cu subiect şi predicat, care trunchiază documente oficiale până unde le convine, care atacă în modul cel mai josnic şi mincinos publicaţiile „nealiniate” şi pe redactorii acestora.

Diversiunea *Zavtra* este un adevărat florilegiu de astfel de politicăloşii. De la bun început, ziarul *Adevărul* a luat distanţă faţă de această absurditate, care nu face decât să continue în mod creator oligofrenia „crizei Babiuc”. Atitudinea noastră glacială i-a determinat pe strigacii Cotroceniului, care fac majoritate azi în mass-media româneşti, să treacă la insulte şi insinuări jalnice la adresa ziarului şi conducerii sale. Acestea nu ne privesc numai pe noi, cei care facem ziarul. Cei jigniţi sunt implicit cititorii *Adevărului*, primul ziar al ţării. Iată de ce scriu aceste rânduri, pe care le adresăm cititorilor ziarului, nu strigacilor, cu care nu mai avem nici o speranţă de comunicare simplă, darmite de confruntare civilizată.

Ca măcar una dintre toate propoziţiile care s-au vehiculat în ultimele zile privind sistemele interguvernamentale de comunicaţie, telefoanele TO, firele roşii, albastre sau maro, nu ştiu ce acorduri şi protocoale, „*Zavtra gate*”, „Eram daţi la ruşi ! ” etc. să aibă un sens analitic, trebuie identificat un cadru logicopolitic cât de cât valid. Telefon roşu, „linie fierbinte” între Bucureşti şi Moscova în 1993-1995 ? Ca să ce ? Ca să vorbească Ion Iliescu cu Kremlinul la 2 noaptea, şi să nu-i sune ocupat ? Şi să spună ce, acolo, la Kremlin ? „Cine suntem şi ce vrem” – cum avea de gând în decembrie ’89 ? Nu mai era nevoie. La Kremlin nu se mai afla Gorbaciov, ci Boris Elţîn, al cărui nume evită să-l pomenească domnii diversionişti, aflat atunci în

plină putere. El ştia bine cine suntem şi ce vrem : nu dădea doi bani pe România şi făcea asta pe faţă – premierul Văcăroiu a fost tratat ca un milog când a fost la Moscova după niscai gaz şi petrol ! Ruşii ne-au taxat fără milă şi atunci, şi acum, luând valută forte pe tot ce livrau României pe conducte. La ce bun linii operative de comunicare între ministerele române şi cele ruseşti, de vreme ce toate pieţele noastre de desfacere din Rusia au căzut – gigantul Comtim a dat faliment exact din această cauză –, schimburile comerciale s-au redus la minimum, de cele culturale ce să mai vorbim. În 1996, s-a comis de-a dreptul un afront diplomatic, redutabilul Evgheni Primakov, care fusese chemat la Bucureşti ca să semneze acordul bilateral româno-rus, fiind nevoit să plece înjurând, fără nici un acord.

Deceniul trecut poate fi clasat printre cele mai reci din istoria relaţiilor ruso-române. Dimpotrivă, începând cu 1991-1992, Ion Iliescu s-a străduit din răsputeri să fie luat în seamă de Occident, şi în primul rând de Washington, aranjând să se ciocnească pe hol cu George Bush, punându-şi pe cap kipa evreiască, la inaugurarea Muzeului Holocaustului, când Elie Wiesel stătea cu capul descoperit, acceptând, în lipsa unei vizite de stat, întâlniri prin hoteluri cu Bill Clinton, o invitaţie din partea unei gazete economice la Londra etc. Arătaţi-mi un singur potentat care şi-a trimis odrasla la studii la Moscova, nu în Vest – de fapt, aşa procedau şi ştabii de pe vremea lui Ceauşescu. Până şi corupţia, dezvoltată în timpul regimului Iliescu, contrabanda, ingineriile bancare au fost orientate spre Vest, nicidecum spre Est. Un principiu de investigaţie american, făcut celebru de afacerea Watergate, spune : „*Follow the money !* ”. Or, conductele de bani la care poţi să-ţi deschizi ţuţuroiul comisionului nu vin nicidecum din Rusia, ci din Occident. Către care Occident se îndreaptă şi interesele noii Rusii.

Apropiindu-ne de prezent, să ne amintim până unde l-a putut duce „complexul Vest" pe Ion Iliescu : anul trecut, când s-a pus problema deplasării trupelor ruseşti în Iugoslavia, fostul preşedinte a lansat, pe 25 mai 1999, un apel grotesc : „Nu lăsaţi ruşii pe Dunăre ! ", în *Washington Post*.

„Eram daţi la ruşi ! " Hm. Dacă e să „pomenim" despre ce a dat România în aceşti ani „la ruşi", mai exact Ucrainei, atunci e vorba despre străvechile teritorii româneşti ale Bucovinei de Nord şi Herţei, luate cu japca de sovietici şi abandonate de regimul Constantinescu prin tratatul cu care urma să fim primiţi în NATO şi n-am fost. Dacă e să pomenim de cea mai dezgustătoare atitudine de obedienţă faţă de Uniunea Sovietică, ea aparţine PNŢCD şi s-a produs în timpul puciului de la Moscova din 1991, fiind trâmbiţată de Ioan Lup la TVR şi de Corneliu Coposu, în aceeaşi seară de luni şi în aceiaşi termeni, la „Europa liberă".

Acestea sunt fapte şi logică. Ele nu îi pot opri pe strigacii Cotroceniului, care îi dau înainte ca nărozii, cu Iliescu-KGB, în vreme ce KGB-ul, foarte bine reprezentat de Vladimir Putin, colaborează strâns cu Londra. Dar sunt de înţeles şi strigacii ; cu ce să dai în adversari, când PIB-ul e jos, sărăcia muşcă până la os, strategia trimisă la Bruxelles nu e nicicum strategie, ci o adunătură de cifre despre viitor, care nu încălzesc pe nimeni, alde Marin Luţu dă cu subsemnatul prin aresturile poliţiei, iar Viorel Lis dă cu case în tinerele sale secretare ?

„Eram daţi la ruşi ! "…

Pe de altă parte, e de înţeles şi zelul strigacilor : nu devotamentul faţă de „Milică", pe care în particular îl dispreţuiesc, îi mână în luptă, ci concediile în Bahamas, sutele de mii de dolari care le intră în conturi din

şantaje, trafic de influenţă, evaziune fiscală, publicitate FPS şi câte şi mai câte.

Ce are de făcut ziarul *Adevărul* în toată această mocirlă în care e tot mai singur ? Nimic altceva decât să rămână el însuşi şi să creadă cu tărie în cititorii săi. Ei vor înţelege cu siguranţă că, dacă *Adevărul* a susţinut cu dârzenie debarcarea masonului mişel şi în somn, V. Babiuc, asta nu înseamnă nicidecum că *Adevărul* e ziarul PD-ului. Ei vor înţelege cu siguranţă că, dacă *Adevărul* nu ia în seamă diversiunea *Zavtra*, asta nu înseamnă nicidecum că e ziarul PDSR-ului. Cum au înţeles, în 1996, când *Adevărul* a susţinut alternanţa la putere, că ziarul n-ar putea deveni organul Cotrocenilor. Şi tot ei, cititorii, care au mult mai mult bun-simţ decât bănuiesc guvernanţii şi chiar noi, gazetarii, vor şti că nu suntem împotriva preşedintelui Constantinescu, a liberalilor, a ţărăniştilor şi a susţinătorilor lor decât atunci când calcă în picioare bunul-simţ, logica şi, mai ales, democraţia.

Nu cred că vreuna dintre diversiunile care nu vor înceta până la alegeri va putea influenţa decisiv opţiunea populară : realitatea crudă îşi are locul de necucerit în mintea simplului cetăţean. Că e posibil ca nenorocirile României să fie şi mai mari după aceste alegeri, tot ce se poate. Însă democraţia, votul liber trebuie să-şi spună cuvântul. Doar dacă personajul acela nevăzut, la care se uită strigacii când vorbesc, nu va decide că, întrucât n-a mers cu zavtrele, trebuie scoase tancurile pentru salvarea democraţiei…

Telefonul negru cu vopseaua dusă

România, „insula de stabilitate” pe care încearcă s-o comercializeze cât mai avantajos dnii Isărescu şi Roman la Bruxelles, se află, de o bună bucată de vreme, într-un război civil mediatic. Rotindu-şi turelele, tancurile presei trag salvă după salvă, într-o încleştare care spulberă regulile scrise şi nescrise ale acestei meserii. În mod clar, presa română îşi pierde de la o zi la alta statutul de observator al convulsiilor societăţii, devenind un provocator al acestor convulsii. Probabil că la sfârşitul încăierării electorale de anul acesta Presa va coborî în ochii cetăţenilor, de pe onorantul loc 3, după Biserică şi Armată, pe care se află acum. La noianul de confuzii pe care le aruncă asupra publicului noul scandal, al „firului roşu”, vreau să lămuresc una. Un deputat PNŢCD, presupus intelectual după ochelari, identifica marţi seara, pe un post TV, diversiunea cu falsul. Dacă bunul-simţ nu funcţionează, o simplă cercetare de dicţionar poate fi binefăcătoare : diversiunea nu exclude nicidecum realul, autenticul. Când un cercetaş aruncă o piatră pentru ca inamicul să tragă în ea, deconspirându-şi poziţia, sunetul diversionist al pietrei este real. Diversiune înseamnă îndreptarea manipulată a atenţiei duşmanului spre un obiectiv secundar pentru a-l slăbi în partea sa principală. În legătură cu afacerea „firului roşu”, ziarul *Adevărul* şi sus-semnatul au folosit de la bun început cuvântul „diversiune”, şi nicidecum cuvântul „fals”. Faptul că informaţia conţinută în

„ştirea” din ordinara fiţuică moscovită *Zavtra* începe să dovedească a avea un corespondent real în istoria politică românească din ultimul deceniu nu face decât să contureze scheletul diversiunii.

Obiecţia gazetărească pe care am adus-o de la bun început preluării şi multiplicării unei „informaţii” dintr-o revistă extrem de dubioasă ca *Zavtra* nu avea obiect. Cei care au preluat-o şi dezvoltat-o în presa românească e limpede acum că ştiau foarte bine, din capul locului, lucruri pe care eu nu le cunoşteam : existenţa unor discuţii la nivel de CSAT în ’93-’95, intenţia părţii ruse de a instala o astfel de linie „roşie”, semnarea unui protocol, fie el şi tehnic, luarea în considerare a acestei posibile înţelegeri ca o condiţie în cadrul acordului bilateral ruso-român etc. Aşa se explică promptitudinea cu care „au sărit la beregată” pe o bază aparent atât de precară : respectivii ştiau exact ce „preiau” şi ce urmează – era prima etapă a acestei diversiuni în trepte. Apoi, datele ţinute la frigider de multă vreme şi pe care puterea actuală, în primul rând Cotroceniul, le cunoşteau cel puţin din 1997, de la şedinţa CSAT pe această temă, au început să fie lansate secvenţial. Evidenţa punerii la cale explodează pur şi simplu prin apariţia a însuşi generalului Degeratu, fost şef al Armatei Române, actual consilier prezidenţial pe probleme de Apărare, îmbrâncit în scenă, pe post de purtător de cuvânt (!) al subalternului său Ion Sima, şeful STS, ca să declare că a dispus dezafectarea legăturilor prin centrala guvernamentală cu Rusia taman pe 20 martie a.c., în plină criză a „firului roşu”, nici o săptămână mai devreme sau mai târziu ! Ultima notificare către MAE rus privind dorinţa părţii române de anulare a legăturilor telefonice data din septembrie 1999. Potrivit acordului, trei luni mai târziu, în absenţa

oricărui răspuns, rezilierea putea fi unilaterală. Deci, de la 1 ianuarie 2000, să zicem, Cotroceniul putea decide în orice moment întreruperea acestor legături. A făcut-o pe 20 martie…

Reacţia PDSR şi cea a lui Ion Iliescu au fost neconvingătoare, contradictorii, de natură să dea naştere la suspiciuni. După ce l-au luat pe nu în braţe, iată că Adrian Năstase cere scuze, cu sau fără „ghilimele”, iar Ion Iliescu „descoperă” că proiectul de acord pentru „firul roşu” era pretins de ruşi, fie şi semioficial, în acordul mare, bilateral. Cum se poate „uita” aşa ceva mie unul mi-e greu să-mi închipui, deşi există un precedent celebru : cazul de amnezie al dlui Virgil Măgureanu faţă de colaborarea sa cu Securitatea.

După părerea mea, Ion Iliescu se eschivează inutil, abia acum punându-te pe gânduri. Dacă s-ar fi stabilit nu un fir, ci un păienjeniş roşu între Moscova şi Bucureşti, şi prin firele astea veneau investiţii de miliarde de dolari în România, se deschideau pentru noi pieţe de desfacere în Rusia, se mărea volumul schimburilor comerciale, ba se mai expediau şi nişte filme de Nikita Mihalkov, atunci sănătate, bucurie, pace. Numai că răceala Moscovei faţă de Bucureşti, ostilitatea şi chiar dispreţul cu care ne tratează Rusia de lungă vreme nu lasă loc pentru astfel de feerii şi lasă fără sens o iniţiativă rusă de montare a „firului roşu”, ea fiind mai plauzibilă din partea conducerii române. Nu m-ar mira deloc ca gen. Vasile Ionel, de pildă, să fi avut niscai elanuri personale în această privinţă. Iar dacă, totuşi, dorinţa a fost de partea rusă şi dl. Iliescu a vrut să nu-i refuze pe loc, ci prin amânări repetate, de ce n-a spus asta limpede de la începutul scandalului ?

Probabil că vom asista în următoarele zile la aprinderea de noi „trepte” ale rachetei diversiunii. Acestea

vor duce confruntarea într-o zonă pe cât de bătucită, pe atât de neconvingătoare pentru marele public : trecutul comunisto-sovietic al lui Ion Iliescu. S-a mai încercat în 1990 şi 1992 erodarea mediatică a lui Iliescu prin campanii de tipul „Alungaţi lupii ! ”, „Iliescu FSN, du-te în URSS ! ”, „Iliescu-KGB”, „Iliescu-Ceauşescu” etc. Rezultatul ? Iliescu a câştigat detaşat alegerile. Când a pierdut, în 1996 – ceea ce e un fel de-a spune, întrucât n-a fost învins niciodată în luptă unu la unu : fără ajutorul decisiv al lui Roman, Constantinescu ar fi pierdut şi în turul doi –, a pierdut pe temele corupţiei din PDSR şi subdezvoltării ţării, nu că s-ar fi revelat lumii profilul său moscovit. Iată unde stă diversiunea, care este şi o tâmpenie, cum spuneam, prin telefon, în emisiunea dlui Tucă. Nu ştiu cât a apropiat regimul Iliescu România de Rusia, dar de NATO, de UE, de Vest a îndepărtat-o prin întreaga politică internă. În vreme ce, în plan extern, intram în Consiliul Europei, semnam primii Parteneriatul pentru Pace cu NATO, depuneam documentele de asociere la UE, în plan intern reforma stagna, privatizarea unităţilor economice era reprezentată prin cupoanele de înălţat zmeul ale dlui Văcăroiu, spaţiile comerciale în loc să fie privatizate erau ţinute la păstrare pentru speculanţi, băncile rămâneau de stat, fiind de fapt proprietatea particulară a preşedinţilor lor, care finanţau contracte păguboase cu statul, pentru a se închide ochii de către BNR şi actualul premier la creditele uriaşe acordate pe ochi frumoşi amicilor escroci, iar banii statului continuau să curgă în găurile negre ale economiei. Regimul Iliescu o fi vrut, n-o fi vrut telefon roşu cu Moscova, cert este că n-a ridicat receptorul unui telefon băştinaş, înalt, negru, metalic, cu disc şi cu vopseaua dusă, ca să

rostească răspicat către întreaga Românie : capitalism, concurenţă, rentabilitate, piaţă, de câţi bani, atâta peşte. În schimb, a folosit din greu tot felul de telefoane „scurte”, ca să negocieze şpăgi la nivel înalt. Adică exact opera continuată creator de actuala putere.

Acesta este terenul pe care trebuie să se desfăşoare bătălia electorală : România, nu Rusia şi nici Occidentul.

Monsieur Costea – un personaj literar

Din misteriosul său domiciliu parizian, dl. Adrian Costea inundă faxurile redacţiilor din România, începând de alaltăieri, cu un şuvoi de epistole în care i se fac avansuri lui Emil Constantinescu, se reaminteşte o întâlnire într-un cadru „discret şi de calitate”, se vorbeşte de „climatul deosebit de prietenie şi sinceritate”, mai să crezi că afacerea ţine de 200-201 Cod penal. Maître Costea practică apoi o vorbărie la limita delirului despre imagine, comunicare, media, album, Roumanie, Roumanie, Roumanie, întinsă pe zeci de pagini, şi hârtia de fax costă. Se propune schimbarea mirobolantă din temelii a imaginii României, Constantinescu e sfătuit să pozeze în salvatorul neamului. Ca să vă lămuriţi, iată, stimaţi cititori, o frază aldinată, deci o cugetare de mare importanţă a lui monsieur Costea : „**Car seules des images fortes peuvent donner naissance à une image forte**”. Adânc ! Ca să nu mai vorbim de sigiliul, pecetea, ştampiloiul pus proteză la semnătură, un soi de caligramă a barocului bolnav pe care scrie concentric : „Du président de la République de Roumanie * Ambassadeur at large * Conseiller extraordinaire * Affaires Economiques et Financières Pole Etranger”. În capul scrisorilor, personajul înşiră încă o dată, cu o literă înflorită, toate titulaturile de mai sus, adăugând altele, compuse, evident, tot de el însuşi : „Ancien conseiller chargé des affaires économiques internationales de l’ancien président de la République de Roumanie

Ion Iliescu”, „Ancien mandataire négociateur du gouvernement roumain pour les affaires économiques, commerciales etc.”. „Ancien mandataire négociateur du Ministère des Affaires Etrangères pour le développement et la promotion” etc. Îţi vine să continui, ca în Stanislaw Lem, „pimparimar plenipotenţiar, elector octomăciucar al Golcondei şi Brazelupei, baron Porcântroacă de Maispalăloleacă”. Un fel de mareşal al nobilimii, din Ilf şi Petrov, care cerea bere peste rând recitându-şi titlurile.

Ca diagnostic, pare a fi vorba de un megaloman intoxicat cu vorbiturice, având deci toate şansele să se înţeleagă cu dl. Constantinescu. Înainte de a-l compătimi şi a-i recomanda sanatoriul de la Predeal, nu poţi să nu-ţi aminteşti faptul că acestei creaturi textuale funambuleşti i-au intrat în mână milioane de dolari din banii statului român. Este singurul lucru de care stilistul Costea uită să pomenească: **Unde sunt mangoţii, paraii, fricul?** Mai mult, zice, România ar mai avea să-i dea nişte bani, întrucât a pus de la el în album 114 pagini şi 262 de fotografii, cu totul aproape două chile peste cele 2,3 cât trebuia să tragă la cântar *Eterna şi fascinanta…*

Înainte să intre în UE sau NATO, România se cufundă în literatură, căci acest Costea e un personaj literar demn de escrocii lui Lesage, Mark Twain, Caragiale, Mazilu… Orice gazetar cu treabă din ţara asta l-ar fi dat afară din birou după cinci minute de gargară, în schimb, doi şefi de stat şi un ministru de Externe s-au bătut pe burtă cu excelenţa sa Costea…

Cât de bine ştia să greşească Mihai Eminescu

Nu era un elev strălucit. Nu avea în ochi scânteia rece a unui mic Gauss sau Euler. Repeta pe loc ce-i spuneam, cu un sârg care nu părea în legătură cu cât înţelegea. Dacă îl rugam să tacă şi să încerce să asculte cu atenţie era mai rău, se bloca de tot. Mă obişnuisem să-i aud vocea, ca un ecou al vocii mele : oricare ar fi epsilon mai mare ca zero, epsilon mai mare ca zero, determinarea rădăcinilor ecuaţiei de gradul trei, de gradul trei…

Îmi amintesc o Dacie gri cu doi brazi legaţi pe capotă, un ins în trening negru alergând prin zăpadă şi imaginea genunchilor unei femei, între cizme şi fustă. Asta priveam pe fereastră, fără să văd, în vreme ce psalmodiam : fie o funcţie, definită pe mulţimea numerelor reale, cu valori în intervalul închis… Sau poate că imaginile acelea sunt de altundeva şi de altcândva – amintiri false, lipite pe creier ca nişte abţibilduri. Poate că era vara târziu şi ţipa o pasăre când elevul meu papagal n-a mai îngânat nici definită pe mulţimea numerelor reale, nici cu valori în intervalul închis. A articulat cu o voce ştearsă, atonă, parcă nu era a lui : *da' de ce să fie o funcţie, dom' profesor ? N-ar putea să nu fie ?*

Dacia gri s-a oprit pe zebră în scrâşnet de frâne, omul în trening a stat din alergat cu ochii la cer, iar pe

genunchii femeii au apărut picături prelinse de sânge. Universul s-a spart în cioburi, ca o fereastră spulberată de rafala nefiinţei. Iar glasul îngerului exterminator suna ca un ecou al unor vorbe niciodată rostite : n-ar putea să nu fie, dom' profesor ?

Palatele de cristal ale analizei, ale geometriilor lobacevskiene, gaussiene, riemanniene, lemniscata lui Bernoulli, lunulele lui Hipocrat, cicloida, cardioida, faldul şi rândunica lui Thom, fractalii lui Mandelbrot – mormane de ruine sub un imens nor de praf. Întrebarea ieşită din gura puştiului izbise fundamentele matematicii ca o rachetă cu cap nuclear. Aici, în această întrebare, zace cheia neînţelegerii care face atâtea generaţii de elevi să spună cu mândrie scârbită : „Matematica nu mi-a plăcut niciodată".

O reacţie de cele mai multe ori justificată. Profesorul vine şi spune : azi vom învăţa despre teorema lui Lagrange. Urmează enunţul teoremei, un exemplu-două, ca să se vadă cum funcţionează, după care exerciţii şi probleme. Matematica devine astfel un joc cu forme goale, cu reguli de ţinut minte, cu variabile mute, fără nici o legătură cu realul – un fel de rebus, un şah, un icsuri-cerculeţe. Nici o clipă profesorul nu-şi pune problema justificării ontologice, a motivelor pentru care noul obiect abstract, teorema lui Lagrange, trebuie adus pe lume – o lume şi aşa destul de aglomerată. În mod instinctiv, omul standard mediu (OSM) tinde să respingă construcţiile abstracte care vin să se adauge lumii existente. De ce să mai fie o funcţie, când, şi aşa, există cuier, asfalt, tabla înmulţirii, hărţi şi ciuperci umplute ? De ce a decretat un ins, la un moment dat, că să fie o funcţie în loc să se ducă să bea o bere ? Măcar să fi supus la vot naşterea funcţiei…

Legea conservării cantităţii de informaţie. În Evul Mediu, ea se numea „briciul lui Occam" : folosind cât mai puţine lucruri trebuie explicate cât mai multe. Un concept care nu e perceput ca având vreo legătură cu realitatea, care nu pare a reflecta nimic din lumea înconjurătoare, înseamnă informaţie adăugată. Întreg sistemul de referinţă definit de experienţa existenţială a OSM este pulverizat ; după „fie o funcţie", se deschide un tărâm ceţos, cu căi mişcătoare şi impalpabile, pe care nu le poţi străbate decât cu ajutorul unor incomprehensibile reţete magice. Contactul cu matematica este definitiv ratat.

Dar plăsmuirile literaturii, teatrului, filmului ? Ele de ce nu produc decât mult mai rar astfel de şocuri negative OSM-ului ? Potrivit clasicilor teoriei ficţiunii, răspunsul ţine mai degrabă de dreptul comercial : între producător şi consumator se încheie un *contract de ficţiune*, care generează, la acesta din urmă, o *suspendare voluntară a incredulităţii*. Nu pretind că asta e viaţa reală, spune în contract producătorul, dar, dacă accepţi convenţia paginii scrise, a spaţiului scenic sau a peliculei, s-ar putea să obţii până la urmă un ecou emoţionant al realului în sufletul tău, consumatorule. Cu această speranţă pleacă la drum receptorul de ficţiune, urmând să fie sau nu dezamăgit. Speranţa aceasta nu este, de cele mai multe ori, asigurată în cazul predării ştiinţelor exacte.

Situaţia e descrisă perfect într-o judecată greşită a lui Eminescu : „*C-un cuvânt, ştiinţele de stat şi cele juridice nu sunt, asemenea astronomiei, matematicei, mecanicei, ştiinţe absolute, ci istorice şi cazuistice oarecum. Pentru o stare de lucruri dată, ele au un*

sistem dat. De aceea, ele trebuiesc predate şi învăţate în mod genetic, arătându-se cum o stare de lucruri s-au dezvoltat dintr-o alta şi o teorie dintr-alta, ceea ce la astronomie, de ex., ar fi un lucru cu totul de prisos". Nu este adevărat : învăţarea genetică, aşa cum o numeşte Eminescu, e cât se poate de necesară şi în cazul matematicii, mecanicii, astronomiei. De pildă, poţi să spui elevilor că $\sqrt{2}$ este un număr iraţional, să-l defineşti prin faptul că, spre deosebire de numerele raţionale, nu există două numere întregi astfel încât raportul lor să fie egal cu $\sqrt{2}$, că, extrăgând efectiv rădăcina pătrată din 2, rezultă 1,41… un şir infinit de zecimale în care nici cel mai puternic computer nu poate găsi o regulă de repetiţie. Unii or să ţină minte toate astea, alţii nu. Numărul iraţional pare o creatură născută din neant în mod expres pentru a chinui creierii unor elevi nevinovaţi.

Dar dacă începi prin a spune cu totul altceva ? şi anume : vechii matematicieni greci din şcoala lui Pitagora creaseră o geometrie care se îmbina perfect cu ştiinţa numerelor raţionale, adică a numerelor care pot fi obţinute prin raportarea unui întreg la altul. Într-o zi a venit un necunoscut şi le-a pus pitagoreicilor următoarea întrebare : cu cât este egală diagonala pătratului având latura egală cu 1 ? Aplicând chiar teorema ce-l va face celebru peste veacuri pe maestrul lor, discipolii au obţinut un număr care ridicat la pătrat trebuia să fie egal cu 2. Acest număr nu putea fi găsit cu de-afurisenie printre raţionale. Întreg edificiul de asemănări, segmente proporţionale, egalităţi, având în centru teorema lui Pitagora, întreaga geometrie construită numai cu rigla şi compasul s-au făcut ţăndări. Noul soi de număr

a fost numit *iraţional*, ceea ce nu înseamnă nicidecum că s-ar afla în afara raţiunii, că nu ar fi produsul unui raţionament, aşa cum cred mai toţi cei care îşi mai amintesc de el din liceu. Termenul latin utilizat este cel care înşală : *ratio* înseamnă şi raţiune – raţionament, şi raport aritmetic. Iraţional înseamnă de neobţinut printr-un raport aritmetic.

S-a păstrat până în zilele noastre *blestemul* formulat de pitagoreici la adresa individului care pusese întrebarea. Departe de a-l admira sau a-i mulţumi pentru pasul înainte în cunoaştere, ei l-au urât pentru că a sfărâmat seninătatea templului vechii geometrii. *Mutatis mutandis*, pitagoreicii aveau ceva din elevul meu care mă întreba plictisit ca un bărbat de 43 de ani o fată de 21, gravidă : nu s-ar putea să nu fie ?

Iată de ce şi cum a apărut pe lume iraţionalul $\sqrt{2}$. Parcă a căpătat carne şi viaţă acest număr ciudat, de el se prind acum idei şi trăiri dintre cele mai reale şi omeneşti : buturuga mică răstoarnă carul mare, duşmănia faţă de cel ce spune adevărul, cine ştie mai mult nu e neapărat mai fericit, construcţiile mentale pot fi liniare şi armonioase, realitatea e întotdeauna strâmbă la un colţ… În capul elevilor, numărul iraţional a căpătat o *noimă* existenţială care va fi mult mai greu de uitat. Eminescu ştia să greşească…

Spre deosebire de natură, care „are oroare de vid”, gândirea respinge naşterile nelegitime, reneagă bastarzii informaţionali. Pentru a căpăta drept de şedere în mintea omului standard mediu, fiecare concept trebuie să povestească de ce a trebuit să se nască. Altfel, deşi numele îi poate fi rostit de nenumărate ori, această fiinţă abstractă nu viază.

De ce ridică omul, instinctiv, această barieră de control al naşterilor în lumea ideilor ? Eu cred că îşi răzbună astfel neputinţa congenitală de a da răspuns privitor *la sine însuşi* întrebării elevului meu care nu era Pitagora.

Coioţii

Rezervele de indignare ale sus-semnatului în ce priveşte nesimţirea, neobrăzarea, nemernicia, dispreţul faţă de om al demnitarului român sunt epuizate. Şi cred că toţi simplii cetăţeni ai acestei ţări încearcă acelaşi sentiment de neputinţă şi inutilitate : a le spune acestor inşi cât sunt de ticăloşi e totuna cu a striga într-o gură de canal. Nimic nu străbate prin obrazul lor la fel de gros ca maţul. Decenţa, jena, bunul-simţ, solidaritatea umană e vădit că n-au cum să-i viziteze, de vreme ce creaturile acestea nu prea seamănă a oameni.

Nu ne mai rămâne decât să ne întrebăm : cine sunt, de fapt, ei ? De unde a apărut această specie rece şi străină, în care nu se regăseşte nimic din omenia românească, din grija săracului de a-i lăsa o bucată din pâinea lui amară celui mai năpăstuit de soartă decât el ?

Răspunsul nu poate fi găsit, cred, decât scormonind în zgura ultimei jumătăţi de veac. Nomenclaturistul român al anilor '50, deşi şi-a fabricat rapid un instinct de castă, nu îşi afişa privilegiile în faţa lumii. Umbla îmbrăcat cu costume de gata, prost croite, cu cămaşa răsfrântă peste rever, cu şapcă în opt colţuri, mânca deseori la cantine muncitoreşti şi nu uita cu nici un prilej să amintească de originea sa proletară. Volga neagră din care descindea, vila în care stătea erau ale partidului-stat, care i le lua înapoi în clipa căderii în dizgraţie.

Magazinele cu circuit închis erau la dos, nu la vedere. Mesajul de solidaritate austeră cu clasa muncitoare făcea parte din instrucţia politică minimală a *apparatcik*-ului.

În perioada de început a ceauşismului, sfârşitul anilor ’60 şi anii ’70, apare nomenclaturistul cu etichetă naţionalistă, care îşi justifică traiul mai bun şi prin românism : el nu mănâncă portocalele putrede şi lascive ale străinătăţii, ci mere de Voineşti, aduse la lădiţă de şofer, bea vinuri adevărate de Cotnari şi Târnave, nu whisky, poartă costume făcute la Apaca pentru export, nu umblă cu Mercedesul, ci cu Dacie cu număr mic. În anii ’80, perioada ceauşismului târziu, se iveşte un alt tip de nomenclaturist : are între 30 şi 45 de ani, i se rupe de clasa muncitoare, nu ţine să se mai afişeze de-ai noştri, din popor, vrea bani, mulţi şi repede, vrea proprietăţi personale, în afara maşinilor şi vilelor de serviciu, vrea produse Vest autentice, deplasări în străinătate pe diurne grase, vrea ca nevastă-sa să-şi poată etala rochiile şi blănurile fără teama că îl rade coana Leana. Sub presiunea de culise a noii hoarde de animale politice, este dat peste cap şi i se face de petrecanie cuplului Ceauşescu. Revoluţia a fost posibilă în România nu pentru că au ieşit nişte amărâţi în stradă cu mâinile goale strigând „Jos Ceauşescu ! ”, ci deoarece „coioţii tineri” născuţi în vizuinele comunismului nu mai răbdau să fie pocniţi peste bot de „ăl bătrân” când voiau să muşte din pradă. Nu degeaba sunt atâţia „revoluţionari” scutiţi de impozite printre parlamentari. În decembrie ’89, nu s-a petrecut o explozie morală, pe creasta căreia să se fi aflat veterani ai luptei deschise cu comunismul, n-a fost victorie a binelui asupra răului, ci o înfrângere a răului în faţa răului. Noua rasă de

nomenclaturişti este moştenirea cea mai grea pe care ne-a lăsat-o Ceauşescu.

De 10 ani încoace, coioţii acum cu blană sură se travestesc în fesenişti, ţărănişti, pedeserişti, liberali, pedişti, peremişti, aperişti etc., toate măşti de plastic sub care se ghiceşte acelaşi bot cu colţii rânjiţi. De 10 ani încoace îşi etalează satisfăcuţi limuzinele, girofarurile, bodigarzii, costumele Armani, vilele cu 17 camere, îşi plimbă prin străinătăţi, pe banul public, ignoranţa şi lăcomia, îşi acordă salarii, privilegii, scutiri după plac.

Unanimitatea din parlament la votul pentru mărirea lefurilor vădeşte solidaritatea subterană de specie între coioţi. Adversitatea politică e pentru uzul norodului, în fapt, ei sunt buni amici de vânătoare, de cocteiluri şi recepţii, când se întâlnesc pe la Strasbourg, Londra sau Honolulu pun ţara la cale cu plăcere la un coniac fin, ţărănist cu pedeserist, liberal cu pedist. Aceşti tarabagii ai propriei funcţii, după ce au maimuţărit comunismul, maimuţăresc şi capitalismul: se autoscutesc de impozite pe banii pe care îi scot închiriind Casa Poporului pentru nunţi, botezuri, filmări. Adică dacă un nenorocit de proprietar de apartament ceauşist la bloc vrea să închirieze o cameră unui student, trebuie să plătească impozit, că-l toarnă vecinul la circa financiară, iar domnii parlamentari, care au în administrare Casa Poporului, ridicată cu sudoarea şi sângele a milioane de români, nu plătesc nimic, nici măcar nu se mai încurcă cu reeşalonări tip Remeş sau Smaranda Dobrescu. Trebuie sugerat escrocilor din România să nu-şi mai bată capul înregistrându-şi firmele în insulele Cayman sau Bahamas, au un paradis fiscal colea, în Casa Poporului.

În felul acesta, nu se poate merge spre capitalism şi economie de piaţă, ci spre asedierea Palatului parlamentului de masele revoltate.

De fapt, aici e problema. Aceşti nebuni făţarnici, descrişi perfect de geniul lui Teodor Mazilu, nutresc un profund sentiment al impunităţii. Nici măcar ultimele mineriade nu le-au putut clătina siguranţa în mârşăvie. Ei sunt convinşi, ei ştiu că Revoluţia din ’89 a fost posibilă pentru că ei au vrut-o, drept care sunt siguri că altă revoluţie nu va mai fi o sută de ani de-acum înainte, cum n-a fost nici o sută de ani înapoi. Câtă vreme vor fi ei deasupra, o miasmă grea, care veştejeşte totul, va apăsa această ţară.

Corupţie? Există şi în Vest, ba chiar până la cele mai înalte niveluri. Demagogie? Cât cuprinde. Impostură politică? Aşijderea. Care este totuşi deosebirea, fundamentală, care face ca în România lucrurile să meargă infinit mai prost decât în Occident? Tocmai atmosfera. Dincolo de accidentele oricât de mari, atmosfera generală într-o ţară civilizată este morală. Acolo, un neamţ, să zicem, dacă este competent, harnic, cinstit, este recompensat pe măsură, are asigurat cel puţin un trai decent, chiar dacă Helmut Kohl a umblat cu bani electorali murdari. În România, un om competent, harnic, cinstit ajunge, precum cercetătorii noştri, să cerşească azil pe la porţile ambasadelor, fie şi în Africa. Modelul de reuşită în societatea românească actuală este bazat exclusiv pe cinism, hoţie, minciună, lipsă de scrupule, perfidie. Ceilalţi sunt proşti, sunt handicapaţi…

Şi mai e ceva. S-a instituit şi se repetă cu obstinaţie „părerea” că totul trebuie făcut pe bani, că nimic nu merge altfel şi că se poate ridica o ţară pe bază de luptă crâncenă, „capitalistă”, între rechini. În Japonia de

după catastrofa din războiul al doilea mondial, vreme de ani de zile a fost interzis să se construiască vile. Şefi de mari corporaţii trăiau în case simple, cu uşi de hârtie şi rogojini pe jos. Ridicarea fabuloasă a Japoniei a fost posibilă doar într-o atmosferă, într-un spirit de austeritate cu adevărat general, care a însufleţit totul. Să ne amintim de chibuţurile Israelului, de barăcile în care israelienii au locuit cu toţii, până când au construit pe nisipul deşertului autostrăzile ţării lor. Să ne amintim de marii moguli ai începuturilor capitalismului american : cei mai mulţi, oameni rezervaţi, chibzuiţi, educaţi în spiritul muncii şi lipsei de ostentaţie al religiei protestante, oameni care nu s-au repezit să-şi cumpere două-trei Chryslere galbene îndată ce au făcut primul milion de dolari. În urma lor n-au rămas vile şi maşini, ci Rockefeller Center – sufletul şi mintea acelor capitalişti „feroce" ascundeau mult mai multă substanţă umană decât tigvele seci, goale de gând nobil şi simţire, ale aleşilor noştri pe care ne pregătim să-i reconfirmăm pe funcţii după rotirea de cadre din toamnă…

Spre Vest, în scaunul cu rotile

Cu o vioiciune care sfidează timpul, dl. Iliescu face periodic pasiuni pentru diverse top modele, din nefericire economice, în general după ce acestea încărunţesc şi dau în celulită. În primii săi ani de domnie era mort după Anita Ekberg – modelul suedez. Ne căpiase pe toţi cu exemplul ăsta, chiar dacă Anita era acum bătrână şi monstruos de grasă, dar ce contează, dacă dragostea e mare – statul paternalist suedez, cu social-democraţii la putere decenii de-a rândul, cu fiscalitatea sa ucigătoare, ţinând în mână toate serviciile publice şi umflându-le până la refuz cu personal ca să rămână şomajul mic, tocmai îşi dădea obştescul sfârşit în anii ’90. Astăzi, simţind probabil nevoia de stimulente mai tari, exotice, dl. Iliescu îşi îndreaptă privirile spre Extremul Orient. Modelele la care ar trebui să luăm aminte sunt „tigrii asiatici”, cu motorul economic zonal Japonia. „Trebuie să se producă şi la noi ce s-a produs în Asia”, zice preşedintele PDSR marţi, la un seminar cu titlul hamletian *A fi sau a nu fi investitor în România*, făcându-te să-ţi scuipi în sân, deoarece, între altele, în Asia s-a produs nu demult un cutremur financiar care a zguduit întreaga lume. Ca şi în cazul suedez, avem de-a face cu o dragoste târzie, chiar necrofilă, a dlui preşedinte. „Tigrii” asiatici, în cap cu Coreea de Sud, s-au sufocat în propriul lor sistem. Statul omniprezent în economia japoneză, corporatismul „familist” al niponilor, a intrat demult în agonie. Acolo are loc acum

un accentuat proces de liberalizare, de racordare la supermodelul american. Iar „tigrii” fac eforturi extraordinare pentru a-şi retalia sistemele de producţie, amendând masiv tocmai modelul de creştere economică bazat pe dictatură în plan politic, care i-a făcut celebri. Globalizarea economică, sub semnul liberei concurenţe şi dinamismului impus de America, face să crape şi cele mai solide structuri cu caracter paternalist, după care nostalgizează, de fapt, dl. Iliescu.

Dacă preşedintele PDSR mai zice ceva de economie, prim-vicele, dl. Adrian Năstase, are cu totul alte preocupări. D-sa se vede spionat de SRI la Constanţa. Spionaj făcut, care va să zică, pe faţă, întrucât respectivii agenţi au supravegheat activităţile PDSR în zonă fără să se ascundă, dl. Năstase ştie şi cum îl cheamă pe colonel. Ce-o fi fost de spionat la o lansare de candidat pedeserist pentru primărie, iarăşi, doar dl. Năstase ştie, noi doar bănuim : puterea vrea să afle metoda secretă prin care PDSR adună procente făcând prostie după prostie. Oricum, ce-a realizat sigur dl. Năstase prin această declaraţie bâlcistă, oarecum neobişnuită pentru el, este împingerea nejustificată a Serviciului Român de Informaţii în circul politic, cu efecte negative în plan extern : ce zic investitorii, ăia pe care îi îndeamnă dl. Iliescu să vină fără grijă în România, auzind că un lider marcant al opoziţiei se declară urmărit de serviciul secret ? Ca şi cum ar mai fi avut de bifat ceva în agenda electorală, dl. Năstase s-a repezit şi la SIE, afirmând, cu aceeaşi lejeritate surprinzătoare, pe baza unei informaţii din publicaţia *Alerta* (?), că generalul Pacepa a fost reactivat în cadrul SIE. Cu grad, cu stat de plată, cu nume conspirativ, poate că semnează şi fluturaş la salariu. Deci, după *Zavtra* puterii, iată că opoziţia recurge şi ea la *Alerta*,

călcând raţiunea în picioare : că Pacepa o avea legături cu anumiţi ofiţeri din SIE, tot ce se poate, dar ce sens are să reactivezi cu acte un om de 72 de ani, care oricum se consideră mult prea „mare” pentru a se coborî la aşa ceva ?

Ce dovedesc toate acestea ? Nimic mai grav decât că, la fel ca actuala putere, PDSR nu este în stare să propună nimic viabil în plan economic, singurul care contează pentru populaţie. Dacă tot mai des pomenitul viitor prim-ministru într-un cabinet PDSR, dl. Adrian Năstase, consideră că, de la înălţimea procentelor PDSR din sondaje, poate servi populaţiei bancuri electorale cu spioni, e limpede cum va merge economia într-un astfel de guvern. De fapt, de ea o să se ocupe probabil dl. Florin Georgescu, care ne anunţă, la acelaşi seminar la care s-a pronunţat şi dl. Iliescu, că trebuie să crească rolul statului în economie. Adică să li se dea o pâine mai albă de mâncat cohortelor de funcţionari şi demnitari corupţi până în măduvă care înseamnă în clipa de faţă „stat”.

Steril ca gândire economică, PDSR se angajează cu plăcere în falsa dispută „România – spre Est sau spre Vest ? ” deschisă de actuala putere. La acuzaţia implicită din afacerea „firul roşu” – Iliescu va vinde România ruşilor –, pedeseriştii răspund cu „trădătorul Pacepa reactivat”, care Pacepa, întâmplător, şade în America. Ambele sunt nişte forfoteli fără rost. Purtătorul de cuvânt al NATO, Jamie Shea, care numai binevoitor nu poate fi socotit, a declarat limpede că, şi în ipoteza că la putere vor veni în toamnă PDSR şi Iliescu, n-are nici o îndoială că România tot spre NATO şi spre Vest se îndreaptă. Occidentalii au hotărât să ne ia cu ei şi chiori, şi săraci, şi murdari, şi cu stea roşie, acum

rozalie, în frunte. Pentru asta, Constantinescu nu e o garanţie, iar Iliescu nu e un obstacol.

Cum la fel de falsă este contrapunerea stânga – dreapta. Vezi Doamne, actuala putere e de dreapta şi PDSR de stânga, de unde şi „pericolul venirii stângii la putere”. Care stângă ? Dacă ar fi fost cu adevărat de stânga, parlamentarii PDSR nu şi-ar fi votat în dispreţul „celor mulţi”, pe care îi invocă mereu dl. Iliescu, mărirea salariilor. Ei se opun unui Buget pe care îl declară îndreptat împotriva necesităţilor vitale ale omului de rând şi, pe de altă parte, îşi votează umflarea salariilor „din neatenţie”, cum zice dl. Iliescu.

Iar dincolo, care dreaptă ? De trei ani de zile asistăm la o reformă aşa de capitalistă în România că şi PCR, cu Ceauşescu în frunte, dacă se menţinea la putere până azi, ar fi putut s-o facă.

După zece ani, avem din nou o campanie electorală plină de baloane pestriţe şi hârtii de înălţat zmeul. Oricine s-ar alege la toamnă, tot spre Europa ne vom duce, nu spre tundră. Dar mi-e teamă că, tot indiferent de rezultatul alegerilor, vom face drumul spre Vest zbierând şi dând din mâini într-un scaun cu rotile ridicat cu macaraua…

Urechile, zâmbetul, ciocul…

Într-unul dintre discursurile sale istorice (de fapt acelaşi) din ultima vreme, pe care pare dispus să le recite cu aceleaşi modulaţii dramatice în glas şi unei haite de câini comunitari care-l privesc cu ochii lor inteligenţi, preşedintele Constantinescu se văieta că liderii de opinie şi presa neaservită Cotroceniului „ne-au impus toate temele de discuţie în aceşti ani”. Domnul preşedinte se simţea frustrat şi revoltat. Cum ar trebui să mă simt eu acum ca gazetar independent, conştient că trebuie să vorbim în paginile ziarului *Adevărul*, neaservit nimănui, de probleme care-i ard la ficaţi pe oameni – gazul se scumpeşte în câteva zile, curentul în câteva săptămâni, mâncarea îţi stă în gât când te gândeşti cât costă –, cât de frustrat ar trebui să mă simt de faptul că sunt obligat să scriu despre „filiera franceză” după ce am fost obligat să scriu despre „firul roşu” ? Ce treabă are simplul cetăţean, apăsat de grijile năpraznice ale fiecărei zile, cu această nouă încâlceală viermănoasă de fire de felurite culori ?

Problema e că are. Cei 10 ani de tranziţie românească m-au învăţat că, îndată ce apare o nouă panama, oricât de încurcată, trebuie să te uiţi după un singur lucru, pe care îl vei găsi cu siguranţă : **dijmuirea, greblarea, sifonarea de bani publici.** Aceasta este activitatea economico-financiară cea mai înfloritoare în aceşti ani, indiferent de regim, prilejuind cele mai spectaculoase desfăşurări de inteligenţă carpato-danubiană.

Prin urmare, dincolo de toate aspectele etranjere, exotice, de roman foileton ale „afacerii Costea”, să fie limpede un lucru de la bun început : nu e vorba de spălare de bani din Bahamas, Insulele Virgine sau Guatemala, nici măcar de bani proveniţi dintr-un trafic cinstit cu arme, droguri sau carne vie, e vorba pur şi simplu de banul înnegrit de trecerea prin palmele românilor de rând şi care, bine spălat, s-a transformat în dolari şi franci francezi pentru uzul persoanelor „subţiri”.

Fotografia cazului Costea, aşa cum rezultă din cererea de comisie rogatorie a Justiţiei franceze, este alb-negru şi cât se poate de clară : semnele tipice ale **escrocheriei financiare** se iţesc la tot pasul. Acest Costea a înfiinţat nişte societăţi-fantomă, GSE, Comexrom, Concorde Edition, Brocard Washington, unde le-a pus directoare „de paie” (după propria lor declaraţie, făcută autorităţilor franceze) pe soţia sa, Valentina Costea, şi pe o amică, Monique Holtmann. Aceste societăţi nu făceau decât să mişte bani veniţi din România, mai exact de la Bancorex, bancă aflată, potrivit documentului francez, „la originea integralităţii vărsămintelor care fac obiectul cercetării”. Vărsămintele erau justificate de diverse tranzacţii, ce dovedesc multitudinea modurilor în care dl. Costea simţea nevoia să facă, vorba dlui Iliescu, „ceva pentru România” : editarea albumului *Eterna şi fascinanta Românie*, livrări de sute de mii de tone de motorină, editarea unei cărţi despre bisericile din România, a unei cărţi pentru copii… Albumul în cauză, de pildă – un exemplar zace acoperit de praf şi în biroul meu –, e un lucru categoric aspectuos, care poate fi făcut oricând cadou unui oficial străin. Problema e că tirajul din contract e de 97.000 de exemplare şi n-au fost livrate decât 10.000 de exemplare în 1998, dacă au fost livrate şi alea toate. Unde sunt

restul de bani, până la incidenţa sumei de aproape 6 milioane $? Nici contractul semnat la 2 februarie 1992 cu Ministerul Agriculturii din România n-a fost executat decât în proporţie de 40% din cele 600.000 tone motorină prevăzute. În plus, autorităţile franceze consideră pe bună dreptate dubioase volumele uriaşe de livrări comparativ cu anvergura financiară mai mult decât modestă a firmelor lui Costea, preţurile anormal de mici (50 $, cât aud că ar fi costat un exemplar din megaalbumul *Eterna şi*…, e ridicol !), plăţile de milioane de dolari prin viramente în loc de credit documentar etc. şi afirmă că au toate motivele să se îndoiască de **realitatea** economico-financiară a acestor tranzacţii.

Fraza-cheie, după părerea mea, a documentului francez este : **„Din analiza mişcărilor de fonduri băneşti constatate pe conturi bancare ale societăţilor conduse de fapt de Costea a rezultat că aceste conturi aprovizionau contul personal deschis la Crédit Lyonnais la 3 mai 1995 pe numele soţilor Costea, care servea apoi la finanţarea cheltuielilor personale ale cuplului".** Limpede ! După care, tot francezii indică precis ce mai e de anchetat : „Evaluarea prejudiciului care a fost eventual suportat de către Bancorex, rezultând din diferenţa dintre sumele vărsate societăţilor GSE şi Comexrom şi sumele rambursate de către societăţile Star Trade Invest şi Romcereal, fundaţiile Edelweiss şi Steaua Speranţei şi de către guvernul român".

Toate aceste afaceri, albumul, Steaua Speranţei, Edelweiss, Star Trade, Agroholding etc., erau cunoscute şi anchetate **de câţiva ani** de autorităţile române. Pentru ele a fost chemat la Parchet, arestat şi eliberat de nenumărate ori Răzvan Temeşan, ex-preşedintele Bancorex, au fost rostite numele lui Hrebenciuc, Unghianu, Fruntelată şi altora ţinând de puterea de

dinainte de ’96, dar **niciodată** ancheta nu s-a dus spre numitorul comun firesc al tuturor acestor cazuri, adică Adrian Costea, menţionat de Justiţia lui Constantinescu ca „persoană neidentificată” !

De ce această tăcere în jurul numelui lui Costea ? Acest ins uns cu toate alifiile de dinainte şi de după ’89 (a ajuns în Franţa în 1980), personaj mai mult decât dubios, după ce a fost implicat până la vârf în afacerile politico-financiare ale PDSR, este „recuperat” în forţă de preşedintele Constantinescu, care, în 5 mai 1999, îi dă o scrisoare de recomandare beton pentru a negocia în numele său cu orice lider politic implicat în planul de reconstrucţie a Iugoslaviei ! Mai mult, acest mandat prezidenţial este reînnoit în 13 martie a.c. cu cuvintele : „Vă confirm prin prezenta prelungirea până la 30 nov. 2000 a misiunii dvs., **conform cu mandatul din 5 mai 1999**”. Adică ce-ar fi fost ţinut să facă în continuare Costea, să bage România în planul de reconstrucţie a Iugoslaviei, când românii au probleme la trecerea graniţei în Iugoslavia şi situaţia de acolo e tot mai tensionată ? Absurd. De altfel, Preşedinţia nici nu mai încearcă să susţină aşa ceva, preferând să se auto-contrazică într-un comunicat difuzat ieri : „Constatând că tirajul albumului realizat la comanda guvernului Văcăroiu în anii 1995-1996 nu fusese difuzat integral, s-a impus prelungirea acestui mandat…”. Păi, ori Iugoslavia, ori albumul, dle Constantinescu !

De fapt, nici una, nici alta. Alde Costea a avut pur şi simplu nevoie în toţi aceşti ani de o împuternicire la cel mai înalt nivel din România pentru a deschide uşi prin străinătate ca să-şi aranjeze „ingineriile”. După PDSR, Iliescu, Meleşcanu, iată că a obţinut-o, ba chiar cu asupra de măsură, şi de la Constantinescu. Justificarea Cotroceniului, difuzată tot ieri, e penibilă : după

ce se dovedeşte că procurorul general Mircea Criste făcuse cerere de comisie rogatorie omologului francez în 27 ianuarie 2000, referindu-se la afacerea Albumul şi numindu-i pe Costea Adrian şi Valentina ca subiecte de anchetă, în vreme ce Ministerul Justiţiei îi recomanda drept curaţi nufăr aceloraşi francezi, dl. preşedinte îi prelungeşte mandatul de „bune oficii” lui Costea pe 13 martie, după care acum vorbeşte de „prezumţia de nevinovăţie de care trebuie să beneficieze orice cetăţean”. Prezumţie de nevinovăţie… Adică Serviciul de Informaţii Externe al ţării, plătit din banul public, n-o fi fost în stare să-l informeze până acum pe preşedinte ce-i cu Costea, pe care îl ştie în mod sigur ca pe un cal breaz, şi ce plăcintă explozivă se coace în Franţa !

Preşedintele Constantinescu nu este contestat numai de opoziţie şi presa cârtitoare. Chiar în tabăra sa există oameni care s-au îndoit şi se îndoiesc de hotărârea acestuia de a lupta împotriva vechilor structuri, de anticomunismul şi antikaghebismul său sforăitor, oameni care, în ciuda mascaradei anticorupţie, îl acuză de pact cu reţelele mafiote securisto-comuniste. Afacerea Costea nu vine decât să parafeze această sentinţă. Regimul Constantinescu nu a dorit, de fapt, s-o rupă net cu trecutul. A vrut doar să se aşeze lângă robinetele de unde curg banii, păstrând structurile „operative” şi înlocuind doar capii mafioţi cu „ai noştri”. Vă mai amintiţi de afacerea Ţigareta, acel „flagrant minuţios organizat” definit de dl. preşedintele ? Întreaga structură de contrabandă de pe Otopeni militar fusese preluată de regimul Constantinescu de la regimul Iliescu, care o preluase la rândul său de la regimul Ceauşescu. Amintiţi-vă de ambasadorul actual al României la Washington, Mircea Geoană, băiat simpatic sub Ceauşescu, sub Iliescu şi de-a dreptul fermecător

sub Constantinescu. Amintiţi-vă de fostul zbir al organizaţiei de partid de la teatrul de păpuşi din Târgu Mureş, dna Smaranda Enache, bănuită de colaborare cu Securitatea şi trimisă, în dispreţul Comisiei parlamentare de politică externă şi al SRI, care i-au semnalat activităţile antiromâneşti, de dl. preşedinte însuşi, ambasadoare în Finlanda. Amintiţi-vă, în fine, de „lovitura de stat" din '97 de la zisa Bancorex, comandată de Constantinescu, prin care o echipă de securişti cu vechi state de serviciu a fost înlocuită cu alta, cu state tot atât de vechi în viesparul numit BRCE. A fost izgonit Temeşan, a venit Maimuţ…

Alegerile din toamnă capătă astfel un aer uşor sinistru, ca acel joc de tarot fatal în care, orice carte ai întoarce, e tot hârca cu coasa. Fie că vom vota urechile, fie zâmbetul, fie ciocul, votăm, de fapt, aceeaşi ectoplasmă roşu-albăstruie care stăpâneşte România nu de zece ani, ci de o jumătate de veac…

Un om şi două manechine

Ceea ce impresionează la autenticii dărâmători ai comunismului est-european este omenescul lor profund. Papa Ioan Paul al II-lea sau Adam Michnik, pe care am avut ocazia să-i văd mai de aproape, nu sunt nici anti-comunişti cu lozinci, nici apostoli ai capitalismului. Devastatoarea lor armă împotriva inumanităţii comuniste a fost umanismul, înţelegerea adâncă a naturii umane. Václav Havel, aşa cum l-am putut vedea în scurta emisiune a Pro TV de duminică seara, este frate bun cu cei doi polonezi. „Sunt împotriva oricărui dogmatism, a oricărui fundamentalism, atât liberal, cât şi conservator, de orice fel ar fi. Sunt adeptul rezolvărilor înţelepte şi moderate, care au fost găsite într-o manieră deschisă. Sunt adeptul gândirii libere, al societăţii deschise", a spus Havel, cu firescul şi oboseala unui om obişnuit, săpat de chinurile cumplite prin care a trecut în ultimii ani. Nici o clipă tonul lui nu a devenit sentenţios, nici o clipă n-a părut că vrea să dea lecţii cuiva, nici o clipă nu s-a suit pe soclul statuii care pândeşte zi după zi, cu răceala ei încremenită, să ia locul ochilor încercănaţi, plămânului sfârtecat, intestinelor cusute în patru ale lui Václav Havel. Plantat în faţa unui zid tencuit cu cărţi – „biblioteca dlui preşedinte" –, Havel comunica prin toţi porii că s-ar fi simţit mult mai bine la o bere pe terasă.

Alături de el, unul dintre neoamenii care împărăţesc România de decenii. Iubitul nostru preşedinte a simţit

nevoia să ne vorbească cu Heidegger şi *Cartea neagră a comunismului* în spate. Taman azi-noapte, dl. preşedinte n-a putut să doarmă (de grija ţării, fireşte) şi l-a citit pe Pascal Bruckner. Adicătelea, dragi cetăţeni cu drept de vot, băgaţi bine la cap, dl. Constantinescu nu doarme ca o valiză, cum dormiţi voi după o zi de muncă, el bântuie prin bibliotecă şi a doua zi vine freş la Pro TV, nu e om ca toţi oamenii, e Sfântul Duh întrupat, singura salvare a României. Occidentul n-a înţeles nimic din tranziţia postcomunistă a Estului, zice dl. preşedinte. Cunosc tipul ăsta de frază, l-am mai auzit într-un avion acum câţiva ani, numai că atunci dl. preşedinte zicea de americani că n-au înţeles nimic. Fireşte, asta subîntinde subtil şi precis sensul că dl. preşedinte înţelege tot. Drept care, Occidentul ascultă cuvântul său înţelept : „Eu am spus acest lucru unor oficiali occidentali care mi-au cerut părerea asupra situaţiei din Iugoslavia, pe care nu o înţelegeau...". Dl. preşedinte se oripilează „intelectual" în faţa unor cuvinte ca „marfă" sau „naşpa", pe care le folosesc tinerii de azi ; nu-i trece nici o clipă prin cap că aceste vorbe de stradă pot fi cu mult mai omeneşti, mai aproape de viaţa noastră decât cleiul de oase pe care-l mestecă în dinţi d-sa, Iliescu, Meleşcanu şi ceilalţi. În disperarea sa de a se autocategorisi drept intelighent anticomunist, acest Constantinescu a reuşit să mă convingă încă o dată că e o desăvârşită ţoapă „intelectuală" în clipa în care i s-a adresat lui Havel cu „Václav" – vezi, Doamne, Václav şi Emil, vechi tovarăşi de front, ei ce-au mai ţinut piept hoardelor comuniste, că altfel ne duceam de râpă – ai priceput, electorat ?

Sindromul cafelei băute cu Bill, cu Jacques, cu Tony de dl. Emil este extins cu o neamprostie ţipătoare asupra acestui monument viu de calitate umană şi bun-simţ –

Václav Havel nu şi-ar îngădui niciodată să-i spună pe ecran, acestui Constantinescu, Emil.

Dl. Constantinescu s-a mai adresat cuiva pe numele mic, ba chiar a folosit un diminutiv – Nicky. Nu ştiu de ce, m-am uitat atunci să văd dacă nu intrase în cadru vreun câine de apartament al dlui preşedinte. Oricum, distinsul critic Nicolae Manolescu a primit exact apelativul pe care îl merita în situaţia în care s-a pus cu elan. Aşa că, duminică seara, pe ecranul televizorului nu s-au aflat, cum zice dl. Nicky, „doi literaţi şi un om de ştiinţă pozitivă”, ci un om şi două manechine.

Eminescu – un personaj al lui Caragiale

„Angel radios ! ” Preţ de 90-100 de pagini, marea poezie, nobleţea, paloarea, pletele în vânt ale siluetei eminesciene desenate în creier din copilărie m-au făcut să citesc în tăcere. Apoi, clamorosul apel al lui Rică Venturiano mi-a ţâşnit, de neoprit, de pe buze. Mihai Eminescu – un personaj al lui Caragiale ! Teribilă temă de ficţiune speculativă, pe care, iată, **realitatea** fabuloasă a facsimilelor publicate de Polirom ţi-o trânteşte în ochi !

Discursurile amoroase ale lui Eminescu, căci asta sunt, în cea mai mare parte, scrisorile „de dragoste” adresate Veronicăi Micle, dublează statuia de marmură a poetului cu umbra unui „bonjurist” pus să zăpăcească o damă română de provincie. „Emin” o supune pe „Nicuţa, Cuţica, Momoţel, Moţi, Popoţica, Poţoţoni” unui tir concentrat de declaraţii într-un genunchi, cu mâna la pept, menite s-o dea pe spate. Marele poet, născătorul de limbă română, practică în aceste scrisori un kitsch tenace, repetitiv până la grotesc. El o sărută întruna „de mii de ori” pe dna Micle, procedând cu sistemă, degetul mic de la picior, degetul mic de la mână, genunchii, probabil cu o trecere pe gambă nemenţionată, apoi mânuşiţele, coatele (interesantă poziţie), pentru a răzbi spre zona occipitală, păr şi urechi. Declaraţiunile cunosc enorme oscilaţii, Emin-aga o azvârle în stele pe Veronica, „fin şi palid chip de

înger”, „icoană în privazul negru al vieţii”, pentru a o aduce apoi la „şireato ! ”, „uşurico ! ”, „perfido ! ”, „hoaţo ! ”, „nebuno ! ”. Totuşi, nici în perioadele cele mai negre ale relaţiei lor, Eminescu nu-i scrie Veronicăi verde-n faţă (într-o singură scrisoare, din 1876, neinclusă în acest volum, o numeşte femeie uşoară). I se adresează, în general, ca unei persoane cu discernământ limitat, infantilă, ca să nu zicem imbecilă : „om mare cu minte de copil şi iubire de femee”. De fapt, el nu o ia în serios nici un moment, o tratează cu grija diminutivantă pe care o ai pentru un animal drag. Ciocnirea dintre ardoarea furibundă a jurămintelor poetului şi prozaismului batjocoritor al realului ce se citeşte printre rânduri produce adevărate scântei comice. Luceafărul o asigură pe Vroni că e „începutul şi sfârşitul vieţii” sale, dar nu e în stare să-i rezolve o „suplică”, o cerere de venit de urmaş către parlament, furnizându-i în schimb avalanşe de justificări frizând bătaia de joc, îi spune că nu mai poate trăi o clipă fără ea, dar nu vine să se stabilească la Iaşi, nici măcar un drum cu trenul nu face, invocând tot felul de obstacole, de la bani, cazare şi rata ridicată a şomajului în nordul Moldovei, până la lipsa de voinţă. Nici dacă Veronica vrea să vină la Bucureşti nu e bine : „Momoţelul meu cel dulce şi drăgălaş, dar ce să fac cu tine acum ? Unde să-mi şezi acum asupra apropierii Sf. Gheorghe ? Şi să şezi departe de mine ? Eu lângă gară, tu în oraş ? ”. Jurându-i iubire veşnică, Eminescu nu-i face Veronicăi Micle nişte servicii banale : să-i trimită o carte, câteva lucrări muzicale, acte administrative pentru fetele ei, fapte pentru care îşi cere constant iertare în genunchi. Eminul acesta din scrisori e, cum zice românul, „de vise multe”. Impresia de **superficialitate** şi **artificialitate** voite, de „vrăjeală”, de „cobzăreală” este de

neînlăturat. Personajul Eminescu pare un demagog erotic caragialean – căci de unde altundeva poate veni o frază ca „Bate-mă, porecleşte-mă rău, ucide-mă, numai iartă-mă după aceea” (p. 56)!

Două sunt întrebările care se impun. Mai întâi, cum e posibil ca un autor de înălţimea spirituală a lui Eminescu să producă asemenea texte „caragialeşti”, de suspinător de mahala, fie şi în regim privat? Apoi: o iubea într-adevăr Eminescu pe Veronica Micle? Sau petrecea în ascuns, în vreme ce ei îi trimitea pagini cu vaiete şi ohtaturi, aşa cum femeia arată a-l bănui de multe ori?

Răspunsul la prima întrebare e tot în scrisori, la pagina 63: „Sfânta şi dulcea şi nobila mea amică, când vei crede tu în sfârşit, fără umbră de îndoială, că nu te pot iubi decât pe tine. Dar nu-nţelegi tu, Veronică, că un om ca mine, care într-adevăr nici a crezut ceva, nici a iubit ceva, nici a dorit ceva măcar pe pământ are ca toţi oamenii în fundul sufletului său necesitatea ca oricare de a se-nchina şi de-a iubi **ceva** (s.m.)? Nu-nţelegi că pentru un suflet cât de sceptic şi cât de necredincios totuşi există necesitatea de-a crede şi a iubi. Cu cât această necesitate a fost mai oprimată, mai negată prin raţiune, cu atâta ea a devenit mai adâncă, mai inextirpabilă”. Faptul că Eminescu este identificat în conştiinţa românilor cu Poezia, sensul comun al acestui cuvânt putând fi şi peiorativ – „poezie”, lucru neserios, aerian, neorganizat, visătorie –, face uitat un aspect esenţial: Mihai Eminescu a fost **ateu** („Dacă am avea religie, noi doi, am crede că Dumnezeu nu va lăsa nerăsplătit atâta amor, dar n-o avem, de aceea numai în noi înşine putem crede şi pe noi înşine ne putem întemeia” – p. 351). Mihai Eminescu a fost un **raţionalist** prin excelenţă. Mintea lui, aşa cum ni se

dezvăluie în fragmentarium, în articole, în proze, dar şi în anume poezii, este întemeiată pe logică, pe demonstraţie, pe rigoare, având afinităţi evidente cu ştiinţificul. Eminescu are o sete extraordinară de a înţelege **exact** lucrările omului şi naturii, fără a le expedia comod în seama lui Dumnezeu. Structură extrem de rară, Eminescu posedă atât sensibilitate estetică, organ pentru inefabil, cât şi înclinare către raţionalism, pozitivism, „*techné*”, lucru bine făcut, cu mâna ori cu vorba. Asocierea lui cu romanticii europeni mi se pare fără noimă, cum deplasată e şi sintagma oficială „poetul nepereche”. Eminescu are cel puţin un spirit frate, dar dincolo de Atlantic : este Edgar Allan Poe, poetul *Ulalumei*, *Corbului*, al lui *Annabel Lee* şi, în acelaşi timp, autor al unor neîntrecute proze speculative, bântuite de obsesia deducţiei ştiinţifice şi experimentalism – *Crimele din rue Morgue*, *Cărăbuşul de aur*, *Scrisoarea furată*, *Misterul Mariei Rôget*, *Hans Phaal*. Nu întâmplător, la 2 martie 1882, având deci opera poetică în urmă, Eminescu îi scrie Veronicăi : „Cred că talentul de versificare a fost numai un incident al tinereţei şi că proză e ceea ce voi scrie de-acum înainte”.

Un om cu o minte ca a lui Eminescu **vedea** atât de profund şi precis ce se întâmplă în România din jurul lui încât îi era pur şi simplu greu să trăiască : „Nu i-ar putrezi oasele cui au dat fiinţă acestor ţări în care cuvântul nu-i cuvânt, amorul nu-i amor şi frumuseţea e inscripţia unui… otel” (BAR, ms. 2255, f. 316-321). Societatea românească citadină, superficială cultural şi sentimental, neînchegată, maimuţărită evropeneşte, România formelor fără fond, îi produce „neamţului” Eminescu o insatisfacţie continuă, avansând inexorabil spre alienare. „Cu ocazia aceasta am constatat cu

oarecare ruşine că nu există în toată adunarea (Camera Deputaţilor – n.m.) decât doi oameni poate cari pot construi o frază corectă : Cogălniceanu şi Maiorescu.” Societatea îi răspunde la dispreţ cu ură („Sunt unul din oamenii cei mai bine urâţi din România”), condamnându-l la singurătate şi ratare : „Cât despre artă adevărată sau ştiinţă adevărată, ele se fac în România amândouă cu pagubă, nu cu câştig – deci sunt terenuri pe care un om nu câştigă nimic, nici măcar glorie, căci chiar pentru aceasta din urmă se cere un public care te apreciază, un public ce lipseşte”. E limpede că **geniul pustiu** se plictisea după câteva minute de conversaţie cu majoritatea contemporanilor săi…

Eminescu nu s-a dovedit nicidecum plângăreţ în faţa josniciei de suflet şi gând care îl înconjura în acea ţară de tejghetari, în care îl aruncase naşterea. Comentariile din *Timpul* definesc un formidabil ironist, un pamfletar caustic, stăpânind perfect satira, sarcasmul, batjocura prin laude, comicul subţire, dar şi pe cel grotesc. Iată deci ce se aduna în acest om, considerat de mulţi „poet” : raţionalism, ateism, pozitivism, luciditate, ironie şi autoironie, scepticism. O asemenea stare de spirit poate produce o operă ca aceea eminesciană, dar corodează iute şi adânc sufletul celui ce o trăieşte. „Nu iubesc nimic pentru că nu cred în nimic şi prea greoi pentru a lua vreun lucru precum se prezintă, eu nu am privirea ce înfrumuseţează lumea, ci aceea care vede numai răul, numai defectele, numai partea umbrei. Sătul de viaţă fără a fi trăit vreodată, neavând un interes adevărat pentru nimic în lume, nici pentru mine însumi, şira spinării morale e ruptă la mine, sunt moraliceşte deşălat.”

După atâţia ani de „urât” şi „pustiu”, de viaţă fără repere „sfinte”, ros de propriul său creier ca de o

tumoare uriaşă, Eminescu explodează într-o **autoumilire** dostoievskiană, se **închină** brusc la **ceva**, vrea să fie „sclav", vrea să fie „prost", „netrebnic", pupă picioare, îşi aşterne în praf fruntea care-l chinuie. Că **obiectul** („ceva", nu „cineva" – spune Eminescu) mai degrabă decât subiectul unei asemenea dezlănţuiri auto-tembelizante, unei asemenea **prostiri de sine** („ţi-am scris trei pagini de blagomanii şi te sărutam la sfârşit") este o văduvă cu simptome literare de prin Iaşi are mai puţină importanţă. Dovadă, un pasaj ca acesta : „Să maltratezi pe un om care te iubeşte cu toate puterile sufletului său, cu mintea, inima, viaţa, pentru a te... lepăda la cine ştie ce crai de mahalale... [...] Pentru amorul meu nu există decât o singură femeie... şi aceea eşti tu" (BAR, ms. 2277, f. 17r-21r). Am mai auzit, veţi spune, numai că, de data asta, „andrisanta" e o anume Cleopatra Lecca Poenaru, interşanjabilă, după cum se vede, cu Veronica Micle. G. Călinescu numea acestea „agitaţiuni de ordin erotic" ale poetului.

Dincolo de eros, cred că e vorba de nevoia irepresibilă a unui mare **scriitor**, a unui **observator** nemilos, de a se transforma în **personaj**, de a intra în menajerie. Scriitorul Eminescu creează personajul Eminescului îndrăgostit de Veronica pentru ca viaţa să i se pară mai suportabilă. Nu reuşeşte, totuşi, să se controleze până la capăt, condeiul lui acid mai arde pe ici pe colo dantelăria imaginii iubitei absolute : „Eu versuri nu mai scriu deloc. Dar, în adevăr e şi peste putinţă de a scrie. Zilnic, câte un articol de fond, şi pe nişte călduri, drăguţa mea, pe nişte călduri cari produc durere de cap şi te scot din fire. Dar tu îmi spui că scrii şi ştii, Moţi, că odată avem să le corijăm împreună şi le vom edita şi mă tem c-ai să capeţi şi **Bene-merenti**. Moţ mititel

ce eşti tu şi drăgălaş, să treci la nemurire alături cu Sion şi cu Urechia. Quel plaisir”! Curat plezirism, coană Veronico!

Este totuşi aceasta iubire? Este, cum să nu fie! **Eminescu e sincer cu Veronica, de minţit se minte pe sine.** El îşi creează suferinţa, angoasele, disperarea „din dragoste” pentru a crede în ele. Pe deasupra, situaţia lui chiar este gravă, e sărac, are nenumăraţi duşmani, munceşte ca un rob la gazetă, e bolnav. Toate acestea însă nu mai sunt transpuse în registrul **adânc**, propriu lui Eminescu, ci turnate într-un text **adecvat** percepţiei dnei Micle, un text frivol, din care adâncimea e extirpată sistematic, un text produs de omul celei de-a treia dimensiuni, fie coborâtă în genunea plutonică, fie urcată în înălţimile uranice, pentru femeia bidimensională, trăitoare pe suprafaţa pământului românesc. Care femeie, deşi scutită de o inteligenţă devastatoare ca a lui Eminescu, are bunul-simţ să priceapă că ceva nu e în regulă cu amorezul ei. „Vrei să-ţi spun adevărul, şi ce impresie mi-ai făcut? Ei bine, află-l. Tu nu mi-ai părut la fel de sentimental ca până acum, ai ceva din aerul unui «băiat de Bucureşti» şi când mă gândesc la câte femei le-ai spus vorbe dulci… […] Eminescule, te întreb cu durere, cum poţi tu trăi în Bucureşti când în septembrie jurai că n-ai putea trăi un moment fără mine? […] Poţi tu măsura, poţi tu judeca dureroasa mea poziţie, nu întâlnesc în orice parte decât indiferenţă, decât întrebări ca din treacăt: Da când faci nunta? Da ce vă mai scrie Dl Eminesco? […] Un lucru e sigur, m-ai uitat, înrâurirea mea asupra ta încetează îndată ce nu mă mai vezi şi mă întreb acum dacă, chiar şi când mă vezi, n-o să faci pe suspinătorul decât din complezenţă…”

Nu, nu era complezenţă, dar cred că lucrurile stăteau puţin invers : iubirea lui creştea îndată ce n-o mai vedea cu ochii pe dna Micle. Mintea lui Eminescu avea o potenţă fantastică în a crea **realităţi literare** nu plecând de la datele simţurilor („A fi ? Nebunie şi tristă şi goală/ Urechea te minte şi ochiul te-nşală”), ci direct din creier. În mod comun, considerăm că poetul se află în faţa unui peisaj, a unei scene reale pe care o percepe cu toate simţurile, transfigurând-o apoi în textul artistic prin harul său. Ce ne spune însă scrisoarea din Constanţa către Veronica Micle reprodusă în facsimil în revista *Tomis* din septembrie 1969 : „O să mă-ntrebi ce efect mi-a făcut marea, pe care o văz pentru întâia oară ? Efectul unei nemărginiri pururea mişcate” ? Scrisoarea e datată 16 iunie 1882. Deci nenumăratele înfăţişări ale mării din opera eminesciană : „Talazurile negre ce turbă, se răstoarnă/ Şi spumegă ca furii şi urlă-ngrozitor” (*La Eliade*), „Numai prin chaos tu îmi apari/ Cum printre valuri a navei velă” (*Amicului F.I.*), „Marea-n fund clopote are care sună-n orice noapte” (*Egipetul*), „Peste câte mii de valuri stăpânirea ta străbate/ Când pluteşti pe mişcătoarea mărilor singurătate” (*Scrisoarea I*), „Zgomotul creştea ca marea tulburată şi înaltă/ Urlete de bătălie s-alungau dupăolaltă” (*Scrisoarea III*)… sunt exclusiv produsul creierului lui Eminescu, întrucât el nu văzuse marea până la 32 de ani ! De aceea el putea ajunge mai lesne să plângă pe când îi scria Veronicăi închis între patru pereţi, singur cu propria sa minte, decât în faţa unei scene pe care i-o punea în faţă viaţa – lacrimile care pătează una dintre scrisori sunt sincere. Dragostea lui pentru Veronica ardea doar în intervalele în care cortexul poetului era în stare **s-o imagineze**. De altfel, el nici nu şi-a dorit

concretizarea relaţiei lor: „...d-ta erai o idee în capul meu şi te iubeam cum iubeşte cineva un tablou. După ce singură ai voit altfel şi-ai făcut din visul meu un capriţ al d-tale, nu mai putea rămânea astfel...” (BAR, ms. 2255, f. 316-321).

În ultimă instanţă, cred că scrisorile acestea erau echivalentul unui **ritual pseudoreligios**, o „capişte a spoielii” cu care Eminescu îşi atenuează lipsa unui Dumnezeu, a unei Biserici. Religiozitatea fiind înscrisă între fundamentele umanului, după cum a demonstrat Eliade, ateismul creează întotdeauna reacţii compensative: „Mein nunmehriger Kleiner Herr gott ist Kein Schöpfer, sondern ein Geschöpf – nämlich ein ledernes” („Micul meu Dumnezeu actual nu e un creator, ci o creatură – anume una de piele”) (Charlottenburg 26/2, 1874, MLR, *Corespondenţa M. Eminescu*, 04/II/2, 1 rv-3 rv).

Pentru noi însă, astăzi, totul pare o farsă epistolară. Te-ai aştepta ca la sfârşit să reiasă că personajul Eminescu, sănătos tun, o ţinea tot într-un chef la Bucureşti, cu alte dame, de care era la fel de amorezat. (În fond, Eminescu nu face decât să reproducă în bună măsură textul standard al cuceritorului din epocă – lucru de mirare, oricât ar fi bărbaţii de asemănători în această privinţă, întrucât e vorba de un poet care tocmai surclasa poezia standard a epocii.) Însă pe măsură ce se apropie sfârşitul şirului de scrisori, fulgerări întunecate spintecă spuma vorbăriei de alint, amintindu-ţi ceea ce aproape uitaseşi: „Această oboseală sufletească mă face adeseori să nu ştiu ce scriu. Stau uneori ceasuri întregi cu condeiul în mână fără ca nimic, absolut nimic să-mi vie în gând, ba m-am surprins că adeseori nu pot urmări o idee în şir... [...] N-am avut îndestul timp să

fac băi de mare şi ranele mele la picior sunt în starea în care au fost acum trei luni… […] Despre coşi, nu-i am ; dar am în locul lor bube, cari mă slăbesc îndestul… […] Oare un coş la frunte să nu fie cumva… **simbolic** ? Să nu fie începutul modest al unui corn ? […] În loc de-a merge mai bine, îmi merge din ce în ce mai rău… […] mă tem ca ranele acestea să nu devie incurabile… […] Cum nu-mi este permis de-a fi bolnav, am trebuit să lucrez cu toate tăieturile ascuţite prin creeri şi prin oasele maxilare, ceea ce m-a oprit de-aţi scrie”.

Finalul este un gong sinistru răsunând în penumbră, care răstoarnă toată percepţia bulevardieră de până atunci. Sfârşitul bătăliei din *Scrisoarea III* era încununat de rândurile fiului de domn către draga lui : „Că şi eu trimite-voi/ Ce-i mai mândru pe la noi : / Oastea mea cu flamurile,/ Codrul şi cu ramurile,/ Coiful nalt cu penele,/ Ochii cu sprâncenele/ Şi să ştii că-s sănătos/ Că, mulţămind lui Cristos/ Te sărut, Doamnă, frumos”. Negativul orbitor al acestei imagini încheie scrisoarea din 16 februarie 1883 : „Sunt în spitalul brâncovenesc, de unde şi scriu… […] Doamna mea, precum aţi binevoit a indica rândul trecut, trimit astă dată suma de 50 l.n. nu prin mandat, ci închişi în această scrisoare, rugându-vă din nou a ierta mica deranjare ce v-ar cauza-o remiterea à la destinaţie.

Doresc din toată inima să vă ştiu sănătoasă şi fericită, precum eu nu sunt, şi sărutându-vă mâinile rămân cu supunere al D-voastre servitor M. Eminescu”. După care urmează adnotarea cu cerneală violetă făcută de Veronica Micle : „Cred că asta e cea din urmă scrisoare ce mi-a scris-o Eminescu”.

Povestea de dragoste a lui Mihai Eminescu şi a Veronicăi Micle este, înainte de toate, **profund**

românească. În spaţiul acesta, nu prea populat cu sfinţi şi martiri, există totuşi tragedie. Specificul tragediei româneşti e că se naşte din derizoriu, din superficiu, din spoială, din frivolitate, din vorbărie, dar nu e mai puţin tragedie. Moartea la români e gătită cu gablonţuri şi ştrasuri, pute a parfum „Farmec”, înainte să te ia stă la un şpriţ cu tine, te alintă şi-ţi spune Puiuţ, iar în îmbrăţişarea finală se uită la ceas peste umărul tău, căci mai are treabă şi în altă parte.

Capcana morală

Privind rezultatele ultimului sondaj, primul gând care mi-a trecut prin cap e că dacă merge tot aşa, adică dacă se mai aruncă pe piaţă două-trei fire roşii şi încă un „Costea", Ion Iliescu se va sui pe un bulumac de 85%, ca în '90. Deşi, în discursurile unor „analişti" frustraţi şi în ziua de azi că Nicolae Ceauşescu nu i-a întrebat pe ei cum să conducă ţara, trec drept nişte maeştri din umbră ai provocării şi diversiunii, declanşatorii acestor scandaluri par a fi nişte bobleţi în materie de psihosociologie politică, altfel n-ar fi ajuns acum să se retragă în reduta ultimă şi mizeră a zicerii de-nghesuială : „PDSR a măsluit sondajele".

În 1996, Emil Constantinescu şi CDR au câştigat un „război ciudat". Ion Iliescu şi PDSR nu au fost înfrânţi de nimeni în lupta directă. Atât Constantinescu, cât şi coaliţia ar fi trebuit să aibă mereu conştiinţa faptului că victoria lor se sprijină pe un grup mişcător de votanţi care au renunţat la Iliescu cu inima îndoită, sub puternica presiune a presei, luaţi de ideea pură şi simplă a schimbării şi, atenţie ! motivaţi nu atât economic, cât moral – corupţia şi ciocoismul pedeserist, acoperite până la capăt de Iliescu, prin contrast cu sfinţenia lui Corneliu Coposu. Pentru a supravieţui, actuala putere avea şansa, beneficiind, nu pentru mult timp, de capital moral, să încerce să-l transforme în capital palpabil, adică luând de coarne taurul reformei să salte economia

şi nivelul de trai. Nu numai că n-au reuşit, guvernele Ciorbea şi Vasile probându-şi incompetenţa şi impotenţa, dar au şi izbutit să spulbere ideea morală, dovedindu-se la fel de corupţi, ticăloşi şi mincinoşi ca şi predecesorii. Şi acum ? ! Acum, Constantinescu et comp. aşteaptă cu sufletul la gură reacţia publicului la „firul roşu" şi „Costea" – adică o reacţie morală ! În absolut vorbind, o astfel de reacţie ar fi cât se poate de justificată : în afacerea firului roşu, dincolo de orice altceva, Ion Iliescu a minţit o ţară întreagă, în direct şi la o oră de vârf. În afacerea Costea, este demenţial faptul că Iliescu (ca şi Constantinescu) a stat de vorbă, ca şef de stat, cu un escroc de operetă, pe care l-a şi luat cât se poate de în serios. (Teodor Meleşcanu nu mă interesează, întrucât, după părerea mea, va conta din ce în ce mai puţin, flambând, din înălţimea celor aproape doi metri surâzători ai d-sale, sub greutatea propriei umflări.) Numai că votanţii mobili care au înclinat balanţa în '96 îşi astupă acum urechile şi scuipă când vine vorba de argumente morale, oricare ar fi ele. Aceşti oameni încearcă de o bună bucată de vreme un sentiment de jenă, le e ruşine de ei înşişi pentru că în '96 au votat pentru ceva imponderabil – morala –, fiind apoi batjocoriţi la sânge. După ce au demonstrat lumii întregi că nu sunt cei despre care se credea că Ceauşescu i-ar fi putut stăpâni dacă în '89 le dădea un salam şi o chiflă în plus, ei se întorc la Ion Iliescu cu furia şi secreta uşurare a celor înşelaţi în tentativa lor eroică de a-şi depăşi condiţia. Ei sunt aceia pe care vecinii, rămaşi fideli gheţarului pedeserist, îi zeflemisesc acum cu cruzime. Aşa se explică faptul, aparent paradoxal, că populaţia se arată, în cadrul aceluiaşi sondaj, mai optimistă în legătură cu economia şi nivelul de trai, deşi opţiunea pentru Iliescu şi PDSR a ajuns la

51%, respectiv 47%. Lăsând la o parte detaliul că uşoara trezire a economiei este atribuită de populaţie nu lui Constantinescu sau coaliţiei, ci, în mod corect, premierului apolitic Isărescu, care se bucură de cea mai mare cotă de încredere, chiar dacă politicienii puterii ar face acum dovada capacităţii de a urni economia, tot e prea târziu – din capcana morală în care singuri s-au băgat nu se poate ieşi. Tu vorbeşti ? ! este replica pe care oricare dintre ei o primeşte pe bună dreptate în plină figură, îndată ce încearcă să zică ceva de firul roşu sau Costea. Ca să nu mai vorbim de scandalul FNI : CEC-ul, Ministerul Finanţelor, CNVM, toate sub controlul puterii, sunt complice la marea escrocherie. După ce vreme de 4 ani au distrus sistematic legea morală pe întreg teritoriul ţării, noiembriştii vor acum reacţii morale ale poporului !

În scandalul Monica Lewinsky, Bill Clinton a fost susţinut de aproape 70% din americani, deşi comisese cel puţin un delict grav, în primul rând moral : minciună în faţa întregii naţiuni. Americanilor, popor sătul, puţin le-a păsat de morală, de vreme ce stăteau pe cel mai mare excedent bugetar din istoria SUA, rezultat al unui boom economic fabulos. Ion Iliescu a făcut acelaşi lucru în România anului 2000 : a minţit poporul în faţă. Reacţia românilor e aceeaşi : îi trec cu vederea minciuna. Motivul, deşi românii sunt departe de a fi un popor sătul, nu ţine doar de burtă, e şi o palmă morală dată actualei puteri, care pur şi simplu enervează oamenii orice ar susţine şi face acum.

În marea Americă, Clinton n-a rămas, totuşi, nepedepsit. Acolo nu există doar poporul acestui sfârşit de veac, ci şi miliardele de americani trecuţi prin viaţă de când s-a scris Constituţia SUA. Sub apăsarea neiertătoare a Constituţiei, deşi iertat de popor, Clinton a

fost încovoiat până la lacrimi şi pus cu botul în chiştocul strivit al propriului său trabuc. Noi nu avem în spate o asemenea lege morală titanică. Rămâne pe umerii acestui popor român de început de mileniu, aşa buimac, obosit, bolnav şi de atâtea ori păcălit să încarneze totuşi spiritul care face o naţiune peste veacuri. În criza provocată de hoţia gigantică de la FNI, poporul a folosit împotriva statului ostil şi prădalnic o altă armă decât ciomagul, bolovanii sau cocteilurile Molotov : ameninţarea cu boicotul votului, ceea ce denotă o conştiinţă civică şi democratică avansată. Nu ştiu care va fi rezultatul votului de la toamnă. Dar pot să asigur atât Puterea, cât şi Opoziţia că vor avea din nou de-a face – rămâne să hotărască dacă din nenorocire sau din fericire pentru ele – nu cu un vot economic, ci cu votul moral al unui popor minţit.

Votul pozitiv

Ca şi căderea comunismului, victoria lui Băsescu n-a fost prevăzută de nici un analist. Adversarii l-au subestimat, propriul său partid l-a aruncat în lupta pentru Capitală nu cu gândul că poate să câştige, ci ca să mai scoată ceva procente electorale pentru PD. Mai mult, a existat şi ideea, de care dl. Petre Roman n-ar fi străin, că, în cazul unei înfrângeri severe, s-ar mai şubrezi cam prea puternica poziţie a lui Băsescu în partid. În fine, Băsescu însuşi s-a hotărât să candideze în ultimul moment, după îndelungi refuzuri şi ezitări.

Intrat în luptă sub semnul politicianismului ordinar specific României de azi, Băsescu a reuşit, prin prestaţia sa personală, să învingă tocmai politicianismul. În primul tur, el a avut în faţă un adversar istoric : CDR. Ţărăniştii au mizat pe un candidat inconsistent până la străvezenie, desenul animat Chiriţă, pompând în schimb milioane de dolari (din cotizaţii, cum zice Ion Diaconescu) în campania lui electorală. Băsescu s-a confruntat deci de-a dreptul cu simbolul politic CDR, cu Cheia. Un om, cu cele bune şi cele rele ale lui, contra unei maşinării impersonale de partid. A câştigat omul. Cheia campaniei cu care Băsescu a învins Cheia a fost mesajul restaurării autorităţii. Imaginile şi cuvintele de pe panourile lui şi din clipuri n-au promis, ca acelea ale lui Chiriţă, rezolvarea tuturor problemelor oraşului (curăţenie, case, corupţie etc.), transformarea

Bucureştiului într-o capitală occidentală „prin programul său”. Băsescu a transmis un singur mesaj : „Mă cunoaşteţi. Ştiţi cine sunt. Ştiţi că ştiu să bat cu pumnul în masă. N-are rost să vă spun ce-o să fac. În primul rând, o să fac ordine”. În capitala unei ţări care suferă de ani de zile de disoluţia autorităţii, un astfel de mesaj a căzut ca ploaia de alaltăieri în Bărăganul calcinat de secetă. Băsescu şi-a creat un corp de votanţi plecând practic de la zero. Demn de observat mi se pare faptul că majoritatea acestor votanţi erau, iniţial, „de dreapta” (ghilimelele marchează relativitatea noţiunilor de dreapta şi stânga în România), fiind smulşi, în primul rând, de la bizarul candidat al liberalilor, Pădure, şi chiar de la Chiriţă. Explicaţia e limpede : deşi încadrat într-un partid social-democrat, Băsescu n-a fost niciodată „de stânga”. A forţat mereu reforma, n-a ales soluţii populiste, şi-a asumat măsuri dure, neaducătoare, în mod normal, de capital politic. Este un promotor al liberei concurenţe şi economiei de piaţă. Un capitalist. În turul doi, Băsescu nu a câştigat, cum susţin cu disperare unii, pentru că l-a votat Convenţia, forţele „de dreapta”. Prezenţa electorală a fost aproape aceeaşi, deci sublima „dreaptă” cică absentă de la vot în primul tur nu s-a manifestat nici în al doilea. Apoi, la sectoarele Capitalei, pentru că n-au existat nişte Băseşti, PDSR a câştigat pe tot frontul la scor, ca şi în turul I. Şi, de altfel, Băsescu a respins public orice ajutor din partea „dreptei”. Altceva, cu adevărat extraordinar, s-a întâmplat în turul doi : Băsescu a dislocat o însemnată masă de votanţi ai PDSR. Sunt bucureştenii care votaseră în primul tur cu PDSR numai din dezamăgire şi dezgust faţă de CDR. Votul negativ al segmentului mobil de votanţi care în ’96 au mers cu „schimbarea” şi care se întorceau acum cu furie şi

ruşine la PDSR, sub tirul vecinilor pedeserişti de neclintit : „Ai văzut, bă, ce-au făcut ăştia ai lu' Constantinescu al tău ? Au făcut rahatu' praf. Şi, când îţi spuneam, îmi dădeai înainte cu schimbarea…". Aceşti oameni au descoperit dintr-o dată în capitalistul neţărănist Băsescu posibilitatea unui salvator vot pozitiv. După ce în România votul negativ, ştampila pe ceilalţi „pentru că nu-i mai suport pe ăştia", tindea să se permanentizeze în acest an, Traian Băsescu a ajuns primar general printr-un vot pozitiv, adresat propriei sale persoane, cheliei, dibăciei, ghiolbăniei, bărbăţiei, privirii sale crucişe, precum şi faptului că râde uneori ca proasta-n tramvai. Ca să mergem şi mai departe, putem spune că avem de-a face cu manifestarea spontană a ceva ce parlamentul refuză cu încăpăţânare populaţiei de ani de zile : votul uninominal. Băsescu a fost ales dincolo de partide şi doctrine : a trezit încredere, în mod uninominal, prin structura sa umană.

Ce semnificaţii are victoria lui Băsescu pentru alegerile din toamnă ? Mai întâi, PDSR, care face guverne prin toate bodegile unde se adună cel puţin doi membri de partid, a încasat-o peste bot, ceea ce e foarte sănătos. Lui Ion Iliescu şi alor lui li s-a demonstrat că zestrea de procente acumulate fără merit, pe bază de vot negativ, poate fi pe cât de mare, pe atât de volatilă, îndată ce apare un centru de atracţie pentru votul pozitiv. Pe de altă parte, „dreptei" i se atrage atenţia de către electorat că acuplările disperate cu bucăţi de „stângă" în speranţa rămânerii la putere vor fi sancţionate pe loc. PNL, de pildă, pare că vrea să extindă zicala „politica e genunchi de curvă" la întreaga anatomie a respectivei : după ce au tot dat târcoale PDSR-ului, după ce s-au găsit să-l susţină pe revoluţionarul PDSR de prăsilă Bebe Ivanovici în Sectorul Agricol Ilfov, acum liberalii fac

avansuri ApR şi lui Teodor Meleşcanu. Care va să zică, după ce au înfierat cu mânie liberală firul roşu cu care ar fi cusute impecabilele costume ale preşedintelui ApR, după ce s-au indignat vizavi de relaţia nepotrivită a dlui Meleşcanu şi partidului cu monsieur Costea de la Paris, iată că, brusc, camarila dlui Stoica îl găseşte plin de sex appeal politic pe elefănţelul Teo. Mai mult, ajung să se încaiere cu ţărăniştii pentru farmecele eternei şi fascinantei ApR.

În ce priveşte, la polul celălalt, îmbrăţişarea lui Petre Roman de către Nicolae Văcăroiu, o putem trece la capitolul perversiuni.

Votul în cazul Băsescu, care nu şi-a târguit voturile, e un avertisment pentru toţi combinagiii care, la toamnă, vor încerca să transforme scena politică într-un soi de sex în grup. Într-o a treia şi ultimă interpretare, acest vot este nu numai un vot pozitiv şi uninominal, ci şi un vot antipoliticianist. Alegătorii nu mai pot fi prostiţi cu chei, trandafiri, ochi, săgeţi, garoafe, corcite unele cu altele. La toamnă, oamenii vor vota oameni. Partidele care nu vor înţelege asta, încăpăţânându-se să împingă în faţă tot felul de ipochimeni cu funcţie, vechime sau bani mulţi, vor fi executate fără milă, la urnă.

Darul lui Hagi

Nici un bloc sindical nu poate scoate pe străzi, peste noapte, atâta românime câtă a scos naţionala de fotbal. În ciuda sărăciei, mizeriei şi umilinţei în care trăiesc milioane de români, în ţara asta se iese în stradă mai repede la bucurie decât la necaz. Pentru câteva ore, România privită din avion ar fi putut părea un tărâm al fericirii, un paradis terestru. Spiritul naţional, pe care îl credem uneori adormit sau împuţinat, se trezeşte în astfel de clipe cu o forţă dătătoare de speranţă. În Ardeal, de pildă, dându-i de-a berbeleacul pe cei care „s-au săturat de România”, zeci de mii de oameni au cântat, au urlat, au sărit în apă la Cluj, Târgu-Mureş, Satu Mare, Baia Mare, Deva, Miercurea-Ciuc, Braşov. Până şi la Costeştiul bătăliei istorice a românilor cu românii s-a cântat în mijlocul satului. Cu numai câteva zile în urmă, comentam cu tristeţe absenteismul de la alegerile locale. Văzând mulţimile impresionante care au umplut zonele centrale din toate oraşele ţării, rezultă şi mai clar că nu din lene, indolenţă sau lipsă de spirit civic nu şi-au cheltuit oamenii 5 minute pentru vot, ci din amărăciune şi dispreţ faţă de politicieni. Tricolorilor, care au luptat cinstit, inteligent şi din răsputeri cu Anglia, absenţii de la urne, în special tinerii, le-au dăruit o noapte întreagă din toată inima.

Astăzi e o zi a bătăilor pe umăr şi a felicitărilor reciproce : „I-am bătut ! ”. Gazetarul trebuie însă să

rămână lucid în mijlocul sărbătorii, cu ochii pe zbârciturile din imaginea victoriei – astea sunt datoria şi soarta omului cu pix. Cu riscul de a le „strica cheful” multora, câteva lucruri trebuie spuse.

Mai întâi, teoria aceasta a conspiraţiei oficialilor europeni şi arbitrilor împotriva ţărilor mici. Văd că atât unii dintre jucătorii noştri, antrenorul Ienei, cât şi gazetari români obsedaţi de gândul că nu apar destul de „patrioţi” în ochii telespectatorilor îi trag din greu cu „agenturili” occidentale care ne lucrează. Comentatorul TVR Sorin Hobana a strigat aiurea nu o dată, culmea penibilului atingând-o în momentul în care s-a răstit la arbitrul Urs Meyer : „Asta-i bătaie de joc ! ”, deoarece i-a dat un cartonaş galben lui Adrian Ilie pentru simulare de fault în careu, în loc să dea 11 metri pentru noi. La reluarea fazei în plan apropiat şi cu încetinitorul, Sorinel a trebuit să tacă mâlc, întrucât se vedea ca la teatru săritura „în lac” a lui Adi Ilie, neatins de portarul englez. Dl. Cristian Ţopescu, un Hagi al comentariului sportiv românesc, s-a luat după mai tânărul său coleg, în plus nereuşind să se racordeze la tensiunea meciului. Comentariul său, defazat în raport cu ceea ce se întâmpla în teren, în unele momente (la 2-2) surprinzător de resemnat-consolator, e umbra sclipirilor incendiare de altădată. Anii trec… Jenantă mi s-a părut declaraţia lui Hagi privind cartonaşul galben primit în partida cu Portugalia, cum că arbitrul ar fi venit pe teren dinainte hotărât să-i dea lui un cartonaş galben. „Suntem mici”, a zis Hagi cu o tristeţe de operetă. Mic faţă de cine, faţă de Portugalia ? Sau să înţelegem că arbitrul francez (!) – care a condus excelent tot meciul – îşi făcuse socoteala să-i scape pe englezi (!) de Hagi ? Haida de. Faultul periculos şi gratuit făcut de Hagi îl ştergem pur şi simplu de pe ecran ? Am pierdut cu 1-1

în faţa Germaniei nu pentru că nu ni s-a acordat un 11 m, pe muchie de cuţit, de către danezul Nielsen, ci pentru că i-am avut pe nemţi în bocanc şi n-am avut destulă vlagă şi hotărâre să-i executăm. Am pierdut meciul cu Portugalia nu din cauza francezului Veissière, ci pentru că întreaga noastră apărare s-a mişcat ca drogată la faza golului primit în ultimele secunde. Şi am câştigat meciul cu Anglia, în ciuda penaltiului „moale” la Ince şi a limitei de ofsaid de unde a plecat Owen, tocmai pentru că am avut psihic şi alură de câştigători tot meciul, indiferent de scor. Cazul „poporului frate” turc nu ne e nici el de ajutor : că a pierdut pe un penalti neconvingător meciul cu Italia ? Poate, dar a câştigat pe merit la gazdele Euro, Belgia, cu 2-0, după ce diavolilor roşii li s-a refuzat de către arbitri, în prima repriză, un gol gata înscris, pe motiv de ofsaid „la fotografie”. Aşa că teoria asta comodă cu „complotul”, cu „suntem mici” nu ţine : cine a jucat fotbal până la urmă a învins.

O altă problemă a echipei naţionale mi se pare portarul Bogdan Stelea. Cu părere de rău, trebuie să spun că mişcarea lui în poartă, precum şi priza la balon îmi induc mie, ca telespectator, o stare de continuă nesiguranţă. Mă întreb ce-or simţi bieţii noştri fundaşi când Stelea rămâne pironit, uitându-se după mingea care zboară spre gol, sau se năpusteşte după o minge imaginară, numai de el văzută, sau boxează balonul jos şi în faţă. Greşeala lui la golul lui Costinha a fost incredibilă : în abc-ul meseriei de portar scrie că, atunci când mingea se duce spre capul atacantului aflat la 16 m, portarul nu iese la prins fluturi, are mult mai multe şanse să pareze lovitura de cap rămânând pe linia porţii… Să dea Dumnezeu ca Stelea să-şi revină, dar poate că dl. Ienei se va gândi că n-ar trebui ca

Lobonţ să fie trimis în teren doar atunci când ireparabilul s-a produs.

În sfârşit, realitatea ne sileşte la o observaţie delicată. Încă din primul minut al meciului cu Anglia, a apărut o schimbare fundamentală în jocul echipei noastre : ritmul. Totul s-a accelerat cu 25% faţă de meciurile anterioare. Culoare noi s-au deschis ca prin farmec în jocul poziţional, prea lent şi prea „aşezat” de până atunci. Jucători sortiţi travaliului nespectaculos, ca Dorinel Munteanu sau Chivu, au arătat valenţe tehnice şi tactice remarcabile. Întreaga echipă părea o herghelie scăpată peste stănoagă.

Nu sunt specialist în fotbal, dar îmi îngădui această blasfemie : e vorba de Gheorghe Hagi. Îmi amintesc ce senzaţie idioată am avut jucând dublu alături de Ilie Năstase : îmi tremura mâna la fiecare voleu din teama de a nu-l dezamăgi pe Ilie. Nu-i uşor să joci în echipă cu „cel mai bun fotbalist român al tuturor timpurilor”.

Majoritatea mingilor trec pe la Hagi în mod automat. Lui Hagi îi trimiţi mingea şi dintr-o obligaţie respectuoasă şi cu o secretă uşurare : lasă că ştie Gică ce să facă cu ea. Şi Hagi chiar ştie, dar nu mai poate să facă tot ce vrea. De când l-a agăţat şi apoi l-a lovit pe Tony Adams în finala Galatei cu Leeds, pentru că englezul îi „luase faţa”, l-am văzut pe Hagi, de prea multe ori, pierzând, cum se spune, „prim-planul”. Viteza lui de reacţie este în evidentă scădere, şi asta îl enervează şi îl împinge la încercări de pătrundere fără şanse, pe „partea închisă”, la proteste şi faulturi care, pur şi simplu, nu cadrează cu imensul său prestigiu ca jucător şi ca om. La faze fixe sau în momentele statice, Hagi poate să fie periculos pentru orice apărare. Însă când trebuie jucat în viteză, cu demarcări rapide, presing şi ţâşniri „printre”, cei 35 de ani ai marelui Hagi nu au cum să

nu-şi spună cuvântul. Echipa care s-a născut marţi, la Charleroi, poate fi naţionala viitorului. În locul lui Adi Ilie, Dan Petrescu şi Contra, selecţionerul Ienei spune că are pe bancă jucători valoroşi. Sunt convins. În meciul cu Italia, România nu are ce pierde. Are în faţă un adversar foarte puternic, o candidată la titlu. Tricolorilor nu le rămâne decât să arate Europei ce fotbal ştiu, fie că înving, fie că nu. Ar fi un prilej extraordinar de afirmare pentru cei care vin. Naţionala fără Hagi i-a făcut căpitanului ei un cadou minunat : meciul cu Portugalia să nu fi fost ultimul pentru Gică. Pe Hagi nu poate îndrăzni nimeni în această ţară să nu-l introducă pe teren în meciul cu Italia, cu o singură excepţie : Hagi însuşi. Ar fi, pentru tinerii de mâine, un dar superb, încununând o carieră de basm, primul gest dintr-o viitoare mare carieră al celui dăruit de Dumnezeu, care probabil că va conduce de pe bancă naţionala României mulţi ani de-acum înainte.

O naţională avortată

Rugându-l, cu toată dragostea, în editorialul precedent pe Gheorghe Hagi să nu joace în meciul cu Italia, nu mă şi aşteptam ca el să dea curs acestei rugăminţi. Există ceva în acest mare jucător care îl împiedică să facă gesturi de mare nobleţe. Totuşi, am sperat că acest semnal scris cu bună-credinţă, pe care i l-a trimis primul ziar al ţării, îl va pune, poate, pe gânduri, determinându-l să renunţe măcar la faulturi şi proteste care, spuneam, „nu cadrează cu imensul său prestigiu ca jucător şi ca om”. Însă ce s-a întâmplat în meciul cu Italia mi-a depăşit cele mai negre presimţiri.

După cartonaşul galben, la limita celui roşu, pe care l-a primit pe bună dreptate pentru atacul dur şi inutil asupra lui Conte (acesta va fi indisponibil până la sfârşitul Euro 2000), după întreaga sa atitudine negativă, plin de nervi chiar de la începutul meciului, Hagi a recurs în suprafaţa de pedeapsă la o săritură „în piscină”, penibilă, în speranţa de a obţine un 11 m. Răcnetele adresate arbitrului Pereira n-au trezit în ochii acestuia decât un soi de uimire dezaprobatoare înainte de a-i arăta cartonaşul roşu.

Astfel, căpitanul Hagi şi-a lăsat în mod iresponsabil echipa în 10 oameni şi pe milioanele de români cu berea în gât când mai era o jumătate de oră până la sfârşitul meciului.

Astfel, viitorul antrenor Hagi a ridicat un mare semn de întrebare în privinţa capacităţii sale de a se face

respectat şi ascultat de jucători, de a fi un model pentru tinerele generaţii.

Mai mult, dincolo de umbra care întunecă trist un final de carieră glorioasă, comportamentul lui Hagi aduce mari deservicii nu numai naţionalei, ci şi imaginii României în Europa. Meciul cu Italia a fost abordat, sub influenţa lui Hagi, într-un mod greşit ca stare mentală, un amestec de meschinărie şi disperare : să câştigăm cu orice preţ, rupându-le picioarele, cu penaltiuri simulate, cu năpustiri la arbitru. Parcă le-o cerea CC al PCR. Singura atitudine corectă era să intrăm în teren cu gândul de a juca un fotbal adevărat, în ideea de a da un gol mai mult decât adversarul, cum am jucat cu Anglia. Obiectivul trecerii de faza grupelor era îndeplinit. Cu Italia nu ne rămânea decât să jucăm fără crispare, constructiv, arătându-ne valenţele tehnice, să lăsăm o amintire durabilă Europei fotbalistice – şi dacă am fi câştigat, cu atât mai bine. Aşa, în loc să fi redus la tăcere comentariile răutăcioase vizavi de noi ale presei occidentale, le-am transformat în sarcasme. Hagi ar fi trebuit, în primul rând, să-şi prezinte regretul, public, pentru că l-a nenorocit pe Conte. Nici vorbă. Prima grijă a dlui Hagi e să zbiere în continuare că au ceva arbitrii cu el. Iar felurite glasuri din viaţa sportivă, şi nu numai, se reped să nu care cumva să se zică ceva „de rău” de „Gică al nostru”.

Ce-i drept, Hagi are şi un tovarăş la fel de pornit în direcţia asta : selecţionerul Ienei, care a reuşit performanţa de a declara că arbitrul ne fură înainte de a începe meciul. Din păcate, trebuie să spun că astfel de ieşiri amintesc foarte bine de perioada ceauşistă, când cuvântul de ordine era că arbitrii duşmănoşi îi fură pe românaşii noştri şi cine îndrăznea să comenteze obiectiv era considerat trădător de ţară. Cu atât mai mult cu cât

contribuţia tactică a selecţionerului Ienei, dublat de Hagi în alcătuirea echipei, la acest turneu este dezastruoasă. S-o spunem limpede : în meciurile cu Germania, Portugalia şi mai mult de jumătate din meciul cu Italia, România n-a jucat nimic. Mişcarea în teren a echipei nu s-a văzut a fi rodul unei gândiri tactice adecvate – să ne amintim, pentru comparaţie, extraordinara geometrie a meciurilor echipei naţionale conduse de Iordănescu la CM din SUA 1994. Singurele momente bune au fost meciul cu Anglia şi finalul meciului cu Italia, rezultat al unui generos elan colectiv al jucătorilor. Apoi, în meciul cu Italia, selecţionerul Ienei a comis nişte gesturi calificabile între gafă şi rea-conştiinţă : cum este posibil, la 2-0 pentru italieni, să fie introdus lentul mijlocaş defensiv Lupescu, în locul unui atacant ? Ce, urmăream să păstrăm rezultatul ? ! Cum a fost posibil ca Ionel Ganea, un jucător în plină formă, debordând de energie şi hotărâre, să fie ţinut atâta vreme pe tuşă ? De ce a fost scos Viorel Moldovan, pe care îl introduci în echipă ca să-ţi dea gol din careul de 16 m, fie şi în ultimul minut, sau nu-l mai introduci deloc ? De ce a fost ţinut meciuri de-a rândul pe tuşă Florentin Petre, care s-a dovedit foarte bun cât a jucat ? De ce nu a făcut Ienei şi a treia schimbare, oferind posibilitatea să joace tinerilor Roşu şi Hâldan ?

În ce priveşte compartimentul defensiv, soluţia de aşezare a lui Ienei s-a dovedit de-a dreptul aiuristică : o frumoasă apărare în linie, răsfirată, parcă făcută pe gustul „viperelor” italiene, care înţeapă neiertător îndată ce simt o breşă. Jocul la ofsaid cere o apărare neschimbată de multă vreme, în care fundaşii se „simt” unul pe celălalt şi fac pasul înainte cu ochii închişi. Cum să joci la ofsaid cu o formulă înjghebată înaintea meciului ? O formulă în care un jucător, altfel valoros,

ca Filipescu rămâne orfan pe teren atât la primul, cât şi la al doilea gol al italienilor, când, rătăcit pe dreapta cu 5-6 metri în spatele celorlalţi apărători, a reuşit să anuleze poziţia de ofsaid în care ar fi trebuit să se găsească Inzaghi la startul spre poarta lui Stelea.

Mă opresc aici cu comentariile tehnice, lăsându-le pe seama ziariştilor de sport, care s-au dovedit mult mai sportivi faţă de mine, decât unii „confraţi” din presa cotidiană, deranjaţi de simplul fapt că exist şi că scriu. Mai trebuie spus un lucru : acest Campionat European a fost un prilej extraordinar pentru a se naşte o naţională română a viitorului. Din nefericire, această naţională a fost victima unui avort provocat de nişte voci ale unui trecut trufaş şi mincinos, dovadă că nu numai în industria românească, ci şi în sport, legea o fac vechile reţele…

Povara creierelor

„Guvernul Germaniei a adoptat pentru industria tehnologiei informaţiilor şi comunicaţiilor «Programul pentru schimbul temporar de specialişti IT» care facilitează încadrarea de către angajatorii germani a unor specialişti din alte state, inclusiv din statele care nu sunt membre ale UE.” Este începutul unei pagini de pe internet. O pagină germană, veţi spune. Nici vorbă. E o pagină românească, aparţine guvernului român, deasupra textului de mai sus stă mândră acvila României. În continuare, pot fi citite instrucţiuni amănunţite pentru informaticienii români, care sunt lămuriţi cum să facă să plece mai iute şi lin, fără suspin, la locuri de muncă în Germania. Ministerul Muncii din România pare foarte fericit să scape de povara creierelor din această ţară. Vă mai amintiţi, stimaţi cititori, discursurile despre societatea informaţională ale dnilor Iliescu şi Constantinescu? Amândoi ne-au împuiat capul cu ce-or să facă şi ce-or să dreagă pentru dezvoltarea României în sensul ăsta. Rezultatul, după 10 ani de tranziţie cică spre postindustrialism şi societatea informaţională, este textul din internet sus-menţionat. Domnii Iliescu şi Constantinescu sunt politicieni de rasă, care nu se mânjesc să şi pună în practică ce plimbă prin gură în campanie, nu nişte amărâţi de tehnocraţi, care înţeleg să-şi facă meseria până la capăt. Ce-o fi

totuşi în capul tehnocratului Isărescu, care e de presupus că ştie ce înseamnă şi cât de importante sunt iniţialele IT (*information technology*) pentru o ţară care luptă să scape de subdezvoltare ? N-a tresărit nimeni în tot guvernul în faţa unei asemenea prostii orbitoare ? Să fim bine înţeleşi : nu pledez aici pentru conştiinţă, sacrificiu, dragoste de ţară şi alte argumente de acest fel care i-ar putea determina pe tinerii deştepţi să nu mai plece. Nu pentru că nu cred în ele, ci pentru că ştiu cât sunt de ineficiente. Nu poţi cere nimănui să tragă mâţa de coadă pe aceste plaiuri numai ca să vorbească româneşte. „Dacă vă interesează numai cariera şi nimic altceva decât cariera, numai banii şi nimic altceva decât banii, mergeţi în Statele Unite. Dacă vă interesează să fiţi un om care vrea să se integreze, să aibă prieteni, să poată duce o viaţă completă într-un mediu cultural, veniţi în România", zicea deunăzi preşedintele Constantinescu, în rânjetele asistenţei, tinerii cu studii în străinătate cu care s-a întâlnit la Cotroceni. Trebuie să ai inconştienţa halucinatorie a lui Emil Constantinescu ca să încerci să convingi asemenea creiere că se poate vorbi de integrare, de prieteni, de mediu cultural, de viaţă completă, într-o ţară în care te îneacă sărăcia, mizeria, insecuritatea, desconsiderarea, în care dacă ieşi să-ţi ceri dreptul de muncitor cu capul la o viaţă cât de cât decentă sunt puşi jandarmii pe tine.

Guvernul trebuie să încerce să-i reţină pe aceşti tineri în ţară pe bani, nu pe vorbe. Aşa cum guvernul Germaniei e conştient de rămânerea în urmă în materie de IT faţă de Statele Unite sau Franţa, drept care racolează competenţe, tot aşa, palatul Victoria ar trebui să

fie conştient de extraordinara resursă pe care o reprezintă o persoană superior instruită. Să se întrebe măcar de ce ţările avansate acordă viză şi permis de muncă într-un timp record oricărui informatician calificat. Industria *software* are, pentru o ţară săracă, avantajul de a nu necesita mari investiţii, cu condiţia să ai la dispoziţie materie primă cenuşie. Mulţumită lui Dumnezeu, noi avem. Piaţa informatică mondială cunoaşte un boom fără precedent, sunt comenzi de programe din toată lumea, din cele mai variate domenii, design, banking, medicină, aviaţie etc., care pot fi executate în România. De ce să nu utilizăm astfel în folosul nostru fenomenul globalizării? Nu trebuie pentru asta să creăm fabrici, lucru greu şi de durată, e suficient să exportăm produse ale creierului. Sunt străini care au înţeles perfect acest lucru, întemeind firme de *soft* prin apartamente de bloc şi evitând fiscul împovărător, firme unde studenţi în ultimul an de facultate produc, pentru un salariu de 300-400 dolari pe lună, măreţ pentru ei, avantajos pentru angajator, programe vandabile în Vest pe milioane de dolari. Numai guvernul român nu înţelege că acestor tineri trebuie să li se creeze locuri de muncă legale şi bine plătite în România, că domeniul informaticii trebuie să aibă un tratament privilegiat, să fie cu adevărat o prioritate naţională, la fel de importantă ca strângerea dărilor, principala grijă a statului nostru. Rămânând în ţară, aceşti tineri îşi cheltuiesc salariile aici, nu în Germania, impun un alt standard de viaţă, care poate fi fermentul mult aşteptatei clase mijlocii. Plecând în Germania, e foarte puţin probabil că vor mai reveni vreodată. Contractul lor e limitat la maximum 5 ani, normal,

nemţii vor să vânture multă forţă de muncă intelectuală, nu să împământenească estici. După aceea, dacă se întorc în România, o Românie rămasă, evident, acolo unde au lăsat-o din punctul de vedere al industriei informatice, sunt consideraţi „supracalificaţi" şi prea scumpi de către angajatorii locali. Şi nici nu se mai pot adapta la realităţile româneşti, aşa că – direcţia Canada sau Australia.

M-am uitat în celebrul şi prea puţin cunoscutul „Action Plan for Governmental Program for the year 2000 and 2001-2004 period", trimis de guvern la Bruxelles. Nici o frază despre tehnologia informaţională şi rolul ei pentru România, aceste cuvinte nici măcar nu apar. Interesant e că Bruxelles-ul s-a arătat ferm până la duritate în ce priveşte problema handicapaţilor din România, presând guvernul să ia măsuri mai ceva ca partidul pe vremuri, dar n-a zis nici bleau despre copiii inteligenţi de pe aici, care se întâmplă să fie ceva mai mulţi. Să nu ştie Occidentul că tinerii sclipitori cărora nu li se oferă posibilităţi de manifestare în condiţii civilizate pot deveni lesne nişte handicapaţi? Că pot ajunge, în minunata societate românească, să-şi tragă creierul după ei ca pe un picior paralizat? Fireşte că vesticii ştiu, dar interesul lor e să tacă chitic, căci Germania, iată, are nevoie de minţi care să-i salte nivelul informatic, ca să ne putem uita în continuare a pagubă la produsele nemţeşti „deştepte" şi scumpe, mult peste punga noastră.

Am scris acest text cu năduf şi cu resemnare, doar ca să ştim cum stăm cu toţii şi, în primul rând, tinerii cu minte brici care se uită la balamucul politic de deasupra capetelor lor ca la cuşca cu maimuţe mici de

la grădina zoologică. Nu cred că va avea vreun efect asupra unei clase conducătoare, care, în marea ei majoritate, nu vede nimic în afara combinaţiilor şi cuplăraiei proprii. Şi atunci, poate că singura soluţie ar fi să cerem Occidentului, aşa cum se vindeau cărţile la pungă sub Ceauşescu, ca de fiecare specialist pe care îl achiziţionează să ia şi doi-trei politicieni de-ai noştri – s-o găsi şi pentru ei vreo slujbă la rupt bilete sau vândut îngheţată.

Dacă mâine e soare, mă sinucid

O problemă de manual : formulaţi negata logică a afirmaţiei : dacă mâine va fi soare, mă voi sinucide. Mecanismele primare de gândire împing spre răspunsul „normal” : dacă mâine nu va fi soare, nu mă voi sinucide. Vine atunci profesorul de logică şi corectează cu superioritate : nu, Georgescule, negata logică a lui p implică q este non q implică non p, adică : dacă nu mă voi sinucide, mâine nu va fi fost soare. Ai înţeles ?

În cel mai bun caz, Georgescu dă din cap şi reţine mecanic inversiunea non q implică non p. Aş vrea să fiu în clasă la lecţia asta şi să-l întreb pe atotştiutorul magistru : de ce, domnule profesor ? De ce normalul nu e normal ? 99 la sută dintre dom’ profesori ar ridica din umeri, pentru că le e lene să meargă dincolo de ce recită elevilor de ani de zile. Şi dincolo se află un principiu puternic şi profund : **conservarea cantităţii de informaţie**.

Un sistem material poate fi distrus – cantitatea de informaţie din el rămâne neschimbată. Amintiţi-vă de Boeingul 747 al companiei TWA, pulverizat în largul New York-ului. După un an, specialiştii reconstruiseră avionul bucăţică cu bucăţică, recuperând totul de pe fundul oceanului. Imaginea imensei aeronave în hangar, lipită ca într-un puzzle magic, e **un triumf al informaţiei asupra materiei**.

„Nimic nu se pierde, totul se transformă.” Informaţia, ca şi energia, nu se „pierde” în transformările materiale. Dar, spre deosebire de energie, nici nu se transformă. Dacă un singur bit din setul iniţial se schimbă în reversul său, atunci se petrec simultan două lucruri : ceva dispare din sistem şi ceva se adaugă. Sistemul devine **altceva**. Negarea logică poate fi privită ca o „distrugere”. Dacă ea se produce după schema non p implică non q, **în sistem se introduce informaţie străină.** În afirmaţia directă se spunea ce voi face dacă mâine va fi soare – nu se spunea nimic, absolut nimic, **nici un bit nu dă seamă despre ce se va întâmpla dacă mâine soarele va fi acoperit de nori**. Se poate întâmpla orice : să mă sinucid sau nu. Deci „negata” : dacă mâine nu e soare, nu mă sinucid desfiinţează prin **adăugare** de informaţie sistemul informaţional constituit de afirmaţia iniţială.

În schimb, negata : dacă nu mă voi sinucide rezultă că mâine nu va fi fost soare, conţine exact aceeaşi cantitate de informaţie ca şi : dacă mâine va fi soare, mă voi sinucide. Oricând din această negată logică se poate reconstrui afirmaţia iniţială.

Autorii de romane poliţiste, mai exact detective, de tipul **whodunit** (cine a făcut-o ?) au făcut din acest principiu o regulă nescrisă a prozei pe care o practică. Scriitorul trebuie să aibă la dispoziţie spre finalul naraţiunii **exact aceleaşi date ca şi cititorul** : dacă acesta din urmă e suficient de inteligent, poate ghici soluţia enigmei din ce-a citit până atunci. Dacă nu, la lectura deznodământului se va delecta cu surpriza : cum de nu m-am gândit ? Dacă însă autorul ar dezvălui, să zicem, ca fiind ucigaşul o persoană la care nu se făcuse până atunci nici o referire în text, dezamăgirea cititorului ar

fi instinctivă şi totală. El nu va mai citi niciodată vreo carte a acelui autor infractor textual şi logic.

Ar trebui verificat dacă nu cumva toate tipurile de fals din logică se reduc la încălcarea principiului conservării cantităţii de informaţie.

Hitecha, my love

Trăim vremuri de extraordinar avânt al ştiinţei şi tehnicii. Interacţiunea om–tehnologie capătă noi valenţe. O thailandeză s-a prezentat la doctor cu un telemobil Nokia băgat în popou. Obiectul, miniaturizat şi supraperformant, ajunsese adânc în intestinul gros cu ocazia unei partide de sex dezlănţuite. Indivizii mai primitivi se pot gândi la utilizarea modului de alertă prin vibraţii al telefonului pentru producerea de plăceri locale, rafinaţii îşi imaginează însă senzaţiile zguduitoare, spasmele ucigător de dulci pe care le poate trezi un „te iubesc" şoptit nu lângă urechea sau buzele iubitei, ci direct în rect, graţie serviciilor prompte, la orice oră din zi şi din noapte, Connex sau Dialog. Ce puternică încărcătură afectivă, ce mănunchi de apropouri ameţitoare va însemna un telemobil cadou de ziua ei!

E de mirare cum de nu s-a dezvoltat până acum o video-industrie erotică bazată pe microcamere de luat vederi. Ele sunt folosite doar în explorări de medicină internă, încă nu s-a gândit nimeni cât de excitantă ar putea fi imaginea ovarelor sau trompelor unei gagici, ar face mult mai multă vâlvă decât vulva. O viziune internă, tridimensională, color, a vaginului Pamelei Anderson pe coperta *Playboy* sau, mă rog, *Plai cu boi*. Pasul următor – să gândim dinamic, multiplex. O cameră-pastilă în vârful prezervativului, care să ofere, în timpul amorului, imagini ale pulsaţiilor interne feminine

accesabile cu #69 pe ecranul telefonului mobil. Există şi persoane delicate, care adoră iubirea romantică – pentru ele, Philips va livra imagini tomografice ale cordului iubitei/iubitului bătând în timp real.

Potenţialităţi remarcabile mi se pare că posedă şi mausul computerului. Parcă văz, ca pe-o icoană, trupurile amanţilor ce se privesc pe display în vreme ce îşi plimbă câte un maus prin zonele erogene, clicăind la punctul sensibil – real double mouse love standard IBM. În lirica viitorului apropiat va face epocă distihul „Lasă-mă să-ţi urc/ Mausul pe sfârc", pulverizând în fine dezgustătorul loc comun „Lăsând pradă gurii mele ale tale buze dulci". Sunt şi clapetari conservatori care nu acceptă mausul, pentru ei tastatura e sfântă – îşi pun partenera cu fundul pe ea şi privesc fascinaţi, peste umărul femeii, şirurile alfanumerice care zvâcnesc ritmic pe ecran.

Pot să înţeleg câte ceva din toate acestea, deoarece şi mie îmi place *hitecha*, noua tehnologie. Mă simt bine în camere cu taste şi ecrane, îmi place ropotul clapelor, ca ploaia, vara, pe acoperişuri bătrâne, îmi place strălucirea rece a display-urilor, mai ales când lângă ele se află o scrumieră plină cu chiştoace sau nişte coji de salam, mi se pare minunat curcubeul de difracţie pe luciul compact discului, privesc totdeauna cu un sentiment straniu ieşirea foii din imprimantă ca un mesaj de pe alt tărâm.

Îmi plac liniile pure şi nobile ale monitorului pus pe un soclu gât de lebădă.

Un singur neajuns : nu ştiu de ce, pe măsură ce hitecha se face tot mai *frumoasă*, oamenii ataşaţi ei mi se par tot mai urâţi.

Să învăţăm ungureşte

Multă lume aşteaptă alegerile parlamentare şi prezidenţiale din noiembrie ca pe un nou ceas al izbăvirii. De 10 ani, alegerile sunt pentru ţara noastră mereu cruciale, mereu decisive, mereu chestiuni de viaţă şi de moarte. Lungile zile amare când românului i se oferă posibilitatea să aleagă liber şi democratic între sărăcie, mizerie, boală şi cimitir se adună din 4 în 4 ani, toamna, în mâna care pocneşte ştampila. Unii sunt convinşi că în felul ăsta împiedică „ascensiunea stângii”, alţii că pun capăt stăpânirii „dreptei care a jefuit ţara”, alţii vor, pur şi simplu, „să-şi răzbune”. Toţi sunt străbătuţi atunci de un fior ontologic, după patru ani cioară, sunt o zi şoim, simt că există şi că ţin în mâini propria soartă. Aproape îmi pare rău că trebuie să sfărâm şi această iluzie : „De atâtea surogate, apetitul laş o să se simtă-n oase la urmaşi”, scria profetic prin anii ’80 Adrian Păunescu. Aidoma tuturor plasticăriilor şi cârpelor care umplu tarabele româneşti, şi buletinul de vot e o marfă contrafăcută, un fals, pe care îl înghiţim cu setea cu care sorbeam pe vremuri din nechezol şi acum dăm pe gât zemurile multicolore benzoate „cu aromă naturală”.

ALEGERILE NU AU LOC ÎN TOAMNĂ, ALEGERILE SE DESFĂŞOARĂ ACUM. Nu în secţii şi cabine de votare, nu pe ecranele cu procente şi grafice viu colorate, ci în sediile de partid, în spatele uşilor

închise, unde nu ajunge niciodată picior de alegător. Acolo, pe colţul mesei, tarabagiii politici şi *traseiştii* (termen pe care mi l-a sugerat traiectoria dinamicului fripturist Mircea Coşea) se înţeleg din preţ. Un soi de târg de carne mai mult sau mai puţin vie, o roială disperată de muşte fără cap care zboară peste masa verde din judeţ în judeţ, din partid în partid, doar-doar or găsi un vârf de listă pe care să se aşeze. Te întreabă cineva, pe tine, pedist vâlcean de rând, dacă îl vrei pe Radu Vasile ? Ai altă variantă, aperist de rând, decât să te cuprinzi de dragoste pentru Viorel Cataramă ? Nicolae Văcăroiu a avut posibilitatea să declare public că, dacă e plantat pe listele PDSR Adrian Severin, el îşi dă demisia din partid, dar pedeseriştii de rând ce altceva au de făcut decât să înjure uluiţi la lună, avându-l deja în braţe pe celălalt Adrian, turnătorul Vilău ? Cu toată opoziţia lor disperată, liberalilor timişeni le este băgat pe gât, primul pe listă, fostul pedist Radu Feldman Alexandru. Ca să nu mai vorbim de ţărănişti, că acolo se practică sexul în grup…

După ce se încheie cotârceala generală şi listele se închid, alegătorului nu-i mai rămâne, la aşa-zisele „alegeri”, decât să voteze trandafiri, garoafe, săgeţi, chei ş.a.m.d., nu oameni. Iar oamenii sunt tot ăia pe care nu i-a votat cu adevărat nimeni, niciodată, mutaţi de colo-colo, alcătuind acelaşi parlament care culege maximum de neîncredere şi dispreţ în toate sondajele şi pe care îl reconfirmăm pe post din 4 în 4 ani, votând „în orb”.

Ineficienţa şi putreziciunea politicului cangrenează economicul, socialul, culturalul, toată viaţa noastră. Trebuie schimbat sistemul politic, zic unii politicieni, şi îşi trec asta în program ca să n-o uite peste 4 ani,

când o să ne-o servească din nou. Alţii ne anunţă că aşa ceva e greu, teribil de greu, asta nu se face de pe o zi pe alta etc., etc. Există totuşi un partid în această ţară pentru care nu e greu. Un partid care a înţeles că democraţia trebuie aplicată atât după, cât şi înainte de alcătuirea listelor de candidaţi, şi asta nu în numele unor idealuri politice abstracte, de simpozion, ci în beneficiul său practic şi imediat. Spre cinstea lui şi spre ruşinea şi învăţarea de minte a românilor, acest partid este UDMR.

Pe 22 iulie anul acesta, Consiliul Reprezentanţilor Unionali, „parlamentul" UDMR, a introdus şi aprobat un nou sistem de alcătuire a listelor, testat în alegerile din '96 în secuime. În toate filialele UDMR au loc alegeri preliminare pentru stabilirea candidaţilor şi a ordinii lor pe listele parlamentare. Votanţii udemerişti au de ales între două modalităţi : fie votul popular direct prin care filiala stabileşte lista ce va fi comunicată la centru, fie desemnarea unui număr de electori, în funcţie de numărul de voturi din filială înregistrat la alegerile locale, electori care se întrunesc, ascultă platformele-program ale candidaţilor şi dau note care vor configura lista om cu om. Dintr-un foc, un întreg domeniu de activitate discreţionar-clientelară a „conducerii de la centru", care, în cazul partidelor româneşti, pune feluriţi ipochimeni cap de listă în judeţe unde nu i-a văzut nimeni vreodată la faţă, este azvârlit în neant. Lista nu mai este oarbă, avem de-a face, de fapt, cu o formă de uninominalizare a votului, un filtru care obligă impostorii să iasă la scenă deschisă. Şi o să ne mirăm la toamnă noi, majoritarii, ce disciplină impresionantă de vot au etnicii maghiari ; păi cum să n-aibă, de vreme ce nu sunt chinuiţi, când se turmentează, de întrebarea :

eu cu cine votez ?, adresată unui Centru neguros şi atotputernic. Mai mult. Ca să candideze, atenţie, în aceste prealegeri, nu în alegerile generale, maghiarii trebuie să îndeplinească o grilă de criterii devastatoare. De pildă, respectivul trebuie să aibă cel puţin 3 ani vechime în UDMR ! S-a zis cu intrarea în partid astăzi şi punerea cap de listă mâine, sau chiar invers, obicei atât de popular la partidele româneşti ! S-a zis cu plecatul din partid cu gaşca, urmat de revenirea cu căciula în mână când se apropie alegerile. Apoi : candidatul trebuie să aibă domiciliul stabil în judeţul unde candidează. Scurt ! Nu se poate plimba deci favoritul centrului, băiat de vilă în Bucureşti, din Teleorman în Bihor, ca să apuce parlamentul. De asemenea, le este interzis să candideze pentru liste celor care în ultimii 10 ani au candidat independenţi sau cu alte partide. Iarăşi o barieră care ar da de-a berbeleacul puzderie de traseişti. (Faptul că UDMR a impus acest criteriu pentru a-i bloca pe cei din organizaţiile concurente, cum ar fi Asociaţia civică „Pro Odorhei”, condusă de primarul Szász Jenö, nu are relevanţă în cazul general.) În fine, le este interzis primarilor, viceprimarilor, preşedinţilor de consilii judeţene să candideze – un caz de tip Ciorbea e imposibil la unguri, care îşi păstrează poziţiile cucerite în administraţie.

În aceste condiţii, nimeni nu se simte senator de drept în UDMR. Cu excepţia lui Marko Bela, care are asigurat locul I la Mureş fiind preşedintele Uniunii, toţi ceilalţi parlamentari maghiari pot fi răsturnaţi de o mişcare de respingere venită de jos în sus. Fireşte, cazul UDMR prezintă o caracteristică specială : votanţii sunt identificabili şi controlabili prin etnie. Ceea ce nu înseamnă că acest sistem, cu adaptări minime, n-ar

putea fi aplicat în filialele partidelor româneşti. Altfel, vom continua ani de-a rândul să constatăm, cei care suntem destul de lucizi pentru asta, că faţă de grupul parlamentarilor maghiari, care arată ca o falangă cu personalităţi puternice, posedând educaţie şi abilitate, capabile să slujească interesele etniei lor cu o tenacitate şi o dibăcie demne de admirat, „ai noştri” sunt o adunătură de borfaşi, muhaiele şi chelneri de bacşişuri mici.

Politică şi sex

Mă îngrozeşte adesea gândul că aparţin unei naţii barbare. O naţie necioplită, lipsită de rafinament şi incapabilă de toleranţă. Aşa cum se uită românii la băştinaşul ruandez care agită zâmbăreţ capul despărţit de trup al vecinului său ca pe o plasă cu peşte proaspăt prins, aşa se uită Europa la români… Aceşti români care nu sunt în stare, de pildă, să priceapă că homosexualii sunt şi ei oameni, cu nevoile, cu durerile, cu dramele lor. Că o societate democratică trebuie să deschidă drumul spre realizarea plenară a tuturor dorinţelor. Mă delimitez de o asemenea atitudine. Nu numai că pederaştii şi lesbienele trebuie lăsaţi în legea lor, să se pipăie şi să se lingă în văzul lumii, dar trebuie să fim democraţi şi toleranţi până la capăt, nu pe porţiuni. Mai sunt şi alte minorităţi sexuale care suferă din pricină că nu sunt înţelese de societate. Necrofilii, de exemplu, cei care fac amor cu cadavre, ei cum să-şi trăiască pasiunea vieţii când nu au acces neîngrădit în cimitire ? Ca să nu mai vorbim de morgă, unde se iroseşte atâta prospătură. Apoi zoofilii, dedicaţi animalelor, care-şi au şi ei câte o Claudia Schiffer cu uger de nota 10 sau un măgăruş pe post de Antonio Banderas. S-a gândit cineva că, o dată cu dezastrul din zootehnia românească, zoofililor li se reduc posibilităţile de a avea o relaţie ? Ce, ei nu sunt oameni ? Există, de

asemenea, categoria celor care obişnuiesc s-o facă cu statui – literatura medicală denumeşte asta pigmalionism ; deunăzi, tocmai a încercat unul pe la Bacău cu Monumentul Eroului Necunoscut. Ce jale trebuie să-i bântuie de atâţia ani pe pigmalionişti, de când superexcitantul Lenin a fost dat jos de pe soclu şi înlocuit cu două steaguri impracticabile. E nedrept ca aceştia să fie prigoniţi, mai ales că ei pot înlocui admiraţia noastră abstractă şi rece pentru Mihai Viteazul călare cu o pasiune fierbinte şi mistuitoare. Asta da, dragoste de ţară !

Aveţi dreptate, ce am scris până acum este, stimaţi cititori, grotesc, funambulesc, absurd. Procedeul aşa se şi cheamă în logică, *reductio ad absurdum*. Logica împinsă până la ultimele consecinţe nu face însă decât să pună în lumină falsul conţinut în ipoteza iniţială : „problema" homosexuală în România. Democraţia se dovedeşte la fel de fertilă precum comunismul în a naşte false probleme, desfăşurate cu mare gălăgie în faţa cetăţenilor nedumeriţi. Aşa cum pe vremea lui nea Nicu aflam că necazul nostru cel mai arzător este bomba cu neutroni, acum ni se spune că viitorul patriei depinde de cum ne punem cu homosexualii. Sinodul românesc solicită insistent parlamentului să reflecteze asupra abrogării art. 200 Cod penal, care sancţionează homosexualitatea în manifestările ei publice. Apoi, feluriţi „intelighenţi", stipendiaţi gros din afară, s-au găsit să înjure Biserica Ortodoxă Română şi să ceară scoaterea dosarelor de Securitate ale Sfinţilor Părinţi pentru că nu-i primesc la sân pe homosexuali. Apelul Bisericii este de bun-simţ în esenţă : morala creştină, legea firească, tradiţia, instituţia familiei. Păcatele

BOR în ceea ce priveşte colaborarea cu comuniştii şi Securitatea nu sunt în chestie, n-au nici o legătură cu poziţia faţă de homosexualitate. Pe de altă parte, nu cred că tonul apocaliptic al Bisericii este cel potrivit : dacă se abrogă art. 200 Cod penal, n-or să se înmulţească homosexualii peste măsură, nu se va stinge stirpea românilor şi n-o să crească nivelul de trai. Dacă rămâne în vigoare art. 200 Cod penal, homosexualii nu vor fi hăituiţi, pe aici, prin România, după cum nici n-au fost, cel puţin în ultimul deceniu. Dimpotrivă, pedofilii străini cu poftă de băieţei vin la noi ca în rai. Nu se practică nici un fel de discriminare profesională sau în privinţa drepturilor cetăţeneşti pe motiv de homosexualitate. Prigoana împotriva homosexualilor din România e la fel de reală ca genocidul împotriva maghiarilor, invocat de episcopul Tökes, sau pogromurile pe care le imaginează evrei agitaţi după ce citesc *România Mare*. Atâta vreme cât devierea sexuală rămâne un fenomen individual, consumat în intimitate, fără intersecţie cu spaţiul public, ea pur şi simplu nu face obiectul art. 200 Cod penal, ca şi, de altfel, al întregii legislaţii româneşti. Şi, de fapt, nu interesează opinia publică. Abrogarea art. 200 Cod penal, care incriminează săvârşirea în public, propaganda, asocierea sau actele de prozelitism homosexual, poate avea însă consecinţe nefaste pentru ochii şi urechile majorităţii : la invazia dezgustătoare a pornografiei heterosexuale, „normale”, pe care simplul cetăţean e nevoit s-o suporte, se va adăuga, colac peste pupeze sau, mai exact, colac peste closet, spectacolul preluat din Vest al carelor alegorice cu „fetiţe” epilate, coafate, belciugate, dansând în desuuri de piele şi mătase,

precum şi al „băieţilor” care se chinuie să-şi ascundă sânii şi să-şi îngroaşe vocea. Iar pentru televiziuni, porcăriile „homo” ale grupului „Vacanţa Mare” vor deveni opera unor precursori iluştri…

Vulgaritatea, obscenitatea mă deranjează indiferent dacă sunt „homo” sau „hetero”. Totuşi, nu cred că se pot pune pe acelaşi plan sexualitatea normală şi vreo formă aberantă a ei, fie şi pentru simplul motiv că umanitatea există ca rezultat al împerecherii heterosexuale – o omenire homosexuală ar dispărea stearpă în câteva zeci de ani, într-o decrepitudine de sfârşit de lume. Or, în miezul presiunilor care se fac acum pentru ca homosexualitatea să capete o existenţă statutară în România se află nu sexul, ci politica. Întrucât, cum am arătat, deviantul sexual nu are nici o durere de cap ca individ, ceea ce se vrea, de fapt, este obţinerea de drepturi colective de către minoritatea homosexuală, recunoscută ca atare – de această chestiune ne-am izbit de nenumărate ori în plan etnic. Vor baruri, cluburi, teatre, zone întregi care să le aparţină, vor festivaluri şi congrese. O dată ce se grupează în organizaţii legalizate, homosexualii se pot promova unii pe ceilalţi în diverse structuri, pot să devină din discriminaţi închipuiţi nişte factori agresivi de dislocare pe tăcute a heterosexualilor, cum în Vest deja se întâmplă – enclavele se pot construi şi altfel decât geografic sau etnic. Şi în politică lucrurile ar sta altfel : s-ar mai dizolva oare peste noapte tandemuri de tipul Meleşcanu--Stolojan sau Constantinescu-Isărescu dacă ele ar fi fundamentate pe alte baze ?

În concluzie, le-aş spune domnilor şi doamnelor homosexuali să-şi vadă de treabă cu discreţie, iar

parlamentarilor să lase art. 200 la locul lui, fără declaraţii de virilism carpatin. În România avem totuşi nişte probleme cu viaţa, cu moartea, cu boala, cu sărăcia, problema homosexualităţii e rezolvată. Nu e necesar ca olandezii să ceară „O Românie mai homosexuală” – oricum, de atâta vreme, politicienii noştri dragi regulează acest popor fără nici o discriminare.

Citiţi instrucţiunile !

În situaţiile-limită, soluţia cea mai lesnicioasă şi profitabilă pentru un ziar este să observe direcţia în care merg majoritar emoţia şi simpatia publicului şi s-o ia într-acolo. Când avem de-a face cu jurnalişti sau televiziuni care şi-ar vinde şi mama pentru audienţă, apare întărâtarea premeditată a mulţimii de feluriţi patrioţi de cocteil şi fashion, care toacă mărunt pe televizor mai mult decât invitaţii şi telespectatorii la un loc. Un ziar adevărat, un ziarist adevărat trebuie să-şi asume în astfel de momente singura opţiune cu adevărat patriotică : adevărul. Chiar dacă în primele momente de fierbinţeală riscă să fie luat cu pietre.

După cât aflu aici, la antipozi, unde stau cu capul în jos şi încerc să judec drept, în ţară se alimentează un curent de opinie publică ce îi consideră pe oficialii olimpici duşmanii galbeni de invidie ai Andreei Răducan, ai sportului românesc, ai României cu totul. Aud că la Craiova elevii ieşiţi în stradă strigă : „S-au ofticat că suntem buni ! ”, „Aţi afişat doar preţul urii/ Nu mor caii când vor câinii” şi că prefectul judeţului Dolj, ca factor de echilibru şi responsabilitate, le cântă-n strună : „Cei care au luat această decizie ar trebui să se trateze cu Nurofen, ca să se facă bine la cap”. Faptul că o autoritate a statului, aflată, fireşte, în campanie electorală, zice aşa ceva nu dovedeşte decât că mai e mult până ne facem bine noi. Stimaţi cititori, repet cu tot calmul şi seriozitatea de care sunt capabil :

autoritatea olimpică nu are nimic personal cu România. Un prim argument îl constituie înscrierea cazurilor sportivilor români acuzaţi de dopaj într-o lungă serie care marchează definitiv această Olimpiadă. Agitatorii din ţară nu fac vorbire despre faptul că „registrul negru”, *the Drug Team* al acestor Jocuri, numără nu mai puţin de 35 de cazuri, faţă de 2 la Atlanta sau 5 la Barcelona. În capul listei este campionul mondial la aruncarea greutăţii, americanul C.J. Hunter, soţul celebrei sprintere Marion Jones, aflată în cursa pentru 5 medalii aici, la Sydney. Găsit pozitiv încă din iulie, şi încă la o substanţă dopantă din cele mai tari, steroidul anabolizant nandrolon, C.J. Hunter l-a angajat ca să-l apere pe avocatul care a câştigat celebrul proces al lui O.J. Simpson – presa vorbeşte deja de transformarea cazului negrului C.J. într-un caz tip O.J. Halterofilei bulgare Izabela Dragneva i s-a retras medalia de aur după testul pozitiv la furosemid, un diuretic interzis. Pentru acelaşi motiv, colegii ei, halterofilii Sevdolin Mincev şi Ivan Ivanov, au pierdut medalia de bronz şi, respectiv, de argint. Aruncătorul de ciocan din Belarus, Vadim Deviatovski, alungat de la Olimpiadă pentru nandrolon. Mark Richardson, cunoscutul alergător britanic, retras din echipa Angliei pe 8 septembrie – tot nandrolon. Febleţea Italiei la ciclism, Andreea Colinelli – trimis acasă pentru dopaj cu substanţa EPO. Iarăşi nandrolonul i-a eliminat pe alergătorii Simon Kemboi (Kenya), Dupe Osime (Nigeria). Până şi sprinterii unguri Gabor Dobos şi Judit Szekeres, spre liniştea tribunilor din România, au fost suspendaţi pentru utilizarea steroizilor. Ca să nu mai vorbim de cei nu mai puţin de 27 de atleţi chinezi retraşi din lot înainte de J.O. de propria federaţie ca să nu-i găsească alţii cu bombonica în sânge. Spaţiul nu-mi permite să continuu.

Aproape toţi acuzaţii au pretins că sunt nevinovaţi, venind cu „justificări” deja clasice pentru comisiile de judecată („drogul era conţinut într-un supliment alimentar şi nu mi-am dat seama”) sau cu explicaţii groteşti, ca alergătorul german Dieter Bokmann, care anunţă că steroizii i-au fost băgaţi în pasta de dinţi, ori antrenorul uzbec de atletism Voinov, venit în Australia cu un braţ de flacoane cu Somatotropin, cică pentru a-şi trata chelia.

Este limpede, pentru oricine e dispus să raţioneze, că avem de-a face cu o campanie antidoping fără precedent, care nu ţine seama de naţionalitate, rasă sau sex. Deviza autorităţii olimpice este – zero toleranţă.

O a doua imagine falsă este cea a înverşunării oficialilor pe Andreea Răducan. Nici vorbă de aşa ceva. Directorul executiv al Federaţiei australiene de gimnastică, Lane Allen, declară că simte doar tristeţe pentru situaţia Andreei, „victimă a unei infracţiuni nepremeditate, de care se face vinovat doctorul echipei”. Directorul general al CIO, François Carrard, recunoaşte că „e o decizie aspră, dar asta-i situaţia. Nu trebuie să ne lăsăm conduşi de emoţii”. Jacques Rogge, vicepreşedintele CIO, e de-a dreptul patetic : „E o decizie dureroasă. Una dintre cele mai rele experienţe trăite în viaţa mea olimpică”. Prin declaraţiile oficialilor săi, CIO a recunoscut că Andreea nu a ingerat conştient substanţa şi că „nu a avut avantaje competiţionale” din prezenţa ei în organism. Dimpotrivă, Nadia Comăneci ne-a spus, ca profesionistă, că e şi greu să te dopezi în gimnastică, unde nu e vorba în primul rând de forţă şi rezistenţă, ci de precizie, pe care efedrina poate chiar să ţi-o altereze prin accelerarea bătăilor inimii.

Cu excepţia antrenoarei gimnastelor rusoaice, care cere şi retragerea medaliilor de aur pentru România din

concursul pe echipe, n-am auzit pe aici ca Andreea să fie considerată vinovată de cineva. Blândeţea faţă de cazul ei e maximă, n-a fost obligată să părăsească satul olimpic şi nu s-a pronunţat până acum nici o suspendare împotriva ei. Problema e cu totul alta. Regulamentul după care se conduce Comitetul Olimpic prevede, negru pe alb, că dopaj înseamnă prezenţa în organismul sportivului a unei substanţe interzise. Nici mai mult, nici mai puţin. Nu se menţionează nimic despre participarea conştientă a sportivului la actul de dopaj sau despre măsura în care rezultatul e viciat. În urina gimnastei românce Andreea Răducan s-a găsit o concentraţie de pseudoefedrină de 90 nanograme la mililitru, de mai mult de trei ori peste limita admisă, 24 nanograme. Acesta este un fapt de care CIO nu poate face abstracţie. Neretrăgându-i-se Andreei medalia, s-ar face un act de justiţie morală, dar legea olimpică, aşa cum e ea în clipa de faţă, bună sau proastă, ar fi încălcată, cu consecinţe greu de estimat asupra viitorului campaniei antidoping. În delegaţia română s-a comis o infracţiune şi există un vinovat : doctorul Oană. Cum a putut face o asemenea tâmpenie un medic care asista echipa României şi pe vremea Nadiei Comăneci e greu de închipuit. Nadia mi-a spus că respectivul umblă alb la faţă printre membrii delegaţiei, incapabil să mai scoată un cuvânt. Rămân în continuare convins că această greşeală se datorează unei superficialităţi din păcate prea româneşti : sunt bătrân în meserie, le ştiu pe toate, nu mă încurc cu fleacuri, n-am cum să greşesc. Aş numi asta delict de competenţă.

Premierul Isărescu a aprobat să i se dea banii pentru medalia olimpică de aur Andreei Răducan. E corect, fata a muncit pentru ei şi i-a câştigat pe drept. Însă problema remuneraţiei pentru medaliaţii olimpici, anul

acesta destul de consistentă prin comparaţie cu sărăcia din ţară, naşte o întrebare : nu cumva lupta sportivilor români pentru podium e împinsă astfel spre degenerare ? Nu cumva în cazurile lui Cihărean, Mateaş, Melinte, al înotătorului Cezar Bădiţă, ba chiar şi al aruncătoarei de disc Nicoleta Grasu, care a părăsit competiţia în pripă, după ce a dat cu obiectul în bălării în calificări, e vorba de dorinţa de a obţine cu orice preţ medalia ?

Închei repetând cu încăpăţânare : cazul Andreei Răducan pune în lumină ciocnirea a două civilizaţii. Elevii din Craiova strigau : „Numai pentru o răceală/ Campioana-i dată afară”. E trist. Aş fi sperat ca măcar ei, cei tineri, să înţeleagă că nu e vorba de nici o răceală, ci de capacitatea unui popor de a respecta la virgulă un articol de lege, un protocol, un contract, începând, fireşte, prin a-l cunoaşte.

Dacă doctorul Oană s-ar fi documentat până la capăt, n-am fi avut acum un caz Andreea Răducan. Nu-mi rămâne deci decât să adresez compatrioţilor mei vârstnici, tuturor românilor care cred că pot conduce avioane pe bază de fler şi vindeca oamenii prin inspiraţii de geniu, şi în primul rând mie însumi, un apel fierbinte : „Citiţi instrucţiunile ! ”.

Comunism ? Ce-i aia ?

Un lucru, după părerea mea foarte important, nu s-a observat în toată hărmălaia mediatică legată de evenimentele din Iugoslavia. Slobodan Miloşevici, înainte de a fi preşedintele Iugoslaviei, este fostul şef al Ligii Comuniştilor din Serbia. Camarazii săi îi spuneau „micul Lenin”. Mira Markovici, „odioasa” lui, profesoară de marxism-leninism, este descendenta unei cunoscute familii de comunişti. Mai toţi apropiaţii lui Miloşevici din conducerea Iugoslaviei sunt foşti comunişti cu funcţii. Şi totuşi, niciodată în zilele fierbinţi ale săptămânii trecute, din mijlocul sutelor de mii de manifestanţi care au năpădit străzile Belgradului, nu s-a strigat lozinca : „Jos comunismul ! ”.

La Bucureşti, cu mai bine de 10 ani în urmă, s-a strigat „Jos comunismul ! ”. Acum, revolta sârbilor nu mai are componentă ideologică, deşi dictatorul e un fost lider comunist, transformat în naţionalist, în buna tradiţie a lui Ceauşescu. Elementele determinante ale noii „revoluţii din octombrie” sunt căderea nivelului de trai în Iugoslavia (40 $/lună salariul mediu) şi lungul şir de războaie pierdute de Miloşevici, culminând cu pacea încheiată cu NATO anul trecut, prin care Kosovo a fost dată pe mâna albanezilor, sârbii kosovari fiind siliţi să se refugieze în Serbia.

Iugoslavii pur şi simplu s-au săturat, la modul foarte practic, de ineficienţa şi lăcomia lui Miloşevici şi a camarilei sale. Astfel, „Sloba”, cum continuă să fie

alintat chiar şi acum, a fost înlăturat nu de bombele NATO, care l-ar fi făcut erou naţional, ci de propriul său popor, căci aşa îi şade bine oricărui dictator, cum încercam să-i explic odinioară, fără succes, dlui Liiceanu, la televizor.

Duminică au avut loc alegeri legislative în Lituania. A câştigat categoric stânga, în care un rol dominant îl are Alianţa Social-Democrată a foştilor comunişti condusă de Algirdas Brazauskas. Înseamnă asta o opţiune ideologică a electoratului lituanian? Dorinţa reîntoarcerii la comunism? Au uitat balticii că pentru ei comunismul a însemnat drumul morţii către pustietăţile siberiene? Nicidecum, este doar reculul faţă de sacrificiile pe care au fost nevoiţi să le suporte de pe urma reformelor economice aspre cerute de candidatura Lituaniei la UE şi NATO. Partidul conservator Uniunea pentru Patrie, aflat la putere, nu a obţinut decât 8,2% din sufragii şi 10 locuri în parlament – este preţul plătit pentru curajul de a face o politică economică nepopulară, ale cărei roade se vor vedea însă curând.

Tot duminică s-a pronunţat şi electoratul polonez. Dacă în 1995 fostul preşedinte Lech Wał□sa a ajuns în turul II, pierzând strâns, 52% la 48%, în faţa actualului preşedinte Aleksander Kwasniewski, acum Kwasniewski a câştigat detaşat, din primul tur, cu 50,4% din voturi. Domnul Kwasniewski este un fost ministru comunist, fost lider al tineretului comunist polonez. Nici măcar dezvăluirea că acum 3 ani şeful său de campanie electorală, la îndemnul său amuzat, a parodiat gestul Papei de a săruta pământul Poloniei pe aeroport nu i-a mâncat procente. În mandatul său 1995-2000, Polonia a intrat în NATO. Pentru mandatul următor, fostul comunist Kwasniewski şi-a definit ca obiectiv principal primirea Poloniei în UE şi nu prea văd cum nu şi l-ar îndeplini.

În schimb, fostul său adversar, Lech Wał□sa, liderul legendarului sindicat Solidaritatea, al doilea polonez al secolului XX, după Papă, repet, Lech Wał□sa, ani de zile omul-simbol al rezistenţei anticomuniste active din Europa de Est, a obţinut nici mai mult, nici mai puţin decât 0,9% din voturile polonezilor, adică bate spre zona unui Marian Munteanu…

Care Marian Munteanu, la un moment dat emblema României în Vest, fosta victimă a minerilor chemaţi în 1990 de Ion Iliescu în Piaţa Universităţii, declară că, dacă liderul PDSR va câştiga cursa prezidenţială, el va fi bucuros să-l ajute ; dacă dl. Munteanu va ajunge preşedinte, atunci îi va cere „ajutorul şi sfatul” lui Ion Iliescu, a cărui experienţă o preţuieşte mult.

Ce vreau să spun înşiruind aceste fapte petrecute într-o săptămână ? Un lucru simplu, pe care unii nu-l vor înţelege, nici accepta, până când vor deceda : la 10 ani după căderea Zidului Berlinului mai există în Europa de Est, biologic, foşti comunişti, dar comunismul a dispărut din memoria activă, operaţională, a maselor. Doar pâlcurile de anticomunişti de meserie continuă să mai invoce numele acestui concept mort. Paradoxal, cei care au renunţat în majoritate la comunism pentru un pragmatism de cele mai multe ori cinic sunt foştii comunişti, în vreme ce anticomuniştii de mai nouă extracţie şi-au făcut din comunism raţiunea de a exista.

Ce efect are acest fenomen asupra apropiatelor alegeri din România ? este întrebarea care se pune de la sine. Am fost joi la lansarea lui Ion Iliescu de la Sala Palatului. Dincolo de mascarada pendulând între grotesc şi penibil a luărilor de cuvânt în sprijinul candidatului PDSR, cuvântul lui Ion Iliescu a fost o mare surpriză. Nu credeam că îl voi vedea şi auzi

vreodată pe dl. Iliescu vorbind cu un ritm interior şi parametri ai discursului complet modificaţi. În mod obişnuit, dl. Iliescu apasă pe cuvintele care îi plac, leneveşte chiar pe sunetele favorite (de pildă, atunci când răspică îndelung verbul „răstălmăcesc”, în „răs”-ul de început fiind adunat tot dispreţul superior al activistului serios pentru „răuvoitorii din marginea societăţii” care dezinformează), dacă e pe scaun tresaltă din umeri şi şolduri aşezându-se mai bine, gest iarăşi de cod personal, prin care stabileşte o intimitate complice cu audienţa – „derbedeii” sunt automat puşi în afara acestei celule calde de comunicare. Apoi, ca orice orator cu experienţă în cuvântări comuniste, îşi aşteaptă regulat, la paragraful cuvenit, aplauzele şi ovaţiile. Ei bine, de data asta, dl. Iliescu a dat pur şi simplu sala peste cap, a desincronizat-o, scurtând la maximum pauzele de aplauze prin bătăi cu degetul în microfon, rostind cuvintele puternic, dar rapid şi egal, fără accentuări „semnificative”. La un moment dat, a cerut „un scurt moment de reculegere pentru eroii căzuţi în Revoluţia din ’89”. Şi scurt a fost : nici n-am apucat să ne ridicăm bine în picioare, că dl. Iliescu ne-a şi aşezat la loc cu un neaşteptat : mulţumesc ! Efectul, în planul transmisiei de mesaj către electorat, mi se pare ieşit din comun : dl. Iliescu sugerează cu putere că pierde vremea cu discursurile astea, că adversarii săi sunt nişte pigmei neîndemânatici şi că ar trebui reinstalat la Cotroceni încă de mâine, căci are lucruri serioase de rezolvat, nu vorbe. Această autodistanţare dezideologizată faţă de propriul discurs electoral creează o impresie de forţă şi siguranţă devastatoare. Dl. Iliescu sau cine l-a învăţat s-a uitat pur şi simplu cu un ochi limpede la ce spuneam că se întâmplă în Est.

Dacă adversarii dlui Iliescu din cursa pentru Cotroceni au de gând să îl atace prin referiri mai mult sau mai puţin făţişe la trecutul său şi reminiscenţele comuniste, atunci ar face mai bine să se ducă de acum la pescuit. Cu noul său tip de discurs, care exclude, prin autodistanţare, orice intrare nervoasă în polemică pe teme de neo- şi criptocomunism, dl. Iliescu îi va face arşice. Singurul teren pe care lupta poate să nu fie inegală este cel al realităţii economice şi umane, al vieţii, al morţii, al zilei de mâine, care inundă nestăvilit Estul european, spulberând şi amintirea „educaţiei politico-ideologice” şi „luptei de clasă”.

Ce atârnă de gâtul Andreei Răducan

Una dintre cele mai dezgustătoare imagini pe care le-am văzut în ultima vreme, reluată cu obstinaţie de televiziuni, este cea a felcerului habarnamist şi agramat Oană strângând-o la piept pe Andreea Răducan. Fosila din vremuri moarte şi neîngropate, când medicii de la loturile naţionale trebuiau, din tot corpul omenesc, să se priceapă în primul rând la ochi şi timpan, o încolăceşte cu membrele superioare pe această fată venind din viitorul României, cu ochi limpezi care n-au vărsat o lacrimă în mijlocul dezastrului, supercompetentă în meseria ei, matură, atât de frumoasă în luciditatea şi lipsa de patetism mioritic. La Deva, vraciul olimpic, în loc să se strecoare pe lângă pereţi, s-a aşezat alături de gimnaste ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat şi a fost aplaudat de suporteri, ca un campion. Colegiul Medicilor din Hunedoara l-a declarat nevinovat. A prescris omul Nurofen la răceală, e-n regulă – despre cât rău i-a făcut în realitate, prin ignoranţă, pacientei sale, ce daune i-a adus astfel ca medic sportiv (vorba vine, omul e reumatolog la bază), nu ca medic de dispensar, nici o vorbă. De prima poruncă după care se conduc oamenii în alb, *Primum non nocere* („Înainte de a face bine, ai grijă să nu faci rău”), inşii cu parafe din judeţul Hunedoara n-au auzit. Ce dacă vicepreşedintele COR Cristian Gaţu şi antrenorul echipei, Octavian Belu, spun că e ruşinos ce-a făcut zisul Colegiu, ăştia sunt departe, nea Oană e aici, e de-ai noştri. Nu-mi mai rămâne

decât să propun să i se atârne de gât lui Oană o pastilă de aur cu şnur tricolor, purtând inscripţia Nurofen. Deşi dom' doctor ştie să se premieze şi singur : a zis că nu face declaraţii presei întrucât are contract de exclusivitate la un post TV, adică omul înţelege să-şi exploateze tâmpenia în mod avantajos...

Ce s-a întâmplat la Hunedoara nu e doar o formă de „patriotism local". E un mod de-a gândi şi simţi răspândit încă, din nefericire, pe întreg teritoriul ţării. Solidaritatea complice, familiaritatea, ba chiar, dacă se poate spune aşa, intimitatea colectivă cu impostura, cu incompetenţa, în ultimă instanţă cu prostia unui compatriot în faţa străinătăţii (ia mai dă-i în p... mă-sii !) nu înseamnă altceva decât slăbiciune în spiritul unei naţii.

În sport, şi nu numai, profesioniştii puternici se deosebesc mai ales prin atitudinea în faţa eşecului : prima lor grijă e să-şi analizeze propriile greşeli, nu să se lamenteze la nesfârşit pentru deciziile discutabile ale unui arbitru. M-am înfiorat revăzând declaraţiile în presă ale feluriţilor antrenori, comentatori, oameni de sport, după ce Andreei Răducan i s-a găsit pseudoefedrina în urină. Nimeni nu cere stabilirea neîntârziată a vinovăţiilor din delegaţia noastră, nimeni nu vrea să vadă că Oană este excrescenţa unui sistem putred care cangrenează încă toate federaţiile şi că acum e un bun prilej pentru a chiureta puroiul. Toată lumea zbiară „patriotic" : „Suntem o ţară mică, i-am enervat pe cei mari că am ajuns în primele zece locuri la clasamentul pe medalii ! ", „Aşa amărâţi cum suntem, i-am lăsat în urmă pe francezi, pe italieni, pe englezi, care au băgat vagoane de bani în Olimpiadă, normal că vor să-i ia medalia Andreei noastre ! ", „Ce, domne, pentru o pastilă de răceală, o aspirină, s-au pus toţi pe un copil ? ! ", „Suntem lucraţi, e o mafie internaţională,

ne dau la cap cum văd că creştem puţin ! ”. Revine cu insistenţă ideea ţării mici, a „ţărişoarei” sărace, împotriva căreia se coalizează toate marile puteri.

Această retorică a inferiorităţii, a diminutivului agresiv („ţărişoară”, „românaşi”) maschează prost un complex de superioritate cât Casa Poporului. Pe la începutul anilor ’60, citeam povestiri traduse din ruseşte despre marele meci de fotbal al unei echipe sovietice cu capitaliştii. Jucătorii străini aveau gâturi de taur, erau răi şi bine hrăniţi, plătiţi cu bani grei. Pe chipurile jucătorilor sovietici se citea oboseala, veneau la meci direct din schimb, erau strungari, forjori, mecanici, mâncau la cantină şi jucau pentru gloria sportului sovietic, nu pentru bani. Portarul Serghei Gubariov face minuni în faţa atacanţilor profesionişti care îl lovesc cu cotul în stomac la centrări, când culcă mingea îl calcă pe mâinile lui mari cu care desfăcea buloanele fără cheie tubulară, ba îi mai scapă şi câte un bocanc în frunte. Serghei sângerează, dar nu cedează. Minutul 90. Scorul continuă să fie egal, după ce Serghei a salvat un gol gata făcut lovindu-se cu capul de bară. Bivolii imperialişti presează. Şut năprasnic, Serghei prinde şi, când toată lumea credea că va rămâne frânt pe minge, uriaşul portar sovietic, cu suflet de copil, musai cu suflet de copil, aruncă obiectul în faţă şi porneşte ca vântul, driblând şi adversarii, şi coechipierii năuciţi. Nimeni nu-l poate opri pe omul sovietic să străbată tot terenul. Pe faţa portarului străin se citeşte spaima. Şut şi gol.

Miezul radioactiv al poveştilor de acest soi şi-a trimis undele în tot Estul. Aşa am ajuns noi să ne gândim cu mândrie („Ţâră mândră şi flămândă”) la sportivul român ca la un oropsit prost hrănit, antrenându-se în săli reci şi prăpădite, cu echipamente

demodate (Diana Mocanu a crescut fără un bazin olimpic la Brăila, Octavian Belu s-a războit pur şi simplu cu Federaţia pentru o sală omenească de antrenament la Deva), într-o ţară săracă, dar capabil să învingă maşinăria sportivă imperialistă – sovietică ieri, occidentală azi – printr-o sforţare supraomenească, printr-o scânteiere de geniu, pe care numai amintirea lui Mircea cel Bătrân la Rovine, Mihai Viteazul la Călugăreni sau, mai ieri, chemarea mobilizatoare a secretarului general pot s-o determine. Victoria la români trebuie să fie de regulă un Mărăşeşti. A învinge în izmene şi desculţi, marea importanţă pe care ne-ar da-o puterile sportive ale lumii complotând împotriva noastră, ce altceva vor să demonstreze decât superioritatea bagajului biologic al românilor faţă de alte naţii ? Or, trâmbiţarea superiorităţii e semnul sigur al slăbiciunii de spirit despre care vorbeam.

Văd că toată lumea se fereşte să spună un lucru. Bilanţul excepţional al delegaţiei noastre la J.O. de la Sydney se datorează şi recompenselor consistente care au fost stabilite de la bun început. Fireşte că sportivii noştri au muncit şi au luptat cu abnegaţie şi spirit de sacrificiu pentru culorile naţionale, dar gândul că vor primi, pe lângă gloria medaliei olimpice, 30.000 de dolari şi un Ford şi-a avut rolul lui. Mai ales într-o ţară în care aşa ceva reprezintă o avere pentru marea majoritate a populaţiei. Mai ales într-o ţară în care sportul înseamnă de multe ori unica posibilitate pentru nişte copii de oameni săraci de a scăpa de un destin mizer…

De fapt, noi atârnăm mult mai mult decât ar trebui de gâtul unor copile ca Andreea Răducan sau Diana Mocanu. Încărcăm medaliile lor de aur curat cu toate resentimentele noastre de codaşi ai Europei, de mereu rămaşi pe dinafară. Ne încăpăţânăm să perpetuăm în

felul acesta ţarcul de oaie neagră, pe care şi l-a construit cu grijă Ceauşescu în relaţia cu URSS, faţă de un Occident căruia cel mult îi suntem indiferenţi. Îmi doresc să apuc ziua când victoria unui sportiv român va însemna pentru noi doar bucuria pură în faţa inteligenţei unui corp omenesc crescut din acelaşi pământ ca şi tine, şi nu suma frustrărilor şi complexelor noastre ca popor.

Atunci, cu siguranţă, nu vor mai exista doctori Oană şi nici români care să-i aplaude.

Un scuipat în obrazul clasei politice

Statele au şi ele sex. România e un stat-femeie. Actuala putere a luat-o cu acte în 1996. În 4 ani, regimul barbetelui ofilit n-a făcut decât să-şi dovedească, în felurite moduri, impotenţa. Tare ca fularul, nu numai că n-a fost în stare de ce aşteaptă orice femeie de la bărbatul ei, dar a şi chinuit-o de pomană, a supus-o la perversiuni, a bătut-o, a umilit-o. Şi acum, când, pradă unei atroce dureri de cap, România divorţează, barbetele ofilit îi reproşează că nu e virtuoasă, că nu l-a meritat, că nu se ridică la înălţimea lui intelectuală. Curând, va zbiera la ea în văzul întregii lumi civilizate : Curvo !

PRM urcă în sondaje. Se conturează un tur doi al alegerilor prezidenţiale cu Iliescu şi C.V. Tudor. Aşa-zisele partide „de dreapta” cârâie din răsputeri că ne compromitem în faţa Occidentului, că dacă vin ex-comuniştii şi extremiştii la putere nu mai calcă nimeni pe aici şi nu mai vedem un euro. Ei, na ! Occidentul nu bagă în seamă ţările care nu-i impun respectul, gargara cu comunismul e pentru cine stă în drum să asculte. Madeleine Albright în persoană, balena orca a politicii agresive americane, s-a dus să danseze pe vârfuri la Phenian cu ocazia aniversării a 50 de ani de la instaurarea comunismului în Coreea de Nord. Clinton trece în revistă trupele de gardă vietnameze, alcătuite din fiii foştilor vietcong care-şi luau gâtul prin mlaştinile Mekongului cu *marines* americani.

Sau, ca să nu ne ducem aşa departe, iată Bulgaria, care a avut snaga să zică sus şi tare că, dacă mai continuă batjocura cu vizele, îl dă dracului de Occident, se descurcă şi singură. N-a trecut mult şi Bruxelles-ul şi-a pus oficial problema suspendării de probă a vizelor pentru Bulgaria şi România, noi fiind beneficiarii mălăieţi ai curajului bulgarilor. Iar dreptacii noştri îşi închipuie că o să moară Vestul de dorul lui alde Isărescu, Mureşan şi Radu Sârbu…

Mie, unul, noţiunea de dreaptă românească îmi evocă în clipa de faţă faptul că aceasta e mâna cu care se practică, de regulă, hoţia şi onania. Când, după îndelungi fandoseli, balerinul politic Mugur Isărescu şi-a anunţat astă-vară candidatura la preşedinţie, „dacă poporul i-o va cere”, cârduri de „intelectuali” au dat năvală să se treacă pe lista de susţinători. Ei erau poporul. Acum, când problema – ca să citez quintesenţa gândirii ca politician a lui M. Isărescu – e groasă, aceeaşi adunătură de voyeurişti ar vrea să vadă cum se bagă toţi candidaţii dreptei într-unul singur. Sunt clipe în care visez să fiu un cioban analfabet.

A acuza acum poporul român că votează pentru naţionalism şi comunism e nu numai o ticăloşie, dar şi o prostie. Barometrul de opinie de săptămâna trecută a pus o întrebare inspirată : De care orientare politică vă simţiţi mai apropiat ? Comunismul a recoltat 3%, trei procente mari şi late, iar naţionalismul 5%. În schimb, pentru social-democraţie s-au pronunţat 32%, pentru liberalism 11%, pentru creştin-democraţie 7%, iar apolitici s-au declarat 25% dintre cei intervievaţi. Dincolo de toate nuanţele pe care le comportă cuvinte ca „naţionalism” sau „comunism”, rezultatul acestui sondaj este edificator : opţiunea din această toamnă a electoratului român nu va fi una ideologică. E vorba de

instinctul de conservare, de reacţia de apărare a unui organism viu în faţa unei guvernări scelerate, care l-a adus cu genunchii la gură. Nici dacă pe scena politică a României ar apărea Partidul Morţilor cu Zile, al celor care au murit în anii din urmă pentru că n-au avut bani să-şi cumpere medicamente, al celor care s-au aruncat de la etaj când n-au mai putut să-şi plătească întreţinerea, al celor care mănâncă pâine cu ceai şi se debranşează de la căldură aşteptând moartea ca pe o izbăvire – nici atunci nu cred că lifuroii aceştia politici, înotători bezmetici în balta propriei sudori, ar pricepe ceva. Şi totuşi, tare-aş vrea să-i văd la un talk show, faţă în faţă cu morţii…

C.V. Tudor nu e nici Ion Antonescu, nici Nicolae Ceauşescu. E un bufon, un saltimbanc, cu talent literar. El reuşeşte să creeze năpăstuiţilor, celor călcaţi în picioare de regimul Constantinescu, o clipă de satisfacţie : „Le-a zis-o ! ". Eu însumi, ţintă a unui puhoi de minciuni şi insulte din partea tribunului, nu pot să nu râd în hohote când îl aud că zice : „Fură, domne, ăştia, la patru mâini, ca-ntr-un concert de Rahmaninov ! ". Văz că dreptacii nu găsesc acum altă metodă mai bună de a-şi drege procentele decât să strige apocaliptic : „Ne paşte dictatura ! ", „Vadim va guverna cu mitraliera ! ", „Urmează execuţii pe stadioane ! ". Oameni buni, ca să-l citez pe Adrian Păunescu când încearcă să-l mai aducă la realitate pe tribun, hai să fim serioşi – totul nu e decât literatură ! PRM e un partid-fantomă, alcătuit din câţiva patrioţi idealişti pe lângă care se învârt o grămadă de escroci şi fripturişti. N-are aparat în teritoriu, „doctrina" sa economică e un ghiveci mobilizator de tipul „ar fi bine să fie bine ! ", politica externă – nişte aiureli imposibil de pus în practică. Nu-i ţine la un loc decât demagogia executată la meserie de

Vadim Tudor. Cine-o să facă dictatura, alde Puzdrea, Mitică Dragomir-Corleone, securiştii de mâna a patra care-i cântă la ureche tribunului la „Select" ? Păi ăştia, dacă intră în pâine, or să fie foarte ocupaţi să-şi facă mai întâi plinul la teşcherea…

Românii se vor dovedi şi de-acum înainte mai înţelepţi decât „elitele" lor. În România nu va fi nici dictatură militară şi nici la comunism n-o să ne întoarcem. Clătinându-se, gâfâind, ţinându-se de stâlpi – nu sprintând ca Gabi Szabo, cum zbiară unii de pe margine –, istovita noastră ţară va merge totuşi înainte. Iar votul pentru C.V. Tudor nu va fi altceva decât un scuipat al poporului român în obrazul clasei sale politice.

Domnul Quintă spartă

Este o banalitate astăzi, după 11 ani de postcomunism, afirmaţia că politicienilor români puţin le pasă de această ţară care le dă jeep-uri şi vile. Pentru un gheşeft de-ale lor sunt în stare să sacrifice hălci întregi din România fără să clipească. Lista colaboratorilor cu Securitatea, care au făcut poliţie politică, publicată de CNSAS, după cercetarea dosarelor candidaţilor pentru parlament, aduce o „noutate” în domeniu : politicianului român de vârf puţin îi pasă şi de propriul său partid, pe care se întâmplă să-l şi conducă. Că venerabilul epigramist M. Ionescu Quintus s-a tăvălit puţintel prin albastru era, de ani de zile, secretul lui Polichinelle prin mediile politico-gazetăreşti. Poziţiile d-sale în diverse momente ale epopeii legii Ticu, precum şi mesajele de felicitare pe care i le adresa nesmintit, duminica şi sărbătorile legale, şi-n culcare, şi-n sculare, lui C.V. Tudor, liderul unui partid în care a fi fost securist e un titlu de glorie, erau destul de grăitoare. Eu, unul, începusem chiar să privesc cu amuzament piruetele politico-morale ale venerabilului. La urma urmei, a fost deţinut politic, cine ştie la ce presiuni a fost supus, nu poţi cere nimănui să fie erou, o fi semnat şi el nişte informări despre starea vremii şi oricum nu mai are mult până la Audierea finală. Iată însă că dl. Ionescu se înfige pe listele pentru parlament ale PNL, şi încă în poziţia 1 la Senat Prahova. La optzeci

şi câţi ani are, în loc să se retragă decent într-o poziţie onorifică, dl. Quintus vrea din nou prim-planul. Şi face asta când ştie bine ce bube are pe cocoaşă şi că ele pot fi dezvăluite în orice moment. Dl. Quintă spartă şi-a pus astfel partidul în maximă dificultate, cu bună ştiinţă, în plină campanie electorală. Ca de altfel şi colegul său de generaţie, Alexandru Paleologu, care s-a înghesuit şi el pe listă, şi tot în poziţia 1, după ce, cu ani în urmă, şi-a declarat, mai mult sau mai puţin voluntar, colaborarea cu Securitatea, pe care o poartă acum ca pe o medalie de aur – în cercurile „inteli-ghenţiei", conu Alecu e privit ca un etalon moral, mult superior tembelilor care au făcut prostia să nu colaboreze cu „băieţii". Potrivit CNSAS, nici Quintă spartă, nici Paleologu n-au fost nişte informatori inofensivi, ci au făcut poliţie politică, adică prin turnătorii au pricinuit suferinţe şi nenorociri oamenilor.

Spre deosebire de PNŢCD care a procedat corect, asumându-şi-i pe cei 9 ţărănişti de pe listă şi declarând, sub semnătura preşedintelui Diaconescu, că vor fi excluşi din partid, iar eventualele locuri obţinute de ei în parlament invalidate, dl. Quintă spartă atinge culmi ale grotescului în materie de iresponsabilitate politică şi morală. El cere expertize grafologice, refuzând să-şi recunoască propriile hârtii, şi anunţă că va da în judecată CNSAS – un organism în componenţa căruia se află susţinătorul politic al candidatului liberal la preşedinţie, Mircea Dinescu, şi condus de un om, Gh. Onişoru, pus acolo de PNL ! Dl. Quintă spartă ar fi în stare să conteste şi osemintele Brătienilor numai pentru ca bătrânele sale ciolane să se mai poată aşeza o dată într-un fotoliu senatorial. Dar dacă nici măcar la familia lui nu s-a gândit, la cei care capătă acum o pată

nemeritată pe numele pe care îl poartă, ce pretenţii poţi să mai ai de la acest moşneguţ penibil…

Mulţi se uită la C.V. Tudor ca la un accident, ca la o tumoare singulară în clasa politică românească. Jalnică amăgire ! Caricaturi şi umbre ale diavolului-clovn sunt în fiecare partid…

Arta beţiei

Există o artă a beţiei, tot aşa cum există o artă a ceaiului. Nu multora cunoscută. Brutele care beau, mănâncă, fumează, vorbesc, se agită şi numesc asta beţie fac parte din nesfârşita secvenţă a imposturii, care vrâstează istoria umană.

– Fără mine nu-ţi faci planul pe anul ăsta ?

– Fii serios. Tu mă interesezi, de aia îmi pierd vremea cu tine. În mod normal, dacă nu de la prima înfăţişare, la a doua acceptă toţi. Ştiu să aleg. Nu trebuie să duc cine ştie ce muncă de lămurire. Cu tine e altceva. Tu eşti intelectual, ce mama dracului, ai trăiri, ai dileme, te chinuie talentu'.

– Şi n-ai vrea să mă scuteşti ?

– Nu, puiuţ, tu eşti o achiziţie de soi, sunt dispus să alerg şi doi-trei ani după tine. Din când în când îţi mai dau un telefon să-ţi amintesc că exist.

Beţia adevărată, ca şi dragostea adevărată, cere doi oameni. Nu mai mulţi, nici mai puţini. Mi-o amintesc uneori pe Pina ghemuită în cadă, îmbrăcată cu fusta neagră şi faimoasa ei bluză ecosez – nici pantofii nu şi-i scosese –, urlând la mine, în plin delirium tremens, după mai mult de un litru de votcă. O stropeam cu duşul dat la maximum. „Vreau să mor, şi să mori şi tu, să ne ia dracu pe amândoi, cretinule ! M-ai omorât cu alcoolul ăsta groaznic ! ” Nu era adevărat. Ea vrusese să bea cu mine. Încerca orice i se părea că ar fi putut să ne apropie.

– Şi ce-ar trebui să fac la Paris ?

– Să înveţi, altceva ce să faci ? Înveţi, te specializezi, îţi dai doctoratul. Uiţi de mine.

– Şi pe urmă o să ai tu grijă să-mi aduci aminte.

– Nu, o să mă cauţi tu.

Deci doi bărbaţi, şi nici o femeie, aşezaţi la o masă rotundă. Nu pătrată – laturile reclamă în fiecare clipă încă două prezenţe, tulbură echilibrul atât de necesar în spaţiul beţiei. Nu se bea vin, nu se bea bere, lichior, şampanie sau alte asemenea lichide oribile – doar tărie : palincă, spirt alb îndoit cu apă, votcă, whisky sau, dacă nu, redeveu. Nu se mănâncă, nu se fumează, nu se vorbeşte. Pe masă sunt doar o sticlă şi două pahare, mereu o sticlă şi două pahare, două cinzeci, nu mai mult. Pina vorbise tot timpul, agăţată de ţigară cu trei degete, ca un tractorist în viscol. Vorbise despre ultimul ei volum de versuri, pe care avea de gând să-l scrie, despre casa din Lunci, despre fibromul care începea s-o înfricoşeze.

– Tot nu înţeleg ce vă iese vouă la afacerea asta. Ce-o să faceţi cu o teză de doctorat despre algoritmi de despachetare a fazei în transformarea Fourier ?

– Avem nevoie de specialişti în toate domeniile.

Paharul se umple ras şi se dă pe gât dintr-o dată, fără să înghiţi, fără să plimbi băutura prin gură. Pentru un beţiv adevărat, gustul băuturii nu contează – creierul, nu limba, nici gâtul, e organul beţiei. Alcoolul tare nu e diuretic – o dată ce te-ai aşezat la masă nu te mai mişti, orice ai vedea pe scaunul din faţa ta sau prin tavanul de sticlă.

– Nu cred că sunt bun. Nu ştiu să mă prefac, nu ştiu să mint.

– Păi, tocmai de aia eşti bun. Eu trebuie să fiu sigur că mi se spune adevărul. Sunt mulţi care inventează.

– Nu pot să fac rău oamenilor.

– Da' ce, le faci tu rău ? Îşi fac singuri. Îţi spun eu că o să faci o treabă extraordinară.

– N-ai de unde să ştii.

– Ba am. Ştiu să mă uit la oameni. Îl vezi pe ăla brunet, de lângă uşă ? Tocmai a schimbat nişte valută la closet. Individul cu mutră de viţel, care e cu roşcata la masa de lângă fereastră, e un contabil sau un gestionar care fură, aia-i amanta lui. Ăia doi din stânga sunt homosexuali. Pleoştitul îmbrăcat de la solduri e un scrib de gazetă de provincie. M-ai văzut întorcând capul de o oră, de când stăm de vorbă ? Nu. Şi totuşi, ştiu.

Cârciuma – căci a bea acasă la tine sau la altcineva e o barbarie – trebuie să aibă tavanul de sticlă, lambriuri afumate şi să se numească „La Maimuţa". Maimuţa trebuie să fie mică, poate un macac *rhesus*, şi să stea tot timpul pe umărul barmanului – un bătrân slab şi nepăsător din Brăila sau Galaţi, neapărat din Brăila sau Galaţi. Şi jumătate neamţ. Pentru el, această mahala din sudul Bucureştiului rămâne până la moarte un simplu popas în drumul său de somon în susul fluviului, spre Pădurea Neagră de unde venise strămoşul.

– N-aş putea suporta. Nu m-aş putea privi în oglindă a doua zi.

– Da, prima zi o să fie grea. Dimineaţa n-o să-ţi aduci aminte de nimic până când n-o să te speli pe dinţi. Când o să vezi pasta amestecată cu sânge întinzându-se pe chiuvetă o să-ţi năvălească totul în cap. S-ar putea să gemi, să faci urât. Un soi de tremur interior insuportabil îţi va încleşta ore întregi muşchii feţei. Ai să aprinzi ţigară de la ţigară, ai să simţi nevoia chinuitoare să bei, dar o să-ţi fie frică să-ţi pierzi din nou luciditatea. O să sune telefonul – vei tresări ca muşcat de creier şi n-o să răspunzi. Vei

rămâne minute în şir nemişcat, abia respirând, ascultând zgomotele de pe palier şi vuietul străzii. O să te învârţi de nenumărate ori prin faţa uşii până când vei avea destul curaj să ieşi din casă. Vei merge grăbit, cu paşi mărunţi, fără să ridici ochii din asfalt. Zărind un cunoscut cum se apropie, o vei lua la fugă pe o alee laterală. Te vei opri între nişte tomberoane enorme, ruginite, pline vârf cu gunoi, călcând pe gunoi ars, negru ca iadul. O bătrână te priveşte fix dintr-un balcon de fiare strâmbe mânjite cu var. Nu-ţi vei putea lua ochii de la ea. Te vei retrage încet, mergând cu spatele, aşteptându-i strigătul. N-o să fii în stare să te duci la serviciu. Vei da târcoale de la distanţă clădirii. Vei rătăci prin Floreasca, prin Pipera, te vor claxona camioane, te vor înjura şoferii de mamă şi de morţi. Cu greu te vei stăpâni să nu intri într-un canal deschis. Spre seară, în lumina amurgului, când te vei încumeta s-o iei spre centru, or să apară monştrii. Oameni cu capete de Tom şi Jerry sângerând din boturi, hectare de şerpi târându-se pe asfaltul Pieţei Romane, păsări uriaşe, cu cozi de şopârlă, dând ocol Intercontinentalului, un maimuţoi înalt de câţiva metri îşi va aţinti ochii vineţi spre tine, ieşind din gura metroului. Copilul fără buze, cu ochii scoşi, va rânji din marsupiul maimuţoiului. Spre seară te vei târî spre un telefon şi o să mă suni pe mine, bunul şi, de altfel, singurul tău prieten.

În local nu sunt admişi decât contrabandişti şi camionagii, un pitic îngrozitor cu capul ca un televizor şi câţiva ţărani stingheri într-un colţ. Prezenţa unei femei cu privirea umedă şi fermă, ca a Pinei, poate strica totul.

Maimuţica stă pe o bucată de cauciuc roşu sau negru, care îmbracă umărul barmanului. Acolo îşi face nevoile, acolo ţipă, bea coniac, fumează, acolo şi-o ia la labă.

– *Pe urmă te vei obişnui. O să ajungi să urăşti oamenii sincer, din toată inima, pe toţi. Îi vei considera răspunzători, vinovaţi pentru ceea ce eşti. Apoi te vei socoti infinit superior acestor viermi, membru al unei caste invizibile şi puternice, care-ţi transferă şi ţie puterea ei. În final, vei ajunge un soi de filosof, privindu-i cu o linişte de autopsier pe şeful care urlă la tine, pe colegul tău mai deştept care urcă. Un fel de Dumnezeu. Ce şi-ar putea dori mai mult un intelectual ?*

În fiecare seară, într-un minut oarecare dintre 8 şi 10, maimuţa alege pe cineva. Îi atrage atenţia prin ţipete. Dacă insul în cauză nu-i dă importanţă, atunci barmanul îl bate pe umăr. Dacă refuzi, eşti dat afară din local în brânciuri. O dată ce i-a prins privirea, primatul nu-şi mai dezlipeşte ochii din ochii omului. Îşi apucă penisul în formă de păstaie cu laba stângă, niciodată cu dreapta, şi începe să-l frece violent, cu o neverosimilă frecvenţă a mişcării.

– *N-o să ştie nimeni în afară de mine.*

O langoare disperată îi înceţoşează privirea, agăţată de privirea omului. Dacă omul întoarce capul înainte să se scurgă minutul, maimuţa se opreşte şi scoate nişte ţipete sfâşietoare.

– *Nu vorbeşti cu nimeni care îţi spune că vine din partea mea.*

Dacă totul merge

– *Cărţile or să-ţi apară regulat.*

bine, primatul pierde controlul globilor oculari, cască guriţa într-un rânjet roz, cu dinţii plini de bale, şi scoate un soi de

– *Nu te căca pe tine. E timpul să termini cu închipuirile, cu visătoria. Intră în viaţa reală.*

suspin. Cei câţiva stropi de spermă galbenă ca lămâia cad pe podeaua plină de mâzgă, scuipaţi,

firimituri, chiştoace umede şi strivite. Când vezi prima dată scena

– *Acum ?*

trebuie să dai paharul peste cap şi să încerci să-ţi imaginezi creatura care s-ar naşte din mâzga, scuipaţii, firimiturile, chiştoacele umede fecundate cu sămânţa macacului *rhesus*.

– *Ei, vezi ? !*

Fiul călugărului Vasile

După scorul înregistrat de C.V. Tudor şi PRM, dl. Octavian Paler vorbeşte de sinucidere colectivă. Nu împărtăşesc părerea domniei sale, deşi C.V. Tudor prevesteşte periodic în *România Mare* inexorabila şi apropiata sinucidere a sus-semnatului. Va trebui să convieţuim într-un fel, în vremurile care vin, cu un PRM votat după toate regulile democraţiei. Îi este dată României şi această încercare, după chinurile pe care le-a îndurat de 10 ani încoace.

Ceea ce nu înseamnă că putem să ne facem că nu s-a întâmplat nimic, să zicem că au avut loc nişte alegeri şi cu asta basta. S-a petrecut un lucru grav, democraţia a provocat în România o malformaţie malignă a organismului politic. Democraţia nu funcţionează sănătos în orice condiţii : dacă mediul economic şi spiritual dintr-o ţară sunt alterate până la fibră, atunci mecanismul democratic, aidoma unor ovare iradiate, poate naşte monştri. Al cui fiu este acest C.V. Tudor, care umple acum ecranele, privind naţia cu o cruzime paternă prin superochelarii săi Gucci ? Răspunsul e pe cât de şocant, pe atât de limpede : al călugărului Vasile.

Potrivit unei atente analize IMAS, publicată ieri de ziarul *Adevărul*, nu mai puţin de 29% dintre cei care l-au votat pe Emil Constantinescu în 1996 acum l-au votat pe C.V. Tudor ! După ce uimirea se mai duce, prima întrebare este : cum se pot agrega în mintea

unui om două opţiuni atât de diferite ? Răspuns : cele două opţiuni nu sunt, în esenţă, diferite. În 1996, Constantinescu a venit cu un discurs mesianic, soteriologic, de salvator, de erou liberator. Cifrele pronunţate de el – 60 de miliarde de dolari, bani care vor veni din afară, 15.000 de specialişti – nu ţineau de economie sau tehnică, ci de paranoia personajului, care se închipuia buricul lumii, viitorul „lider regional". Politicienii au fost asimilaţi – „De acum încolo nu se va mai sacrifica poporul, ci conducătorii" – unor apostoli pregătiţi să îndure martiriul în numele lui Iisus Constantinescu. Finalul cu „Credeţi în Dumnezeu, domnule Iliescu ? " şi invocarea călugărului Vasile „care semăna cu Corneliu Coposu" a înscris decisiv în zona misticii şi arătărilor religioase imaginea unui preşedinte Constantinescu care, altfel, s-a dovedit un nătărău desăvârşit în materie de economie, administraţie, alegerea şi conducerea oamenilor.

Pe ce-a bătut monedă Constantinescu de la bun început ? Pe cruciada anticorupţie, pe „lupta" gălăgioasă cu mafia, că asta nu cerea cunoştinţe economice şi manageriale aprofundate şi prindea la public. Nu vă sună cunoscut ? Ce deosebire este între cruciada anticorupţie a lui Constantinescu şi „Jos mafia, sus patria ! " a lui C.V. Tudor ? Una singură : Constantinescu a apucat să eşueze jalnic, C.V. Tudor încă nu. Fabuloasele miliarde de dolari ale lui Constantinescu se transformă, în programul PRM, în „alte surse de finanţare externă", care vor permite „suspendarea temporară a înrobitoarelor acorduri cu FMI şi Banca Mondială". Cine o să ne dea banii ăştia ? Le Pen, Jorg Haider, Khaddafi, Saddam, Putin ? Coreligionarii din America ai lui C.V. Tudor ? În fine, la C.V. Tudor cei 15.000 de

evanghelişti sunt trei, Puzdrea şi Corleone, ceea ce nu-l împiedică pe tribun să invoce sistematic Biblia şi pe Dumnezeu. De la Iisus Constantinescu la Vadim Hristos. Acesta este autotransplantul care s-a petrecut în creierul consumatorilor de miracole din ţara noastră. Nici nu-i de mirare într-o ţară în care 55% din populaţie crede în Judecata de Apoi şi în Rai. Ei îşi pot manifesta opţiunea şi în afara politicii : sunt cei care au jucat la Caritas (ne mirăm acum că îl votează Clujul pe C.V. Tudor ?), au pus şi au pierdut banii la SAFI, la FNI şi, dacă mâine mai deschide unul o tarabă unde zice că înmulţeşte banii de 10 ori, dau năvală. Pentru ei, capitalismul e societatea în care fie te îmbogăţeşti din nimic, fie, dacă ratezi chestia asta, vine statul şi îţi dă.

Natura mesianică a votului acordat lui C.V. Tudor rezultă şi din înfrângerea lui Isărescu. Actualul premier este cel care a avut la dispoziţie, spre deosebire de Ion Iliescu, C.V. Tudor sau Teodor Stolojan, sacul bugetar pentru a mitui electoral populaţia. Şi a practicat o mită electorală porcească, azvârlind cu promisiuni şi bani în cine s-a nimerit, ştergând datorii, acordând indexări, suplimentări, pomeni şi culminând cu ştergerea prin OUG a datoriilor către stat ale tuturor întreprinderilor din ţară, fie de stat, fie private – un îndemn clar să nu mai plătească nimeni impozite în România, să se termine o dată cu statul ăsta naţional şi unitar. Dacă ar fi fost vorba numai de sărăcie şi foame, lumea ar fi trebuit să-l voteze pe „binefăcătorul” Isărescu. Iată însă că aşa-zisul tehnocrat n-a recoltat decât 10 procente, iar C.V. Tudor a fost votat în Transilvania, zonă mai bogată decât restul ţării. De unde rezultă că sunt mulţi cei care aşteaptă un Mesia, nu o sută de mii de lei în plus la pensie.

Cu tinerii însă, mulţii tineri între 18 şi 29 de ani, destui dintre ei pentru prima dată la urne, care l-au votat pe C.V. Tudor, e o altă problemă. Ei sunt produsul ultimilor ani de tranziţie spre neant din România. În aceşti ani, ecranele patriei au fost invadate de o maree neagră, de o revărsare înfiorătoare de kitsch, de vulgaritate, de prost-gust, de bancuri groase şi porcoase, amestecate cu antisemitism, rasism, şovinism. Dacă „Vacanţa mare" face succes de public, mai e de mirare că a fost votat C.V. Tudor ? Valorile publice ale epocii au devenit grosolănia, deşănţarea, şmecheria, gura mare, tupeul nemărginit, combinate cu lacrimile produse la comandă de emisiuni storcătoare de glande şi cu luciul feţelor de gagici mişto şi băieţi cu bani. O lume pe cât de falsă, pe atât de scăldată în culorile vii, electrice, pulsatile ale superficiului, superficialitate plus artificiu. În acest univers televizual a năvălit C.V. Tudor, o mixtură de Robocop („Sunt programat să-i termin ! "), manual de istorie, Bingo, băiat de cartier, telenovelă, O noapte cu Adrian Păunescu şi Vreau să fiu miliardar. Asta a fost C.V. Tudor în ultimele două săptămâni ale campaniei electorale – un nou show de succes pe toate ecranele. Dacă ar vrea să devină showman de televiziune, C.V. Tudor l-ar aduce pe Florin Călinescu în sapă de lemn. Din nefericire, el vrea să fie preşedinte…

O generaţie întreagă a fost deci anesteziată spiritual pe cale audiovizuală pentru a primi acum în ceafă injecţia cu vadimism. Cu atât mai uşor cu cât cei tineri nu ştiu cu ce s-a ocupat C.V. Tudor înainte de '89, iar de Elena Ceauşescu au auzit vag. Mai invocă şi alte motive tinerii care l-au votat pe C.V. Tudor : de pildă, să obţină uşor azil politic în Occident după ce ajunge el

preşedinte. O, Doamne, ce-am trăit să aud, la 10 ani de la Revoluţie…

Ca şi cum n-ar fi de-ajuns răul imens pe care l-au făcut acestei ţări, felurite specimene de pe dreapta, cederişti, ghedesişti, intelighenţi susţin acum teoria cretină că PDSR i-a dat în mod deliberat voturi lui C.V. Tudor, ca să aibă Iliescu un adversar „uşor” în turul II. Cât de uşor – rezultă din declaraţia de ieri a liderilor PDSR, că, dacă C.V. Tudor câştigă preşedinţia, atunci PDSR se retrage şi lasă PRM să facă guvernul. Migraţia reală a voturilor de la PDSR la C.V. Tudor, deja înregistrată în proporţie de 11%, este un fenomen îngrijorător pentru liderii PDSR, nicidecum unul pus la cale.

O altă diversiune, venind din partea unor jurnalişti „absolut independenţi”, în fapt susţinători vicleni ai lui C.V. Tudor, este aceea că Occidentul îi tratează la fel pe Ion Iliescu şi C.V. Tudor. Fals. Faţă de foştii comunişti, Occidentul are o atitudine nuanţată. Dacă are interes sau constată că respectivii au devenit nişte democrat-capitalişti în toată regula, atunci fac abstracţie de trecutul comunist. Este cazul cu Kwasniewski în Polonia sau cu Gyula Horn în Ungaria. Este cazul Coreei de Nord sau Vietnamului, cu care SUA îşi dezgheaţă relaţiile. Ex-comunismul lui Ion Iliescu nu e nicidecum o piedică de netrecut în relaţia cu Vestul. Depinde de ce se întâmplă efectiv în România.

În schimb, când vine vorba de antisemitism, ultranaţionalism, şovinism, xenofobie, s-a încheiat orice discuţie. Reacţia Vestului este automată, brutală, necruţătoare. O Românie condusă de C.V. Tudor sau cu PRM la guvernare înseamnă un ghetou carpato-danubian. Nici un român nu va mai avea dreptul să se

ducă să caute de muncă nici până la Budapesta. Orice finanţare externă va fi oprită. Nici un şef de stat civilizat nu mai calcă la Bucureşti.

După 4 ani cu Iisus Constantinescu, am ajuns în urma Bulgariei. S-a ivit acum ocazia de a coborî şi mai jos. Alegerea ne aparţine, nu ne-o impune nici o cizmă rusească sau americană. Dacă noi, românii, vom crede în majoritate că merită, democraţia ne permite să aruncăm România în timpul mort, în singurătatea de plumb a ultimilor ani ai lui Ceauşescu.

Pedeapsă pentru părinţi

Acum doi ani, ca şi acum opt ani, susţineam scris şi oral că sumbra şi singura soluţie pentru România e să dăm mai repede la grâu noi, generaţiile mai vârstnice, şi să vină tinerii. Şi iată că tinerii au venit. Distribuţia pe vârste a votului din 26 noiembrie este un şoc al deceniului – mie, unul, mi s-a stins creierul pentru câteva clipe ca un ecran de televizor. Ce legătură poate fi între tinerii zilelor noastre, fie şi cei mai superficiali dintre ei, băieţii de cartier care nu cred decât în BUG Mafia, în „marfă de marfă”, în „te fac”, în „mai subţire”, în „bestial”, şi un demagog sclivisit de 51 de ani care se rupe în figuri şi foloseşte un argou al invectivei tipic anilor ’70 şi ’80 ? În mod normal, un astfel de „papagal”, nimerit prin Pantelimon sau Rahova cu costumul lui alb şi ochelarii de James Bond la pensie, ar fi băgat la mijloc şi „făcut” una-două. Acolo, aburelile lui evlavioase cu Biblia şi Doamne-Doamne, care pot avea efect la nişte bătrâni chinuiţi de viaţă, ar stârni rânjete. Şi atunci ?

Răspuns : nu e nici o legătură. C.V. Tudor nu reprezintă un erou sau un model pentru tineri, ei nu se identifică nicidecum cu el – nici băieţii de cartier, darmite băieţii cu carte. Fiecare dintre aceste două categorii îşi are răspunsul ei la întrebarea „de ce l-aţi votat ? ” : băiatul de cartier spune : „L-am votat că e nebun ! ” ; băiatul cu carte, „Ca să obţinem mai uşor

azil politic în Occident după ce vă bagă ăsta ţara înapoi în beznă". De fapt, ei spun, în esenţă, acelaşi lucru. Şi spun „vă", adică vouă cu ţara voastră cu tot. Vă, adică nouă, părinţilor.

Cea mai mare greşeală pe care am putea-o face acum noi, părinţii, ar fi, în cazul în care n-am votat şi noi ca ei, să-i dispreţuim. Gestul tinerilor poate avea şi componente raţionale – de pildă, persiflarea simbolurilor istorice ale poporului român, practicată cu inconştienţă de pedagogi de şcoală nouă, în scandalul naţional al manualelor, poate determina elevi şi studenţi să reacţioneze în compensaţie pozitiv la citatele istorice livrate cu toptanul de C.V. Tudor. De asemenea, rasiştii stadioanelor, cei cu „Un milion de ciori, o singură soluţie", sau cei care au avut de suferit din pricina ţiganilor pot rezona la zicerile antiţigăneşti ale lui C.V. Tudor. În esenţă însă, şi în majoritate după părerea mea, este vorba în cazul tinerilor de un *vot iraţional cu premeditare*.

Primul meu gând în noaptea alegerilor a fost la adolescenţii care au ieşit în stradă în decembrie 1989. Ei sunt cei care au votat acum aşa ! ? Mi-a trebuit câtăva vreme ca să înţeleg că pot fi. Ce le spuneau părinţii fiilor şi fiicelor lor care săreau cu mâinile goale, la Timişoara şi Bucureşti, în faţa tancurilor şi automatelor ? Că sunt nebuni. Că e o nebunie ceea ce fac. Să vină imediat acasă. Le spuneau ce le mai spuseseră ani de-a rândul, ce-i învăţase pe ei viaţa în decenii de comunism – nu ieşi din rând, stai la locul tău, nu-ţi periclita situaţia, nu te băga. Şi tinerii n-au ascultat, s-au dus în stradă, ca nebunii, împotriva raţiunii suficiente şi a instinctului de conservare. În felul acesta, au dat părinţilor, mulţi cu preţul vieţii, o lume de trăit.

Şi ce-am făcut noi, părinţii, cu această lume nouă ? În 11 ani, am produs coşmarul multicolor şi soios care este România de azi şi în care adolescenţii supravieţuitori ai nopţilor din decembrie ’89 sunt siliţi să trăiască. Am văzut ieri şi alaltăieri o serie de scurtmetraje studenţeşti în festivalul Cinemaiubit. Temele filmelor, mai bune sau mai proaste, sunt câteva şi revin obsedant, într-o cadenţă înfricoşătoare : sex, droguri, moarte sau plecarea în Occident. Tinerii cineaşti încearcă să pună pe peliculă deşertul roşu din jur, care-şi strecoară nisipul până-n sufletele lor. Cinemaiubit ? Nimeni nu m-a iubit, iar eu vă urăsc.

Acum tinerii au comis din nou o nebunie, votând cum au votat, dar în logica morală a lucrurilor, ei procedează corect : îşi iau lumea înapoi, îşi iau înapoi darul lor scăldat în sânge, de care noi ne-am bătut joc, şi ne lasă în pragul beznei ceauşiste din care ne-am smuls ! Pardon, iertaţi-ne că v-am deranjat acum 11 ani, a fost o confuzie, spun ei punând ştampila pe C.V. Tudor şi PRM.

Le putem reproşa multe tinerilor noştri, dar nu că sunt proşti. Pe ei, chestii de tipul înlocuirii Justiţiei, aşa chioară cum este, cu procese publice pe stadioane, în 48 de ore, îi fac să râdă : şi cum se judecă, după cine strigă mai tare, peluza sau tribuna ? După degetul gros în sus sau în jos ? Dacă sentinţa e nedecisă, se bat lovituri de la 11 m ? A, am înţeles, e un fel de Procesul etapei, cu C.V. Tudor în loc de Ioaniţoaia. Iar dacă vine vorba de mitralieră, nu la corupţi se gândesc tinerii în primul rând – la vârsta asta de vis, hoţia şi sărăcia încă nu te pot răni prea tare –, ci la propriii lor părinţi. Oricât ar suna de teribil, am auzit şi asta : „Să vă împuşte pe voi, că voi ne-aţi adus aici ! ”.

Acum 20 de ani, avându-l ca dirijor pe Adrian Păunescu, care, pe lângă strigările ceauşiste, le oferea şi muzică, şi iluzia libertăţii, tinerii de atunci murmurau emoţionanta *Rugă pentru părinţi* : „Enigmatici şi cuminţi/ Încheindu-şi rostul lor…”. Dă un ordin, dă ceva, să-i mai poţi întârzia ! strigau spre Dumnezeu, cu ochii în lacrimi, acei tineri. C.V. Tudor, caricatura sinistră a lui Adrian Păunescu, nu îi manipulează pe tinerii de astăzi, nu se foloseşte de ei ca să-şi atingă visul megaloman : ei se folosesc de el ! Ca să-şi pedepsească părinţii, nu ca să se mai roage pentru ei.

Cred că ceea ce s-a întâmplat pe 26 noiembrie este o pedeapsă aspră, dar meritată, şi nu pot decât să sper că va atinge ţelul oricărei pedepse – un proces de conştiinţă. Dacă însă tinerii vor împinge duminică maneta pe care o au în palmă până la capăt, atunci gestul lor din 26 noiembrie îşi pierde orice semnificaţie de avertisment, şterge posibilitatea recunoaşterii şi căinţei, se transformă într-o pedeapsă capitală, după care nu vor mai exista decât adulţi răsuflând uşuraţi că n-au copii şi copii care vor regreta că s-au născut.

Sfârşitul ţărănismului

De la o vreme încoace, vântul de nebunie care bate necontenit peste România răspândeşte un damf sinucigaş. Cei ce îl trag în piept reacţionează, în esenţă, la fel : studenţii care astă-toamnă l-au votat pe C.V. Tudor ca să arunce odată în aer o Românie stătută şi moldovenii de pe malurile Siretului zâmbind după ce îşi umpluseră burta cu peşte mort, îndopat cu cianură, exprimă aceeaşi nepăsare disperată faţă de consecinţe, aceeaşi seninătate autodistructivă care pluteşte peste ţară. Nu altceva mă aşteptam să facă ţărăniştii, partid cu o vocaţie sinucigaşă îndelung probată în ultimii ani. Dacă „naşul" Ioan Mureşan ar fi fost ales preşedinte în urma Congresului de săptămâna trecută, cadavrul PNŢCD ieşea din istorie prin culisele Teatrului Naţional. Acelaşi rezultat s-ar fi obţinut, ceva mai lent, prin alegerea lui Dudu Ionescu. Tânărul Dudu nu e o icoană a corupţiei, ca alde Neluţu Mureşan, dar nu-l ajută nici mintea şi nici limba : om de paie al sinistrului Niculae Ionescu-Galbeni, i s-au pus pe cap tot felul de pălării care i-au căzut pe ochi. Ghiveciul de corupţie şi dezordine în care s-a transformat sub el Poliţia Română spune ceva despre soarta unui PNŢCD-Dudu : la noua sa deviză, „*Ordnung und Disziplin*", nu poţi să-i răspunzi, luând poziţia de drepţi, decât „Obărliht und şpilhozăn, să trăiţi ! ".

De fapt, ceea ce mulţi n-au înţeles, la acest Congres al ceasului al 14-lea problema nu mai era în primul

rând a oamenilor şi a posturilor, ci a redefinirii cuvânt cu cuvânt a titulaturii partidului. A statutului său ontologic. PNŢCD – partid Naţional ? După ce te prăbuşeşti în alegeri cu un scor catastrofal, după ce eşti azvârlit din parlament, mai poţi avea tupeul să te numeşti Naţional ? După ce 4 ani de zile fie te-ai gudurat pe lângă Occident în speranţa că-ţi iese şi ţie ceva, fie ai alergat direct după şpăgi şi gheşefturi personale, mai speri să nu fii scuipat când vorbeşti de interesul naţional ?

Ţărănesc. În afară de ţăranii de recuzită purtaţi pe la Cotroceni cu ocazia sfeştaniei legii Lupu, altă legătură cu pământul n-a avut PNŢCD decât prin roţile Mercedesului „agricultorului" Ioan Mureşan.

Creştin. Una dintre trăsăturile definitorii ale creştinismului profund este smerenia : conştiinţa puţinătăţii fiinţei şi vieţii tale în faţa lui Dumnezeu. În locul ei, PNŢCD l-a anexat pur şi simplu pe Dumnezeu partidului, aidoma clasicilor PDSR : Dumnezeu e ţărănist. Şi dacă i-a fost departe smerenia, creştinului îi mai rămâne căinţa : recunoaşterea păcatelor şi smulgerea lor din suflet în faţa Domnului. Preşedintele Diaconescu a găsit pe toată lumea vinovată, mai puţin pe el însuşi. Nici o clipă acest bătrân aflat atât de aproape de întâlnirea cu Dumnezeu, sau cu Diavolul, nu s-a gândit că trebuie să facă ceva pentru partid din moartea lui, aşa cum a făcut Corneliu Coposu. A vrut să-şi păstreze imaginea nealterată până la sfârşit : un moşneag de o prostie vicleană.

Democrat. Cât era de obişnuit PNŢCD cu democraţia s-a vădit chiar la acest Congres. Vreme de 11 ani, ţărăniştii au fost o scursură a comunismului. Toate hotărârile majore, numirile şi destituirile, alianţele şi duşmăniile au fost stabilite de un CPEx la fel de ocult

ca acela al lui Ceauşescu. Tot ca la comunişti, s-au călcat în picioare propriile statute şi reguli cînd „interesul partidului” a cerut-o. Visul de aur al PNŢCD a fost să copieze structurile ceauşiste ; n-au reuşit, pentru că n-au luat de la comunişti decât ticăloşia, nu şi ordinea sau organizarea. Rezultatul principal al acestui mod de a face politică a fost vulnerabilizarea conducerii, care nu numai că a pierdut orice legătură cu România reală, dar a devenit străină masei membrilor de partid. Iar când masa s-a putut exprima democratic, la scenă deschisă, i-a dat pur şi simplu peste cap pe apparatcikii şi politrucii de cabinet din jurul lui Diaconescu.

A reduce tot ce s-a petrecut în acest Congres la un complot al lui Constantinescu şi al camarilei lui, câtă i-a mai rămas, e o aiureală. Mai întâi că priza lui Constantinescu în PNŢCD este la ora actuală practic zero. După ce i-a lăsat pur şi simplu cu fundul în baltă astă-vară, după ce le-a băgat pe gât un candidat perdant la Preşedinţie, care n-a îmbunătăţit cu nimic procentul partidului, dom’ profesor poate să se uite liniştit în pietre. Apoi, omul-cheie al răsturnării de situaţie, Vasile Lupu, cel care prin retragerea sa l-a propulsat pe Marga, n-a fost şi nu este omul lui Constantinescu şi nici al altcuiva. E un buldozer politic ciufut şi căpăţânos, dar un om cu principii, nu un şpăgar. Şi demersul său n-ar fi avut nici o şansă dacă schimbarea n-ar fi fost cerută de situaţia răscoaptă, de instinctul de supravieţuire aproape animal al partidului.

De fapt, ce s-a întâmplat vineri, sâmbătă şi duminică ? Dincolo de toate amănuntele, tejghetăria şi politica de Cişmigiu au fost înlocuite cu ideologicul. Ani de zile, dl. Ion Diaconescu a discreditat nu numai PNŢCD, dar şi actul şi discursul politic în România. Cu agramatismul, incultura şi primitivismul care

îl caracterizează, I. Diaconescu a zgâriat urechile şi bunul-simţ al oamenilor mai ceva decât N. Ceauşescu. Acest troglodit politic, care a ieşit din puşcărie aşa cum a intrat, crea impresia că politica e o şuetă de scara blocului sau de Cişmigiu, un aranjament între buticari. Andrei Marga e departe de a fi un sfânt. E ros şi el de ambiţii, e oportunist, vrea putere şi ce apucă nu mai lasă – vezi postul de rector la Universitatea „Babeş--Bolyai" pe care şi-a aranjat din timp să nu-l piardă, schimbând Carta UBB încă din octombrie. Dar, spre deosebire de Diaconescu, Marga e un intelectual, un ideolog, ştie ce e aceea o doctrină, un concept politic. În plus, el nu e marcat de discursul anticomunist papagalic, de cretinerii gen „singuri împotriva stângii". O dată cu Marga se deschid pentru PNŢCD căi de comunicare şi colaborare cu alte partide, pe care vechea conducere reuşise să le taie cu totul. Împreună cu tenacele Vasile Lupu, care e şi el un politician, o personalitate bine conturată, nu un tejghetar – remarcabilă hotărârea cu care cere renunţarea la titulatura Ţărănesc, de fapt la impropriul şi râncedul „ţărănişti" –, Marga va duce o bătălie de cu totul alt nivel în PNŢCD şi pe scena politică. Nimeni nu poate şti dacă o va şi câştiga.

Căderea vechii gărzi din PNŢCD are o semnificaţie majoră pentru întreaga viaţă politică românească : înseamnă sfârşitul unui mod putred de a face – a gândi e mult spus – politică. Nu-mi mai rămâne decât să observ că asta se întâmplă cu o întârziere de 11 ani : dacă România s-ar fi despărţit în '89-'90 nu doar de Emil Bobu şi Tudor Postelnicu, ci şi de Ion Diaconescu şi Niculae Ionescu-Galbeni, nu doar de comunism, ci şi de ţărănism, poate alta ar fi fost soarta acestei ţări.

O poşetă în cap

Sângele albastru răspândit pe faţa reprezentantului inteligheţilor de viţă din ţara noastră a fost ştampila finală pe actul de deces al regimului Constantinescu. Era exact ce merita domnul preşedinte : nu un glonţ, nu o piatră, nici măcar o palmă : nişte stropi de ceva în barbă. Dar lângă ştampilă mai lipsea şi o semnătură, ca să fie lucrurile în bună regulă. O semnătură înflorită, cu brizbizuri şi rotocoale, ca pe la noi : în spaţiul românesc, aşa cum kitschul sublimează adesea în tragedie, şi geamătul se preface în râs gros. Îndată ce E-mil ! E-mil ! a păşit dincolo de poarta Cotrocenilor, uitându-se după un taxi, un susur de voci educate l-a luat din urmă : „Uite-l ! A ieşit ! ". Din umbra falnicelor porţi a ţâşnit o damă trupeşă, între trei vârste, vopsită îngrijit şi tunsă garçon care s-a năpustit asupra fostului preşedinte şi a început să-i care cu poşeta în cap zbierând : „Ezitantule ! Confuzule ! Transfugule ! Fantomă ! " şi, într-un final electrizant : „Mediocrule ! ".

Oricâte semnături masculine ar conţine, nu-mi pot imagina revista *22* altfel decât ca pe o damă trupeşă, între trei vârste, vopsită îngrijit şi tunsă garçon. Ultimul număr din mileniul trecut al acestei publicaţii îl bagă încă o dată în cerneală pe Emil Constantinescu, mai abitir decât profetul Isaia de la PRM. Editorialul semnat de A. Cornea bate năpraznic în ciocoi, luând-o chiar de la patruşopt : „Felul în care a declanşat campania anticorupţie, la începutul lui 1997, este revelator. În loc să

determine schimbări tăcute, dar decisive în structurile justiţiei şi ale poliţiei […], el a înfiinţat cu mare tam-tam mediatic nişte absurde comitete anticorupţie, al căror eşec era previzibil…”. A. Cornea practică astfel profeţia postcoitum despre trecut în stil Brucan, întrucât, în sus-amintitul moment, revista *22* îneca în insulte şi ameninţări pe cine îndrăznea să zică ceva de regimul Constantinescu. Subsemnatul, de pildă, scria, nu **acum**, ci a doua zi după declanşarea televizată a campaniei anticorupţie (*Adevărul*, 9 ianuarie 1997) : „Un suflu eroic a străbătut ecranele ţării marţi seara, când Consiliul Suprem de Apărare a Ţării s-a arătat poporului, cu preşedintele Constantinescu în capul mesei. Marii bărbaţi politici s-au strâns în şedinţă extraordinară ca să discute problemele corupţiei şi crimei organizate. Faciesul sumbru şi neînduplecat al şefului statului cerea parcă alături imaginea unei ghilotine pe care să scrie : «Corupţi, v-a sunat ceasul ! ». […] De ce trebuia să spună asta pe ecran ? Ca să auză corupţii şi bandiţii şi să intre frica în ei ? Se procedează aidoma caraului care striga prin veacul trecut, din ceas în ceas : «Te văăd ! Te văăd ! » ? Oare nu era mult mai normală o întâlnire cu uşile închise pentru declanşarea unei astfel de operaţiuni ? ” […] „Problema corupţiei nu se rezolvă în comisii, în şedinţe sau prin declaraţii – de-astea am mai văzut noi destule şi la dnii Iliescu, Văcăroiu et comp. Ea nu presupune o stare de blitzkrieg, ci o acţiune metodică, tenace, susţinută, muşcând pas cu pas din putreziciune, schimbând atmosfera şi mentalităţile, nu doar oamenii. Ar fi salutar ca dl. Constantinescu să înceapă chiar cu ce e în jurul domniei-sale…”. Dar atunci subsemnatul era, în viziunea revistei *22*, un „khmer roşu”, un „Goebbles”, un „duşman al democraţiei”, recomandându-se ulterior, în aceeaşi

publicaţie, neîntârziata mea izolare şi neutralizare. Acelaşi A. Cornea declara pe atunci la TVR nici mai mult, nici mai puţin decât că *Adevărul* e un ziar anti-democratic – despre Constantinescu, mucles.

Cu privire la momentul intervenţiei NATO în Iugoslavia, revista *22*, prin plaivazul lui A. Cornea, cuvântează **acum** : „Decizia de a sta ferm alături de NATO în timpul crizei iugoslave din 1999 a fost, desigur, lăudabilă şi bine primită în Occident.

Preşedintele – ca şi guvernul – nu a ştiut însă să prezinte convingător populaţiei motivele şi sensul acţiunii sale”. Te freci la ochi : păi, ce altceva susţinea **atunci** ziarul *Adevărul*, care nu a negat nici un moment opţiunea pentru NATO, opunându-se felului **cum** au formulat această opţiune preşedintele Constantinescu şi şleahta „intelighentă” ? Dar atunci, noi, cei de la *Adevărul*, eram descrişi cu ură în revista *22* drept anti-occidentali feroce, iar dl. Gabriel Liiceanu, guru al GDS şi revistei, cerea îndepărtarea subsemnatului de pe posturile de televiziune.

Uriaşul matrapazlâc al puterii numit Ţigareta II. Ziarul *Adevărul* a taxat **atunci** drept ridicolă şi revoltătoare „teoria” preşedintelui Constantinescu cu privire la un aşa-zis „flagrant minuţios controlat”. Revista *22* tăcea chitic. **Acum**, ea zice curajoasă : „Iar când avea loc câte o criză – de pildă Ţigareta II – el intervenea cu declaraţii pripite sau pur şi simplu ridicole – teoria «flagrantului» controlat –, care nu numai că nu au convins pe nimeni, dar au şi lăsat bănuiala că ar avea ceva de ascuns”.

Lăsând la o parte un şir de observaţii care copiază punct cu punct poziţiile ziarului *Adevărul* de-a lungul vremii, să trecem la flegma finală pe care A. Cornea i-o aplică între ochi lui E. Constantinescu : „a fost un

om mediocru”. O bună parte din ultimii 4 ani de viaţă, subsemnatul i-am cheltuit scriind articole în care nu făceam decât să descriu devastatoarea mediocritate a acestui personaj, un Akaki Akakievici jucând rolul regelui Lear cu un sufleor bâlbâit. Tot 4 ani, intelighenţii ghedesişti au împroşcat cu noroi ziarul *Adevărul* mai ceva ca C.V. Tudor, făcând gard în jurul lui Constantinescu. Până ieri…

Astăzi, ziarul *Adevărul* tace în ceea ce îl priveşte pe Emil Constantinescu. Nimeni dintre noi nici nu l-a iubit, nici nu l-a urât pe acest om – ne-am mărginit să descriem doar prăpădul pe care l-a făcut în această ţară. În schimb, revista *22* îşi regăseşte verticalitatea şi, cu un curaj şi simţ moral demne de un şacal, se năpusteşte asupra celui definitiv căzut. Nici unul dintre inşii ăştia care au citit Dostoievski nu se întreabă : dacă Emil Constantinescu a primit în faţă un jet de cerneală, noi ce lichid am merita ?

Un înalt iresponsabil comunist

Spuneam despre Congresul PDSR că unanimitatea, liniştea, consensul au ceva sumbru, ba chiar că exprimă contrariul a ceea ce par – tăcerea haitei „durilor”, cu limbile scoase, înainte de a da năvală. N-aş fi crezut însă că urletul de atac va porni din chiar gâtlejul lui Ion Iliescu şi atât de repede. În faţa „proclamaţiei” de la Focşani a domnului preşedinte, mi-e greu să decid care dintre enormităţile pe care le exprimă e cea mai mare : cea economică, cea politică sau cea umană ?

Organismele financiare internaţionale „impun condiţii defavorabile” statului român şi „constrâng românii să ceară de pomană”, zice dl. preşedinte. Aşa ceva nu se mai spune nici în faţa unui ciopor de vaci nebune, că nici alea nu te mai cred. Orice român cât de cât cu scaun la cap, oricât de greu ar duce-o, nu mai crede, după 11 ani de libertate, că FMI, BM sau UE ne impun ceva. Noi ne ducem la ei cu căciula în mână fiindcă nu suntem în stare să ne finanţăm singuri şi altcineva nu ne dă. Andrew Vorkink, reprezentantul Băncii Mondiale, un om care a muncit anonim, cot la cot, cu români săraci, a spus limpede : dacă îndepliniţi măsurile de reformă, vă dăm 1,5 miliarde dolari. Dacă nu, 100 de milioane, ca să nu crăpaţi de foame. Iar Banca Mondială, în, care va să zică, nimicnicia ei fără margini, cere ca IAS-urile şi ce mai e de privatizat prin agricultură să se privatizeze. Dacă nu-ţi convine, îi spui

lui Vorkink să nu mai dea pe la Bucureşti, şi basta. Ei nu, dl. Iliescu simte nevoia unui excurs în istoria agricolă a omenirii, pentru a demonstra focşănenilor întâietatea proprietăţii în devălmăşie asupra pământului şi faptul că „e un moft chestiunea aceasta cu sfânta proprietate privată”. Personal, nu agreez cuvântul „sfânt”, în legătură cu proprietatea privată – Iisus Hristos n-avea proprietăţi. Dar de aici şi până la a pronunţa preşedintele ţării cuvântul „moft” în legătură cu proprietatea privată, în condiţiile în care ne târâm agăţaţi de bara ultimului vagon al trenului capitalist, e o distanţă înspăimântătoare. Cuvintele dlui Iliescu, preluate de marile agenţii de presă, au explodat pur şi simplu în urechea investitorilor străini suficient de curajoşi ca să aibă de gând să mai bage bani în România.

Aceste organisme „ne impun privatizarea sistemului bancar pentru ca, ulterior, noi să fim obligaţi să cerem de pomană pe lângă băncile care nu mai sunt româneşti”. Apoi, „băncile privatizate îşi duc fondurile în străinătate şi, astfel, plusvaloarea creată de societatea românească este folosită de interese străine”, declară preşedintele Iliescu, veştejind faptul că privatizarea sistemului bancar e impusă tot de „organisme”. Aici, puterea de analiză rece mă cam lasă – dacă am fi faţă în faţă, aş urla cu tot respectul : „Cum, dle preşedinte, străinătatea îi jefuieşte pe români de 11 ani încoace ? Dacia Felix, Credit Bank, Bankoop, BIR erau bănci australiene ? Nu le-au jefuit cu metodă «românaşi» de-ai noştri ? SAFI şi FNI nu sunt hoţii autohtone ? Bancorex, Banca Agricolă, bănci de stat, precum şi CEC-ul n-au jupuit românii de miliarde de dolari cu largul concurs al conducerii României ? Şi peste ciordeala generală n-a împărăţit Banca Naţională a

României ? Cine altcineva decât guvernările acestei ţări sunt vinovate pentru spolierea depunătorilor de bună-credinţă ? A, dacă vă deranjează faptul că nu veţi mai putea da câte un telefon ca să se bage subvenţii cu credite de la bănci, ce nu vor mai fi niciodată returnate, atunci înţeleg”.

Dl. Iliescu mai e supărat că BM, după ce a finanţat cu 30 de ani în urmă construirea Comtimului, vrea acum să-l închidem şi ar finanţa un altul în Ungaria. Unu : Comtim a fost special construit la asemenea dimensiuni pentru piaţa sovietică, astăzi dispărută. Doi : dacă i-am dirija producţia pe piaţa internă, am falimenta toate celelalte unităţi de profil. Trei : Comtim produce pierderi uriaşe. Patru : 30 de ani de viaţă pentru o companie înseamnă o eternitate în Occident, unde evoluţiile economico-financiare fulgerătoare se măsoară acum în *dog years* – un „an câine” are trei luni. Cinci : Banca Mondială face ce politică crede de cuviinţă – dacă nu ne place, subvenţionăm Comtim din pensiile oamenilor şi vedem ce urmează.

Enormitatea politică. Se spune în comentariul agenţiei France Presse despre proaspetele luări de poziţie ale dlui Iliescu că acesta e „un fost înalt responsabil comunist”. Comunist poate, înalt aşijderea, dar responsabil nu cred. Un responsabil comunist cunoştea bine regula de fier a „consensului” : dacă la masa roşie a partidului s-a hotărât într-un fel, chiar dacă hotărârea s-a luat după ciocniri şi convulsii teribile, afară iese toată lumea cu acelaşi text şi aceeaşi faţă. Or, dincolo de adevăr sau fals, prin tot ce-a spus la Focşani, în vreme ce Adrian Năstase încearcă la Strasbourg şi Bruxelles să dinamizeze relaţiile cu Vestul, Ion Iliescu se străduieşte să le dinamiteze. Ce să mai vorbim de

bietul ministru de la Finanţe, tânărul Mihai Tănăsescu, aflat în negocieri cu FMI la Washington… Cum să mai pretindă oamenii ăştia că România oferă stabilitate politică ? Ce dracu' să spună când vesticii vor face ochii mari : că preşedintele României nu trebuie luat în seamă, că nu mai e de la partid, că i s-a dus mintea în adâncurile secolului trecut ? Să spună asta şi ministrul Industriilor, Dan Ioan Popescu, care tocmai a anunţat în Valea Jiului că minele închise nu vor fi redeschise ? N-o vor face, pentru că îi cred ceva mai responsabili. Dar nici nu trebuie să dea un pas înapoi de la programul guvernului. Întregul discurs al lui Ion Iliescu aduce a delir postelectoral. Parcă îi pare rău că s-au terminat alegerile, parcă n-a băgat de seamă că nu mai sunt ţărăniştii la putere. Cu cine se ceartă de fapt dl. Preşedinte ? Cu focşănenii ? Cu Occidentul, cum titrează presa ? Nicidecum. Este un atac dur al Bunicuţei, având în spate întreaga aripă peremistă din PDSR, împotriva lui Adrian Năstase şi a guvernului său, pe care vrea să-i lase pur şi simplu în ofsaid, să-i transforme în „vânduţi Occidentului" în faţa populaţiei. În această ipoteză, rezultă că „guvernul din umbră" nu e la ţărănişti, iar nea Nelu ţine să ajungă lumea să regrete că nu l-a votat pe C.V. Tudor – ăla cel puţin face astfel de porcării cu mai mare talent în clanţă.

Cum spuneam, mai e o ipoteză : din cauza vicisitudinilor vârstei, dlui preşedinte i-a scăpat piciorul minţii în mlaştinile trecutului. Denumindu-l pe Cuza Vodă „primul preşedinte al românilor", vorbind de „plusvaloare", arătând că, o dată cu surplusul agricol, „depozitele de grâne s-au transformat în temple" (sic !), desfăşurând în faţa focşănenilor buimăciţi un curs scurt de istorie materialist-dialectică la botul calului,

dl. Iliescu a căzut în timp dincolo de nivelul României anilor ’50, acolo unde ajunsese cu discursurile din ’96 de la Brăila şi Alba-Iulia. Acum pluteşte printre clasicii bolşevismului, care repovesteau istoria universală înfierând proprietatea privată şi identificându-i pe primii creştini drept comunişti ilegalişti…

Rămâne să decidă cititorii care dintre aceste ipoteze e mai luminoasă.

Crima din milă

Reporterilor care vâră microfonul sub nasul militantelor dragostei de câini nu le dă prin cap să pună o întrebare simplă : aţi tăiat vreodată un pui de găină ? I-aţi pus tălpile pe aripi, i-aţi apucat capul cu o mână, i-aţi retezat gâtul cu cuţitul ţinut în cealaltă ? Ar obţine, cu siguranţă, nuuu ! -uri oripilate sau bâiguieli. Sensibilele cucoane „n-ar omorî o muscă”. Ele „au suflet”. Ele au lăsat totdeauna treaba asta pe seama soţului sau au rugat un vecin. Cele mai multe iau puii din magazin, gata omorâţi de alţii şi îngheţaţi, ceea ce le rezolvă problemele cu naturelul simţitor.

Toată povestea asta cu câinii vagabonzi contrapune aşa-zisei „cruzimi” a unor „criminali” ca primarul Băsescu un fariseism mai mult sau mai puţin conştient. Existenţa întregii societăţi omeneşti se bazează pe un lung lanţ de crime faţă de animale. Dacă n-avem dreptul să omorâm câinii vagabonzi, cine ne dă dreptul să decapităm vacile, să înjunghiem porcii, să înfigem în buza peştilor de bună-credinţă cârlige de oţel ? De ce practicăm genocidul asupra şobolanilor sau gândacilor, venind peste ei cu deratizarea şi dezinsecţia ? N-ar fi mai uman să-i castrăm unul câte unul ? Sau, mă rog, să-i eutanasiem cu o injecţie care costă cât un prânz pentru un om, în sunete de muzică preclasică, deoarece s-a demonstrat că şobolanului îi place ? Sau, şi mai bine, să-i lăsăm să se „înfrăţească” cu copiii, pe care au ajuns să-i sfâşie prin nordul Moldovei.

Castrarea câinilor vagabonzi, de care se agaţă cu încăpăţânare activiştii protecţiei animalelor, e o ipocrizie „umanitară”. Nu omori specimenul, îi omori urmaşii : „crima” e transportată în viitor, virtualizată, nu mai deranjează la umanism. Eutanasia, altă ipocrizie, plimbată de toţi prin gură. Aceasta înseamnă moarte provocată fără durere pentru a curma o suferinţă incurabilă. Or, în cazul maidanezilor, e vorba şi de suprimarea celor pe care nu-i revendică nimeni în termen de 10 zile – ca fapt divers, în imperiul democraţiei, SUA, un câine fără stăpân adunat de pe stradă este lichidat în 48 de ore.

Într-un singur caz aş fi sută la sută de acord cu societăţile de protecţie a animalelor : cel al ticăloşiei numite vânătoare, „sportul” omorârii vietăţilor de plăcere.

În general, aşa-zisa iubire de animale, când ajunge la forme groteşti, semnifică altceva. Indivizii în cauză îşi construiesc de fapt un complex de superioritate prin milă asupra „brutelor” care cer să nu le mai fie atacaţi copiii de haite de câini vagabonzi. Ei sunt buni, iar cel care scrie aceste rânduri – o bestie fără inimă. M-ar privi asasin dacă le-aş spune că mari criminali, psihopaţi, dictatori sângeroşi din istoria omenirii au fost şi mari iubitori de animale. Adesea „dragostea” de animale se întâlneşte cu dispreţul faţă de om. Cu frustrări în relaţiile cu semenii. De pildă, madam Bardot, pe care vor s-o cheme unii în ajutor, şi-a reprofilat preaplinul sufletesc pe animale după ce i-a mai scăzut cota la bărbaţi. Adesea, când mai înaintează în vârstă, „fetele vesele” fac pasiuni pentru câini – o compensaţie psihică : animalul e iubitor şi credincios până la moarte, spre deosebire de lungul şir al bărbaţilor care le-au părăsit fără nici un cuvânt. Populara zicere „Din bucata

mea de pâine/ Am hrănit un om şi-un câine/ Câinele mă recunoaşte/ Omul nu mă mai cunoaşte” exprimă nu atât trăiri filocanine, cât neîncrederea aprioricăîn fiinţa umană – urăşte-ţi aproapele, pentru că el oricum te urăşte. Tărăboiul acesta al milei este cât se poate de absurd. Problema a încetat de mult să mai fie una de opţiune afectivă, de împărţire a oamenilor în cruzi şi miloşi – e o problemă pur şi simplu tehnică, socială. În acţiunea socială, conceptul de milă e inoperant : aici au sens doar priorităţile, abordate în ordine. Întrucât administraţiile locale anterioare şi-au dovedit indolenţa şi în acest domeniu, numărul câinilor fără stăpân din Capitală a depăşit 200.000 şi creşte cu 15% pe an. Situaţia e la fel de gravă şi în alte oraşe ale ţării. Anual, zeci de mii de oameni, între care mulţi copii, sunt muşcaţi de aceste patrupede. Nu mai poţi ieşi noaptea pe stradă, ba nici chiar ziua prin locurile mai pustii, fără un par în mână. Măsuri ca punerea câinilor în ţarcuri sau castrarea lor ar fi fost suficiente dacă se aplicau cu ani în urmă. Acum e prea târziu ; numărul imens deja existent, rata teribilă de înmulţire, capacităţile limitate de hrănire sau „procesare” a lor fac inevitabilă recurgerea la eliminarea fizică a acestor animale. Până când sunt castraţi 5 câini, un singur dulău în putere poate însămânţa 10 căţele rămase fără partener pe stradă. Şi ca să umpli ţara cu târle de câini, animale complet neproductive, cărora le dai de mâncare în condiţiile în care statul n-are bani să hrănească bolnavii din spitale, înseamnă să transformi abia acum mila în crimă.

Câinii vagabonzi supravieţuiesc în bună măsură scormonind prin mormanele de gunoi aruncate fără nici un control în perimetrul Capitalei. Până la prindere şi suprimare, curăţarea Bucureştiului ar fi o măsură

cu adevărat eficientă pentru a încetini înmulţirea maidanezilor. Altfel, câinii, gunoaiele, şobolanii, cerşetorii, oamenii din canale alcătuiesc un lanţ al mizeriei care poate sugruma oraşul.

Lucrurile sunt deci cât se poate de limpezi : avem de ales între oameni şi câini. Restul e gălăgie sentimentaloidă. Mai rămân totuşi o întrebare, două : sunt câinii pericolul cel mai mare pentru cetăţean ? Dincolo de foame, agresivitatea lor nu e accentuată de miasmele violenţei care plutesc în aer ? În ce mă priveşte, sunt pentru suprimarea câinilor străzii. Dar atunci când omul tâlhăreşte, loveşte, violează, ucide alţi oameni la fiecare pas, când vânează copii, la ce ne-am putea aştepta de la câini ? Şi mă întreb : n-ar trebui să se aplice şi unor asemenea fiare bipede injecţia terminală ?

Capul la cutie!

Joi după-amiază, un redactor al *Adevărului* m-a sunat din teren: „Şefu', ştiţi că şi-a dat Grecea demisia?". „Ştiu." „E nasol. Tocmai acum, omul la care ştiţi că m-am dus scosese documentul ăla ţeapăn să mi-l pună în braţe. Când a auzit că Grecea şi-a dat demisia, l-a băgat înapoi în sertar şi l-a încuiat."

La scara întregii ţări, aceasta este imaginea cea mai exactă pentru debarcarea lui Ovidiu Grecea: nenumărate sertare care se trântesc, chei răsucite în broască. Cum-necum, „căpcăunul" Grecea, cu figura lui scăpată dintr-un desen animat, e de câţiva ani simbolul nasului băgat unde nu-ţi fierbe oala. Grecea nu şi-a băgat numai nasul, s-a aruncat de multe ori cu întreg trupul lui paralelipipedic în cazane sub presiune, stropind cu apă fiartă pe toţi cei din jur…

În fostul şef al DCAG locuiesc doi inşi: poliţaiul Grecea şi artistul Ovidiu. Rapoartele lui au avut întotdeauna şi părţi „literare": omul are vocaţie detectivistă narativă, simte nevoia să pună realităţii, şi aşa şocante, câte un panaş de film poliţist. Aşa s-a întâmplat şi în afacerea Ouatu: artistul Ovidiu s-a năpustit în tablou peste ce migălise poliţaiul Garcea, pardon, Grecea. Am avut luni în mână raportul adresat de el primului-ministru – nu l-am dat integral în *Adevărul* de marţi. Am ales exact acele date care aveau un grad mare de plauzibilitate, legate de clanul Ouatu; restul, poveştile cu Marga, Dâncu, Rus, filiera Cluj etc., le-am

lăsat deoparte. Dacă Ovidiu Grecea ar fi procedat la fel, era şi azi în funcţie. Dar într-un mâine oarecare, tot ar fi fost dat afară. Nu pentru că îşi împănează rapoartele cu afirmaţii fără acoperire, ci pentru că nimereşte adesea şi peste adevăruri insuportabile pentru putere, oricare ar fi ea.

Da, Grecea a greşit că a convocat o conferinţă de presă înainte de a-l informa pe primul-ministru. Dar ce preferă dl. Năstase, un anchetator care face gălăgie, care calcă şi în străchini, sau unul care cade la pace cu cel anchetat şi tace mâlc, fără să mai informeze pe nimeni ?

De la o vreme, premierul Năstase are o expresie favorită : am dat un semnal. Una-două, am dat un semnal. E ca şi cum, în loc să mai mergem la lucru, am trage toată ziua de sirena fabricii. Prin alungarea lui Grecea însă, dl. Adrian Năstase chiar a reuşit, fie şi involuntar, să dea un ţignal în toată regula : capul la cutie ! Toţi cei care îşi puneau ultima speranţă în mişcările elefantine ale lui Grecea prin România, toţi cei gâtuiţi în hăţişul mafiilor locale şi centrale, unde nu mai deosebeşti hoţul de vardist, au îngheţat. Premierul vrea să înceteze deranjurile, vrea linişte peste ţară, să se audă lăcustele clefăind.

Ne-am ridicat cu mic cu mare împotriva legii secretului, pentru că ar pune sub cheie toate matrapazlâcurile de partid şi de stat ; câţi ne vom da seama însă că eliminarea lui Grecea face mai mult decât nu ştiu câte legi ale secretului de stat şi de serviciu ?

Întâlnire româno-germană la rădăcină

Meseria de ziarist de linie reduce mult aria stărilor de spirit care te traversează în calitatea ta de om, dacă mai eşti aşa ceva. Dominante sunt indignarea, furia, dezgustul, dispreţul, râsul sec, lehamitea. Mulţumită locuitorilor din comuna Ceanu Mare, trăiesc un sentiment rar pentru un gazetar: înduioşarea. Dacă aş ajunge vreodată pe-acolo, mi-ar veni să-i mângâi pe cap. Oamenii se interesează cam ce-i place să mănânce cancelarului Schröder, ca să-i poată alcătui un meniu după placul inimii sale. Întrucât abia au fost Paştile, primarul zice c-o să-i pregătească nişte miel. Va fi curăţenie generală în Ceanu Mare, sătenii vor vopsi gardurile, vor vărui, vor mătura prin curţi, vor ţesăla caii, vor mai pietrui câte o uliţă – ar fi mai mare ruşinea să ne găsească neamţul în deranj. Tot domnul primar declară că va lua legătura cu forţele de ordine pentru ca securitatea cancelarului să fie asigurată – parcă-l şi văd pe şeful de post, înconjurat de o ceată de flăcăi cu ciomege, deschizându-i pârtie domnului Schröder…

Naivitatea ceanilor mari poate fi luată drept prostie doar de către un prost. Ei nutresc admirabila iluzie că au statut de oameni în ochii Germaniei. Că au tot două mâini, două picioare şi un cap ca şi nemţii al căror ministru de Interne declară că nu vom intra fără viză la ei câtă vreme mai dau năvală din România în Germania ţiganii şi hoţii. Ei nu pot crede că România văzută de la Berlin e un tărâm al molimei şi crimei, al schilozilor şi

monştrilor, al haosului şi mizeriei, o ţară care pute. Într-o astfel de ţară aflată undeva pe lângă Bulgaria şi locuită de hominizii români, nu se poate pătrunde decât în costum de astronaut, dezinfectat la întoarcere.

Domnul Schröder va veni la Ceanu Mare ca într-o expediţie interplanetară. Să mănânce ceva din mâna sătenilor ? ! Haida de, cancelarul nu va atinge pământul acestei ţări a microbilor decât coborând din Mercedes în faţa deocamdată ipoteticului mormânt al tatălui său. Pot ţăranii să frece şi pomii cu Dero, Schröder va trece prin satul lor ca mergând printr-un coridor etanş, protejat de forţele speciale germane (nu de chibiţii lui Faur Isaia în atentatul cu cerneală asupra preşedintelui României) în faţa asaltului gazetarilor români şi străini. Va rămâne câteva minute, apoi va mulţumi politicos pentru îngrijirea mormântului şi auf Wiedersehen.

Sau, cine ştie, Schröder fiind un neamţ atipic, un ins popular, un vesel consumator de bere al cărui tată a fost rândaş, iar mama femeie de serviciu, poate că va mânca şi va bea cu sătenii, poate va intra în vorbă cu ei ca la un târziu parastas pentru tatăl lui. Va constata că românii sunt veseli, simpatici, primitori, nu prea arată a suboameni. Poate că întâlnirea cu ţăranii din Ceanu Mare îi va schimba cancelarului german percepţia despre România mai mult decât toate contactele pe coridoare şi la cocteiluri cu marii noştri oameni politici. Poate că o întâlnire germano-română la rădăcină se va arăta mai folositoare decât una la vârf.

Apoi însă, domnul Schröder va pleca acasă, lăsând România acolo unde se află pentru cine ştie câtă vreme de-acum înainte, iar eu nu mă voi putea gândi decât cu tristeţe că a fost nevoie de un mort ilustru şi iluzoriu deocamdată, pentru ca d. Schröder să vină pe aici – nici un om viu de pe teritoriul României nu l-ar fi putut determina să facă acest pas pe cancelarul Germaniei.

Când din talc rămâne şoul

În primul moment m-am enervat. Domnule, ăsta e poporul, asta suntem noi, râzâreţi, uşurei, ţânţari ţopăind pe luciul mlaştinii, în ultimă instanţă – inconştienţi. Mă aşteptam ca între premierul României şi Natalia Oreiro, la concurenţă pe TVR 1 şi PRO TV, să câştige femela argentină, însă la mare luptă. Credeam că lumea va fi totuşi interesată să vadă ce spune dl. Adrian Năstase, omul de ale cărui hotărâri depinde viaţa de mâine a fiecăruia. Măsurătorile de audienţă au fost dărâmătoare : 60% Nati, 16% Adi. Şi asta în condiţiile în care dialogul cu premierul a fost tensionat, consistent, început cu o dezvăluire-şoc, în premieră absolută ! Cei care l-au urmărit la Piatra-Neamţ pe şeful Corpului dvs. de Control, Ovidiu Grecea, sunt, domnule prim--ministru, cei de la serviciul secret al MI, fosta „Doi şi-un sfert". Ei şi ? Ce dacă schimburile de replici cu premierul deschideau un ochi în covorul de lintiţă prin care se putea desluşi colcăiala înspăimântătoare a peştilor piranha din mlaştinile patriei ? Stând pe ponton, cu picioarele în apă, românul se uită la ţâţele lui Nati, îi soarbe euforic chihăiturile, ce mai contează că la sfârşitul şoului va scoate din apă două oase însângerate înfipte în genunchi ?…

Apoi mi-am adus aminte un principiu pe care n-aveam voie să-l uit : **Când ţi se pare că poporul greşeşte, gândeşte-te unde ai putea greşi tu**. Poporul este un animal, în sensul bun, natural al acestui cuvânt. Se

autoprotejează din instinct în faţa pericolului, a amăgirii, a artificialului. Dacă s-a uitat la Oreiro, ştie el de ce-a făcut-o. Treaba mea e să înţeleg, nu să mă enervez.

Şi-am înţeles. De ani şi ani, pe ecranele ţării apar preşedinţi, premieri, miniştri, parlamentari, generali, confruntându-se cu gazetari. S-au văzut întâlniri-trăsnet, întrebări-şoc, răspunsuri asemenea, dezvăluiri, s-au scos la iveală corupţia, incompetenţa, lăcomia, hoţia, reaua-voinţă a guvernanţilor. Mecanismele care fac să nu meargă economia au fost explicate de zeci de ori. Groapa morală în care se afundă România pe zi ce trece a fost pusă în faţa telespectatorilor. Şi ? Şi ? Şi nimic. Nu s-a întâmplat nimic. În naivitatea şi buna lor credinţă, oamenii au crezut că, o dată ce se întâmplă ceva la televizor, efectele asupra vieţii reale se vor vedea, hai nu de-a doua zi, dar de luni negreşit.

Din talk a rămas show-ul : mutre congestionate, priviri severe, braţe agitate prin aer, hârtii băgate în ochiul camerei, insulte, ironii, flecăreală.

Şi atunci ? Singura şansă a talk show-ului „hard”, a înfruntării serioase de idei şi argumente, era să-şi dovedească în ochii telespectatorilor **influenţa efectivă asupra vieţii lor**. Altfel, dacă politicienii şi gazetarii ajung să concureze **la show** cu măscăricii profesionişti, cu şantezele, cu plaiboii şi cu fetele corp-ansamblu, s-a mântuit. E perfect de înţeles, în astfel de condiţii, de ce nea Gigi se uită la ţâţele Nataliei Oreiro : iese mai câştigat decât cu guşa lui Năstase sau chelia lui Popescu şi-un car de vorbe care vin şi se duc.

Apoi mi-am amintit şi lucrul cel mai grav, pe care mă făcusem că-l uit : în plină răsteală cu premierul, pe problemele adânci ale României, m-a fulgerat un gând învelit în lehamite : oare cum or arăta ţâţele Nataliei Oreiro ?

Un cadavru umplut cu ziare

Dl. ministru Răzvan Theodorescu vrea să scoată o lege pentru protecţia limbii române. Nu e de mirare : din ce în ce mai multe lucruri şi fiinţe au nevoie de protecţie în societatea noastră : copiii, ca să nu fie violaţi şi ucişi de propriii lor părinţi, părinţii, ca să nu fie jefuiţi şi ucişi de propriii lor copii, peştii, ca să nu fie otrăviţi cu cianură sau amoniac, trecătorii, ca să nu fie muşcaţi de câini, România, ca să nu fie ştearsă de pe hartă de români… *Ergo*, trăim într-o societate a agresiunii : vivace, neîntreruptă, adâncă. Limba română este una dintre victimele acestei atmosfere agresive generalizate. Ea este înţepată, tăiată cu dinţii, dată cu sare, umflată de nu mai încape în gură, strivită cu ciocanul. Sunt clipe în care surzenia ţi se pare singura formă de protecţie, venită direct de la Dumnezeu, iar muţenia – dreptatea însăşi. Întrebarea este : cum poate fi totuşi apărată limba română ?

Ca să putem răspunde la această întrebare trebuie să formulăm o alta : împotriva cui trebuie apărată ? Primul gând duce la lumpen, la pegră, la cum vorbesc tinerii, la emisiunile insalubre de „divertisment” de la televizor, la „englezismele” din numele firmelor şi din vorbirea profesională curentă. Aici să fie oare pericolul cel mare ? Vorbirea cu „şmen”, „naşpa”, „pe felie”, „moca”, „la greu”, „bestial”, „te fac” înseamnă argou. Categoria socială care îl foloseşte ajunge să se distingă astfel de restul societăţii, îşi construieşte o identitate

aparte. Ei nu doresc să impună acest cod de comunicare întregii societăţi, dimpotrivă, îl folosesc ca pe un semn de recunoaştere între ei. Argourile vin şi trec, cuvintele din ele se uzează repede şi sunt înlocuite cu altele. De pildă, eu fac parte din generaţia lui „mişto”. Să lămurim cu această ocazie percepţia profund falsă în legătură cu acest cuvânt: el nu este de origine ţigănească, aşa cum se crede, ci nemţească! La sfârşitul secolului al XIX-lea, tinerii români spilcuiţi purtau, ca semn suprem al eleganţei, baston cu măciulie. În germană, „cu baston” se spune „*mit stock*” – de unde venerabilul nostru „mişto”, care însemna iniţial „superelegant”, „la patru ace”. „Mişto” şi-a lărgit sensurile, a avut epoca lui de mare acoperire, iar acum a fost aproape înlocuit cu „marfă”, „cool” sau „beton”. Vor păli şi ele la un moment dat, fără să lase urme notabile pe trunchiul limbii române. Nu altfel stau lucrurile cu jargoanele. Sumedenia de cuvinte englezeşti care năvălesc în limba română pe calea tehnologiei informaţiei, a utilizării computerului, prin puternica influenţă economică a Vestului şi, în primul rând, a Americii pot avea frecvenţe mari de folosire, dar ele nu se substituie limbii materne. Jargonul este o „scurtătură”, o optimizare a efortului în vorbirea între doi inşi „din branşă” – ce rost ar mai avea traducerea obositoare în româneşte a unor concepte născute cu nume englezeşti? Pe mine nu mă înspăimântă faptul că băieţii mei îşi „forvardează” unul altuia mesaje, că „resetează”, „formatează” şi „linchează”, că se joacă trimiţând „misile” către „targhetă”. Nici măcar nu e vorba de America, ci de influenţa unui mediu lingvistic la un moment dat – acum douăzeci de ani, copiii români învăţaseră o grămadă de cuvinte bulgăreşti de la televizor. Ca şi argoul, jargonul nu produce confuzii, nu deformează sensuri,

nu distruge limba-gazdă, dimpotrivă, poate servi unei comunicări cât se poate de eficiente. Fireşte, dacă există o determinare la nivel de stat de a se schimba pur şi simplu limba naţională, atunci se poate ajunge la situaţia din Singapore – o populaţie asiatică vorbind, aproape în totalitatea ei, englezeşte. Câtă vreme însă nivelul transmisiunilor televizate de film este menţinut la 51 % producţii autohtone şi europene, potrivit legislaţiei UE, nu e un pericol să uităm româneşte.

Însă pericolul, marele pericol, tot de la televizor vine. Purtătorii lui sunt persoanele cu aură oficială, şpicherii (scuzaţi, preferaţi „crainicii" ?), moderatorii, vedetele, între care un loc de frunte ocupă, fireşte, politicienii. Marea majoritate a acestora nu vorbesc în argou. Dimpotrivă, se opintesc să vorbească cât mai „cult", cât mai „intelectual" când e camera pe ei. Unii, ca Petre Roman, de pildă, încearcă să-şi facă mai „populară" vorbirea constipată, drept care patinează pe suprafaţa unor cuvinte neaoşe pe care par a le fi învăţat ieri. Alţii se aruncă la expresii cărora nu le controlează sensul. Cei mai mulţi greşesc, grav, sistematic, la toate etajele limbii.

La parter, obsedantul „ajunct". Sunt nenumăraţi cei care nu pun limba pe dinţi între a şi j, aşa că sistematic se face vorbire despre vreun director „ajunct". Tot o pârdalnică succesiune de consoane îi făcea pe mulţi dintre vorbeţii la televizor din timpul Olimpiadei să spună „Sinei" în loc de „Sidnei". Se relua astfel stilul consacrat al lui Nicolae Ceauşescu, care zicea „Vienam" şi „abudenţă".

Etajul unu. În afară de clasicele „fortuit", tradus mereu prin „forţat", în loc de „neprevăzut", şi „virtuos" folosit când e nevoie de „virtuoz", face carieră cuvântul „emul". Emul al lui cutare, se spune cu

entuziasm, înţelegându-se discipol, învăţăcel, ba chiar epigon. Or, sensul cuvântului nu este de descendenţă subordonată, aliată, ci, dimpotrivă, de concurenţialitate, de rivalitate în domeniul definit de iniţiator. Emulaţie înseamnă o stare de întrecere, de competiţie cu un vârf.

Etajul doi. O avalanşă de dezacorduri, repetiţii, nonsensuri, bâiguieli, jumătăţi de cuvânt, restul fiind tras în piept cu teamă. Nesfârşite „ăăă"-uri şi „îîî"-uri, vocabular pauper, senzaţie de mâzgă care acoperă ecranul. Un vorbitor normal de limbă română este încercat pur şi simplu de scârbă ascultând aşa ceva. Este etajul lui „care noi am zis", al lui „din cauza la un om", al lui „decât eu am fost".

Etajul trei şi ultimul. Aici apar marile fracturi tectonice, limba din gazetele de doi bani crapă, se dă peste cap, se amestecă bucăţile altfel, nici o formă de relief nu mai poate fi recunoscută. Finalmente, limba română devine un cadavru umplut cu ziare, ca la morgă.

Asculţi, parcă sună cunoscut, dar nu înţelegi şi nu simţi aproape nimic. Te apucă un soi de piroteală, ţi se înfundă creierul în vată, iar personajul de pe ecran continuă să scoată zgomote articulate. Aceasta este limba care tâmpeşte, este etajul unde maeştrii recunoscuţi au fost Radu Vasile şi Ulm Spineanu. Este etajul la care, când se urcă, domnul Iliescu zice că „Procesul tranziţiei, cuplat cu cel al preaderării la UE, reclamă stabilirea de priorităţi şi sinergii pe termenele scurt, mediu şi lung". Nici n-ai ce să reproşezi la aşa ceva – rămâi privind în gol. Sau cum să înţeleagă o altă locuitoare de pe palier, liberala de Prahova Mariana Oprea, faptul că te îndoi de râs la fraza ei : „Eu nu am funcţie politică, dar vreau să aduc oraşul Slatina în lumina gândirii" ?

Am dat câteva exemple dintr-un noian. Persoanele acestea care apar la televizor acreditează mutilarea nu numai a limbii, ci şi a gândirii românului. Din moment ce domnul acela „serios” apare la televizor şi vorbeşte aşa înseamnă că nu-i nici o problemă, ba chiar e bine. Forţa de impunere a gunoiului lingvistic şi mental este uriaşă în astfel de cazuri. Prin urmare, dl. Theodorescu ar trebui să înceapă prin a institui amenzi usturătoare pentru cei care stâlcesc limba la televizor, mulţi dintre ei fiind colegii săi. Ar trebui introduse permise de folosire publică a limbii române, aşa cum există permise de conducere. Ar fi o cale sigură de a creşte bugetul Ministerului Culturii.

Dacă mă va întreba pe mine, îi voi spune însă că nu cred în nici o lege care să protejeze limba. În bună măsură, fiind un organism viu, ea se apără şi singură. Iar cei care vor şi pot să facă ceva pentru apărarea ei n-au decât să-i radiografieze pentru public, de câte ori au prilejul, tot la televizor şi în ziare, pe cei care o violează. Adică ceea ce am încercat şi eu prin aceste rânduri.

Arta atomică

Japonezii sunt ciudaţi în artă. Nicăieri în lume nu găseşti atâtea moduri de a face artă din orice. Copacii, păsările, ceaiul, mişcările corpului omenesc, florile, hârtia, hrana, apele curgătoare sunt materiale pentru artist, până şi aerul Japoniei pare că se mişcă încet şi cochet, după linii de curent dinainte stabilite, iar soarele răsare ca să fie pus pe steag. Când natura nu se supune viziunii estetice este corectată, cum a făcut acel împărat din Kyoto, nemulţumit că peisajul privit din Pavilionul de Aur nu avea zăpadă : a pus să fie drapaţi munţii din jur cu kilometri pătraţi de mătase albă.

Cele două *A-bombs* primite de la americani în săptămâna atomică de acum 55 de ani au fost o adevărată binefacere pentru arta japoneză. Cu ajutorul razelor termice de mare putere şi al suflului exploziei, s-au realizat un mare număr de lucrări originale, în varii domenii ale artei. În muzeul din Hiroshima pot fi admirate splendide sculpturi amorfe, triumfuri ale nonfigurativului, din sticlă şi metal, aducând totuşi cu nişte palate pe stâncă năpădite de valuri : sunt navete de sticle de bere cu capac metalic, topite de miile de grade Celsius. „Secerişul de fier” – nu ştiu de ce lipseşte acest titlu din snopurile de ace de cusut sudate la un loc de căldură. Un ecou pointilist – pereţi de încăperi înnobilaţi cu stranii desene din linii şi puncte, după unghiul sub care a izbit rafala de aşchii de sticlă

milimetrice în care au fost transformate, într-o miime de secundă, ferestrele acelor case de demult.

Artă ermetică, teancuri de bancnote carbonizate în seifuri.

Azi se mai păstrează doar fotografiile – dar ce splendoare trebuie să fi fost atunci, în prima oră de după explozie, priveliştea scheletelor de metal contorsionate ale clădirilor, profilate pe cerul de plumb, sub celebra Black Rain, ploaia neagră de cenuşi radioactive. Sau kilometrii de şine şerpuind bete, ca pentru bunul mers al tramvaiului condus de vatmanul nebun al lui Kurosawa.

Umbrele fac o mare galerie de pictură expresionistă – umbre de frunze pe trunchiul arborelui, umbre de stâlpi pe asfaltul calcinat, umbre de roţi de manevră pe peretele rezervorului metalic, umbre de oameni ajunşi de focul atomic pe trepte de piatră. Creaţia vestimentară îşi are şi ea capodopera : zdrenţele rămase din uniforma unui elev de liceu, şapcă, tunică, centură, pantaloni, îmbrăcate pe un schelet de lemn.

Hârtia japoneză, făcută din orez, este foarte albă. Ideogramele desenate cu tuş – foarte negre. Albul respinge raza termică, negrul o absoarbe cu lăcomie. În clipa exploziei, manuscrisele şi cărţile deschise ale Hiroshimei au ars pe conturul ideogramelor, a luat foc textul ! Nu există în acvariul de imagini al lumii o mai pregnantă întruchipare a pactului cu Lucifer pe care îl face acela care pune semne pe hârtie. A pedepsei care îl aşteaptă pentru păcatul făţărniciei de a aşterne în scris măşti ale propriului său suflet.

Unul dintre copiii teribili ai atomisticii, Wolfgang Pauli, propunea ca, îndată ce un fizician emite o nouă teorie asupra materiei, aceasta să fie aplicată

corpului său – câţi savanţi n-ar dispărea astfel într-o străfulgerare ! Urmând ideea lui Pauli, şi scriitorii ar trebui supuşi din când în când chinurilor şi ororilor netrăite pe care le aruncă pe hârtie – să li se aplice propriul lor text ca o literă de lege. Arta atomică a întruchipat la Hiroshima şi această idee. Kimonoul femeii japoneze se întâmplă să fie alb ca hârtia – pe pânză sau mătase sunt imprimate oile negre ale scrierii kan-ji. Ele înseamnă armonie, floare de prun, tristeţea ceasurilor două, supunere şi vis. Toate acestea le-a transcris bomba pe spatele femeii în arsuri adânci şi ordonate, umplute apoi cu keloid, ţesut cornos mort.

Aidoma samuraiului care îşi pune kimonoul alb înainte de harakiri, veşmântul alb îmbrăcat de scriitor după ce a lăsat condeiul jos ar trebui să poarte pe piept şi pe spate frazele de căpătâi din opera sa. Apoi, nu-i rămâne decât să aştepte dogoarea iadului.

Cuprins

Colecţia *Ego*

• romane
• jurnale
• memorii
• proză scurtă

au apărut :

Mariana Codruţ – *Casa cu storuri galbene*
Doina Jela – *Telejurnalul de noapte*
Iosif Sava – *Poli(tico)fonii*
Gabriel Andreescu – *Solidaritatea alergătorilor de cursă lungă*
Anamaria Beligan – *Încă un minut cu Monica Vitti*
F.M. Dostoievski – *Idiotul*
Cornel Ungureanu – *A muri în Tibet*
Dan Stanca – *Muntele viu*
C.T. Popescu – *Copiii fiarei*
Bulat Okudjava – *L'amour toujours*
F.M. Dostoievski – *Jurnal de scriitor* (vol. I, II, III)
Ion Vianu, Matei Călinescu – *Amintiri în dialog*
Grigore Ilisei – *Oleacă de taifas*
C.T. Popescu – *Vremea Mânzului Sec*
Alexandru Călinescu – *Interstiţii*
Stelian Tănase – *LA* vs. *NY. Jurnal american*
C.T. Popescu – *Timp mort*
Iosif Sava – *Claviaturile timpului. Jurnal pe portative*
Dorin Spineanu – *Nataşa blues*
F.M. Dostoievski – *Scrieri politice. Evenimente internaţionale*
Daniel Vighi – *Insula de vară*
Dan Stanca – *Ultimul om*
Serge Moscovici – *Cronica anilor risipiţi*
Miguel de Unamuno – *Jurnal intim*
Henri Troyat – *Sfârşit de vacanţă*
Anamaria Beligan – *Scrisori către Monalisa*
Carlo Masoni – *Interior cu fereastră deschisă şi alte nuvele*
Dima Bicleanu – *Buimatic prin lume*
Cătălin Mihuleac – *Titlu neprecizat*

Françoise Giroud – *Arthur sau fericirea de a trăi*
Val Gheorghiu – *Pretenţiile barcagiului Caron*
Cristian Bădiliţă – *Tentaţia mizantropiei. Stromate*
C.T. Popescu – *Omohom. Ficţiuni speculative*
C.T. Popescu – *România abţibild*
Ion Simuţ – *Arena actualităţii. Confidenţe*
Mircea Mihăieş – *Masca de fiere. Pamflete*
Ileana Mălăncioiu – *Călătorie spre mine însămi*
Zigu Ornea – *Polifonii. Cronică literară*
Grigore Ilisei – *Divanuri duminicale. 16 + 2 interviuri mărturisitoare*
C.T. Popescu – *Un cadavru umplut cu ziare*

în pregătire:

Ileana Mălăncioiu – *Vina tragică (Tragicii greci, Shakespeare, Dostoievski, Kafka)*
Livius Ciocârlie – *De la Sancho Panza la Cavalerul Tristei Figuri*

http://www.polirom.ro

Redactor: Adina Cobuz
Coperta: Manuela Oboroceanu
Tehnoredactor: Dorin Vasiluţă

Bun de tipar: mai 2001. Apărut: 2001
Editura Polirom, B-dul Copou nr. 4 • P.O. Box 266, 6600, Iaşi
Tel. & Fax (032) 21.41.00; (032) 21.41.11;
(032) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7;
Tel.: (01) 313.89.78; E-mail: polirom@dnt.ro

Tiparul executat la S.C. Polirom Co S.A.
6600, Iaşi, Calea Chişinăului nr. 32
Tel.: (032) 230323; Fax: (032) 230485

Valoarea timbrului literar este de 2% din preţul de vînzare şi se adaugă acestuia. Sumele se virează la Uniunea Scriitorilor din România, cont nr. 2511.1-171.1/ROL